

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 21. aprīlī
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2018/0236 (COD)

14312/1/20
REV 1

ESPACE 86	ENER 516
RECH 544	EMPL 579
COMPET 664	CSC 373
IND 289	CSCGNSS 8
EU-GNSS 26	CSDP/PSDC 656
TRANS 628	CFSP/PESC 1157
AVIATION 258	CADREFIN 484
MAR 170	CODEC 1414
TELECOM 282	PARLNAT 155
MI 598	

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU, ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES

- Padome pieņēmusi 2021. gada 19. aprīlī

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2021/...**

(... gada ...),

**ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un
Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru
un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013
un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 189. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru¹,

¹ Eiropas Parlamenta 2019. gada 17. aprīļa nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2021. gada 19. aprīļa nostāja pirmajā lasījumā (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta). Eiropas Parlamenta ... nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

tā kā:

- (1) Kosmosa tehnoloģija, dati un pakalpojumi ir kļuvuši neaizstājami Eiropas iedzīvotāju ikdienas dzīvē, un tiem ir būtiska loma daudzu stratēģisko interešu saglabāšanā. Savienības kosmosa nozare jau ir viena no konkurētspējīgākajām pasaulē. Tomēr jaunu rīcībspēku parādīšanās un jaunu tehnoloģiju izstrāde rada apvērsumu tradicionālajos rūpniecības modeļos. Tādēļ, lai Savienība joprojām saglabātu savu līderpozīciju kā starptautisks rīcībspēks ar plašu rīcības brīvību kosmosa jomā, ir ļoti būtiski, ka Savienība veicina zinātnes un tehnikas progresu un atbalsta Savienības kosmosa nozares rūpniecības, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), jaunuzņēmumu un inovatīvu uzņēmumu, konkurētspēju un inovācijas spēju.
- (2) Kosmosa sniegtās iespējas Savienības un tās dalībvalstu drošībai būtu jāizmanto tā, kā jo īpaši minēts 2016. gada jūnija Globālajā Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā, vienlaikus saglabājot Savienības kosmosa programmas ("Programma") civilo iedabu un respektējot iespējamās neitralitātes vai nepieskaņošanās noteikumus, kas paredzēti dalībvalstu konstitucionālajās tiesībās. Kosmosa nozares attīstība vēsturiski ir bijusi saistīta ar drošību. Daudzos gadījumos kosmosa nozarē izmantotajām iekārtām, komponentiem un instrumentiem, kā arī kosmosa datiem un pakalpojumiem ir divējāds lietojums. Tomēr saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļu Savienības drošības un aizsardzības politika tiek noteikta kopējās ārpolitikas un drošības politikas satvarā.

- (3) Kopš deviņdesmito gadu beigām Savienība ir izstrādājusi pati savas kosmosa iniciatīvas un programmas, proti, Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienestu (*EGNOS*) un – pēc tam – *Galileo* un *Copernicus*, kuras atbild uz Savienības iedzīvotāju vajadzībām un publisko politiku prasībām. Būtu jānodrošina minēto iniciatīvu un programmu nepārtrauktība un būtu jāuzlabo to sniegtie pakalpojumi tā, lai tie atbilstu lietotāju jaunajām vajadzībām, saglabātu savu vadošo pozīciju saistībā ar jaunu tehnoloģiju izstrādi un pārmaiņām digitālo un informācijas un sakaru tehnoloģiju jomā, un spētu risināt tādas politiskās prioritātes kā klimata pārmaiņas, tostarp pārmaiņu uzraudzība polārajā reģionā, drošība un aizsardzība.
- (4) Ir jāizmanto sinerģijas starp transporta, kosmosa un digitālo nozari, lai veicinātu jaunu tehnoloģiju, tādu kā *e-call*, digitālais tahogrāfs, satiksmes pārraudzība un pārvaldība, autonomā braukšana un bezpilota transportlīdzekļi un droni, plašāku izmantošanu un lai reaģētu uz vajadzību pēc drošas un vienlaidu savienotības, stabilas pozicionēšanas, intermodalitātes un sadarbības. Šāda sinerģijas izmantošana uzlabotu transporta pakalpojumu un transporta nozares konkurētspēju.
- (5) Lai visās dalībvalstīs un visi to iedzīvotāji maksimāli izmantotu Programmas sniegtās priekšrocības, ir arī svarīgi veicināt sniegto datu, informācijas un pakalpojumu izmantošanu un pieņemšanu, kā arī atbalstīt to lejupējo lietojumu izstrādi, kas balstīti uz minētajiem datiem, informāciju un pakalpojumiem. Minētajā nolūkā dalībvalstis, Komisija un atbildīgie subjekti jo īpaši varētu periodiski rīkot informācijas kampaņas par Programmas sniegtajiem ieguvumiem.

- (6) Lai sasniegtu rīcības brīvības, neatkarības un drošības mērķus, ir būtiski, ka Savienība gūst labumu no autonomas piekļuves kosmosam un spēj to droši izmantot. Tādēļ ir būtiski, lai Savienība atbalstītu autonomu, uzticamu un rentablu piekļuvi kosmosam, jo īpaši attiecībā uz kritisko infrastruktūru un tehnoloģiju, sabiedrības drošību un Eiropas Savienības un tās dalībvalstu drošību. Tādēļ Komisijai vajadzētu būt iespējai apkopot nesējraķešu pakalpojumus Eiropas līmenī gan savām vajadzībām, gan citu subjektu, tostarp dalībvalstu, vajadzībām pēc to pieprasījuma saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 189. panta 2. punktu. Lai saglabātu konkurētspēju straujas attīstības tirgū, izšķiroša nozīme ir arī tam, ka Savienībai joprojām ir piekļuve modernām, efektīvām un elastīgām nesējraķešu starta infrastruktūras iekārtām un priekšrocības, ko dod piemērotas nesējraķešu starta sistēmas. Tādēļ, neskarot dalībvalstu vai Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA) veiktos pasākumus, vajadzētu būt iespējamam, ka Programma atbalsta infrastruktūras kosmoszeme pielāgojumus, tostarp Programmas īstenošanai nepieciešamos jaunus pilnveidojumus, un pielāgojumus, tostarp jaunus tehnoloģiskos pilnveidojumus nolūkā nogādāt kosmosā tās sistēmas, kas nepieciešamas satelītu darbības uzsākšanai, tostarp alternatīvās tehnoloģijas un inovatīvās sistēmas Programmas komponentu īstenošanai. Minētās darbības būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) 2018/1046¹ ("Finanšu regula") un nolūkā panākt labāku Programmas rentabilitāti. Ņemot vērā, ka nebūs īpaši atvēlēta budžeta, darbībām, kas atbalsta piekļuvi kosmosam, nebūtu jāskar Programmas komponentu īstenošana.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

- (7) Lai stiprinātu Savienības kosmosa nozares konkurētspēju un uzlabotu spēju pašai savu sistēmu projektēšanā, būvniecībā un ekspluatācijā, Savienībai būtu jāatbalsta visas kosmosa nozares izveide, izaugsme un attīstība. Ar tādām iniciatīvām kā kosmosa nozares sadarbības platformas, kurās vienkopus saliedētas kosmosa, digitālā un citas nozares, kā arī lietotāji, Eiropas, reģionālā un valstu līmenī būtu jāatbalsta uzņēmējdarbībai un inovācijām labvēlīga modeļa rašanās. Minēto kosmosa nozares centru nolūkam vajadzētu sekmēt uzņēmējdarbību un prasmes, vienlaikus tiecoties pēc sinerģijām ar digitālās inovācijas centriem. Savienībai būtu jāveicina Savienībā reģistrētu kosmosa uzņēmumu izveide un paplašināšanās, lai palīdzētu tiem gūt panākumus, tostarp, palīdzot minētajiem uzņēmumiem piekļūt riska finansējumam, ņemot vērā to, ka kosmosa nozares jaunuzņēmumiem Savienībā nav pienācīgas piekļuves privātajam kapitālam, kā arī veicinot pieprasījumu, kas zināma kā pirmā līguma pieeja.
- (8) Kosmosa vērtības ķēde parasti sadalās starp augšupējām darbībām un lejupējām darbībām. Augšupējās darbības ietver darbības, kuru rezultātā tiek izveidota operacionāla kosmosa sistēma, tostarp izstrādes, ražošanas un nesējraķešu starta darbības, un šādas sistēmas darbība. Lejupējās darbības ietver ar kosmosu saistītu pakalpojumu sniegšanu un produktu nodrošināšanu lietotājiem. Svarīgs elements, kas atbalsta kosmosa nozares attīstību, ir arī digitālās platformas. Tās nodrošina piekļuvi datiem un produktiem, kā arī rīkkopām, uzglabāšanai un skaitļošanas infrastruktūrai.
- (9) Kosmosa jomā Savienība īsteno savu kompetenci saskaņā ar LESD 4. panta 3. punktu. Komisijai būtu jānodrošina Programmas satvarā veikto darbību saskaņotība.

- (10) Lai arī vairākām dalībvalstīm ir aktīvu ar kosmosu saistītu rūpniecības nozaru tradīcija, būtu jāatzīst nepieciešamība izstrādāt un pilnveidot kosmosa rūpniecību tajās dalībvalstīs, kurās ir jaunas spējas un nepieciešamība risināt problēmas, ko tradicionālajai kosmosa rūpniecībai rada "jaunais kosmos". Būtu jāveicina darbības, kas attīsta kosmosa nozares spēju visā Savienībā un visās dalībvalstīs veicina sadarbību starp kosmosa nozarē aktīviem uzņēmumiem.
- (11) Programmas darbībām vajadzētu balstīties uz valstu un Eiropas spējām, kas ir pieejamas darbības veikšanas laikā, un gūt no tām labumu.
- (12) Ņemot vērā Programmas tvērumu un potenciālu palīdzēt atrisināt globālas problēmas, kosmosa darbībām ir izteikti starptautisks raksturs. Programmas attiecīgās struktūras – ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un ar to piekrišanu – varētu piedalīties ar Programmu saistītu jautājumu risināšanā un starptautiskajā sadarbībā un sadarboties attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) nozaru struktūrās. Attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar Programmu, Komisija Savienības vārdā un tās kompetences jomā varētu koordinēt darbu starptautiskajā arēnā, jo īpaši, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses starptautiskos forumos, tostarp attiecībā uz frekvencēm saistībā ar Programmu, neskarot dalībvalstu kompetenci minētajā jomā. Savienībai, kuru pārstāv Komisija, ir īpaši svarīgi sadarboties starptautiskās programmas *Cospas-Sarsat* struktūrās.

- (13) Starptautiskā sadarbība ir īpaši nozīmīga, lai veicinātu Savienības kā globāla aktora lomu kosmosa nozarē un Savienības tehnoloģiju un rūpniecības nozarē, veicinot godīgu konkurenci starptautiskā līmenī, paturot prātā vajadzību nodrošināt pušu tiesību un pienākumu savstarpīgumu, un lai veicinātu sadarbību apmācības jomā. Starptautiskā sadarbība ir kosmosa stratēģijas Eiropai pamatelements, kā Komisija izklāstījusi tās 2016. gada 26. oktobra paziņojumā. Komisijai būtu jāizmanto Programma, lai sniegtu ieguldījumu starptautiskajos centienos un gūtu no tiem labumu, izmantojot iniciatīvas, lai atbalstītu Eiropas tehnoloģiju un rūpniecību starptautiskā mērogā, piemēram, divpusējos dialogos, nozares darbsemināros un MVU internacionalizācijas atbalstā, un lai atvieglotu piekļuvi starptautiskajiem tirgiem un veicinātu godīgu konkurenci, mobilizējot arī ekonomiskās diplomātijas iniciatīvas. Eiropas kosmosa diplomātijas iniciatīvām vajadzētu būt pilnīgā saskaņā un papildināmībā ar esošajām Savienības politikām, prioritātēm un instrumentiem, kamēr Savienībai kopā ar dalībvalstīm ir galvenā loma līderpozīciju saglabāšanā starptautiskā mērogā.
- (14) Neskarot dalībvalstu kompetenci, Komisijai kopā ar Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis") un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm Programmas īstenošanā būtu jāveicina atbildīga rīcība kosmosā, tostarp samazinot kosmisko atlūzu izplatīšanos. Komisijai būtu arī jāapzina iespēja Savienībai uzņemties tiesības un pienākumus, kas paredzēti attiecīgajos ANO līgumos un konvencijās, un vajadzības gadījumā jāsagatavo atbilstoši priekšlikumi.

- (15) Programmas mērķi ir līdzīgi tiem mērķiem, kas izvirzīti citām Savienības programmām, jo īpaši programmai "Apvārsnis Eiropa", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/...¹⁺, programmu *InvestEU*, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523², Eiropas Aizsardzības fondam, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/...³⁺⁺, un fondiem, kas paredzēti regulā, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiālā atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai ("Kopīgo noteikumu regula"). Tāpēc būtu jāparedz kumulatīvs finansējums no minētajām programmām ar noteikumu, ka tās neattiecas uz vienām un tām pašām izmaksu pozīcijām, jo īpaši, izmantojot mehānismus, ar kuriem, ja vien pārvaldības kārtība to pieļauj, no Savienības programmām nodrošina papildu finansējumu, – vai nu secīgi pēc kārtas, vai pamīšus, vai apvienojot līdzekļus, tostarp, paredzot darbību kopīgu finansējumu, atļaujot – ja iespējams – inovācijas partnerības un apvienošanas darbības. Tādēļ Komisijai Programmas īstenošanas laikā būtu jāveicina sinerģijas ar citām saistītām Savienības programmām un finanšu instrumentiem, kas ļautu – ja iespējams – izmantot piekļuvi riska finansējumam, inovācijas partnerībām un kumulatīvajai finansēšanai vai finansējuma apvienošanai. Komisijai būtu arī jānodrošina sinerģija un saskaņotība starp risinājumiem, kas izstrādāti saskaņā ar minētajām programmām, jo īpaši programmā "Apvārsnis Eiropa", un risinājumiem, kas izstrādāti saskaņā ar Programmu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/... (... gada ...), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L ..., ..., ... lpp.).

⁺ OV: lūgums ievietot numuru tekstā un numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci zemsvītras piezīmē regulai, kas atrodama dokumentā ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/... (... gada ...), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L ..., ..., ... lpp.).

⁺⁺ OV: lūgums ievietot numuru tekstā un numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci zemsvītras piezīmē regulai, kas atrodama dokumentā ST 6748/20 (2018/0254(COD)).

- (16) Saskaņā ar Finanšu regulas 191. panta 3. punktu nekādā gadījumā nav paredzēts vienas un tās pašas izmaksas no Savienības budžeta finansēt divreiz.
- (17) Programmas politikas mērķi tiktu uzskatīti arī kā tādi, kas tiesīgi uz finansēšanas un investīciju operācijām, izmantojot programmas *InvestEU* finanšu instrumentus un budžeta garantiju, jo īpaši minētā fonda ilgtspējīgas infrastruktūras un pētniecības, inovācijas un digitalizācijas politikas sadaļās. Finansiāls atbalsts samērīgā veidā būtu jāizmanto, lai novērstu tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas, un ar darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest privātu finansējumu vai kropļot konkurenci iekšējā tirgū. Darbībām vajadzētu būt ar nepārprotamu Eiropas pievienoto vērtību.
- (18) Saskaņotībai un sinerģijai starp programmu "Apvārsnis Eiropa" un Programmu būtu jāveicina konkurētspējīga un inovatīva Eiropas kosmosa nozare, jāpastiprina Eiropas autonomija piekļuvē kosmosam un tā izmantošanā aizsargātā un drošā vidē un jāstiprina Eiropas kā globāla aktora loma. Radikāli jaunus risinājumus programmā "Apvārsnis Eiropa" atbalstītu dati un pakalpojumi, ko Programma darīs pieejamus pētniecības un inovācijas kopienai.

- (19) Lai maksimāli palielinātu Programmas sociālekonomisko atdevi, ir svarīgi uzturēt mūsdienīgas sistēmas, modernizēt tās atbilstīgi mainīgajām lietotāju vajadzībām un panākt, ka kosmosa nozares iespējamajā lejupējo lietojumu nozarē notiek jaunas norises. Savienībai būtu jāatbalsta darbības, kas saistītas ar pētniecības un tehnoloģiju izstrādi vai attīstības agrīnajiem posmiem saistībā ar to infrastruktūru, kas izveidota saskaņā ar Programmu, kā arī pētniecības un izstrādes darbības saistībā ar lietojumiem un pakalpojumiem, kas balstīti ar Programmu izveidotajās sistēmās, tādējādi stimulējot augšupējās un lejupējās saimnieciskās darbības. Atbilstošais Savienības instruments šo pētniecības un inovācijas darbību finansēšanai ir programma "Apvārsnis Eiropa". Tomēr ļoti specifiska izstrādes darbību daļa būtu jāfinansē no budžeta dotācijām, kas piešķirtas *Galileo* un *EGNOS* komponentiem saskaņā ar šo regulu, jo īpaši tad, ja šādas darbības attiecas uz būtiski svarīgiem elementiem, piemēram, ar *Galileo* programmu iespējotiem mikroshēmajumiem un uztvērējiem, kas atvieglinātu lietojumu izstrādi dažādās ekonomikas nozarēs. Tomēr šādam finansējumam nevajadzētu pakļaut riskam to infrastruktūru izvēršānu vai ekspluatāciju, kuras izveidotas saskaņā ar Programmu.
- (20) Lai nodrošinātu Eiropas kosmosa nozares konkurētspēju nākotnē, ar Programmu būtu jāatbalsta augsta līmeņa prasmju attīstīšana ar kosmosu saistītās jomās un izglītības un mācību pasākumi, veicinot vienlīdzīgas iespējas, tostarp dzimumu līdztiesību, lai pilnībā izmantotu visu Savienības iedzīvotāju potenciālu šajā jomā.

- (21) Šai programmai paredzētajai infrastruktūrai varētu būt vajadzīgi papildu pētījumi un inovācijas, kuras varētu atbalstīt ar programmu "Apvārsnis Eiropa", lai panāktu saskanību ar EKA darbībām šajā jomā. Sinerģijām ar programmu "Apvārsnis Eiropa" būtu jānodrošina, ka kosmosa nozares pētniecības un inovācijas vajadzības tiek apzinātas un noteiktas kā pētniecības un inovācijas stratēģiskās plānošanas procesa daļa. Kosmosa dati un pakalpojumi, ko Programma dara brīvi pieejamus, tiktu izmantoti, lai ar pētniecības un inovācijas palīdzību, tostarp programmā "Apvārsnis Eiropa", izstrādātu radikāli jaunus risinājumus galveno Savienības politikas prioritāšu atbalstam. Stratēģiskās plānošanas procesā saskaņā ar programmu "Apvārsnis Eiropa" tiktu apzinātas pētniecības un inovācijas darbības, kurām būtu jāizmanto tādas Savienībai piederošas infrastruktūras kā *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus*. Pētniecības infrastruktūras, jo īpaši *in situ* novērošanas tīkli, būtu *in situ* novērošanas infrastruktūras būtiski elementi, kas kalpos par pamatu *Copernicus* pakalpojumu sniegšanai.
- (22) Ir svarīgi, ka Savienībai pieder visi materiālie un nemateriālie aktīvi, kas radīti vai izstrādāti, izmantojot publisko iepirkumu, ko tā finansē kā daļu no Programmas. Lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību jebkādām ar īpašumtiesībām saistītām pamattiesībām, būtu jāpanāk nepieciešamās vienošanās ar visiem esošajiem īpašniekiem. Saskaņā ar šo regulu un ja tas tiek uzskatīts par atbilstīgu, pamatojoties uz katra konkrētā gadījuma izvērtējumu, šādām Savienības īpašumtiesībām nebūtu jāskar Savienības iespējas minētos aktīvus darīt pieejamus trešām personām vai no tiem atbrīvoties.
- (23) Lai veicinātu plašāko iespējamo to pakalpojumu izmantošanu, ko piedāvā Programma, būtu lietderīgi uzsvērt, ka datus, informāciju un pakalpojumus sniedz bez garantijas, neskarot juridiski saistošo noteikumu uzliktās saistības.

- (24) Komisijai dažu savu neregulatīvo uzdevumu veikšanai – vajadzības gadījumā un ciktāl tas nepieciešams – būtu jāspēj vērsties pēc tehniskas palīdzības pie konkrētām ārējām pusēm. Arī citiem subjektiem, kas iesaistīti Programmas publiskajā pārvaldībā, būtu jāspēj saņemt tādu pašu tehnisko palīdzību to uzdevumu veikšanā, kuri tiem uzdoti saskaņā ar šo regulu.
- (25) Ar šo regulu paredz finansējumu visam Programmas laikam, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucē summa 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīguma starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp ceļvedī jaunu pašu resursu ieviešanai¹ 18. punkta nozīmē.

¹ OV L 433I, 22.12.2020., 28. lpp.

- (26) Atspoguļojot to, cik svarīgi ir pret klimata pārmaiņām cīnīties saskaņā ar Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu, kas pieņemts Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros¹, un saistībām attiecībā uz ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem, darbībām saskaņā ar šo regulu būtu jāpalīdz integrēt klimata pasākumus un sasniegt vispārēju mērķrādītāju, proti, ar vismaz 30 % no Savienības budžeta izdevumiem atbalstīt klimata mērķu sasniegšanu. Attiecīgās darbības būtu jāapzina Programmas sagatavošanas un īstenošanas laikā un atkārtoti izvērtētas attiecīgo novērtēšanas un pārskatīšanas procesu kontekstā. Eiropas Parlaments Padome un Komisija sadarbosies attiecībā uz efektīvu, pārredzamu un visaptverošu metodiku, kas jānosaka Komisijai, lai novērtētu visu daudzgadu finanšu shēmas programmu izdevumus bioloģiskās daudzveidības mērķu sasniegšanai, vienlaikus ņemot vērā pašreizējo pārklāšanos starp mērķiem klimata un bioloģiskās daudzveidības jomā.
- (27) Ieņēmumi no Programmas komponentiem būtu jāsaņem Savienībai, lai daļēji kompensētu ieguldījumus, ko tā jau ir veikusi, un minētie ieņēmumi būtu jāizmanto, lai atbalstītu Programmas mērķu sasniegšanu. Tā paša iemesla dēļ ar privātā sektora subjektiem noslēgtos līgumos vajadzētu būt iespējai paredzēt ieņēmumu sadales mehānismu.
- (28) Programmai piemēro Finanšu regulu. Finanšu regulā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finanšu instrumentiem, budžeta garantijām un finansiālo palīdzību un ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšanu.

¹ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

- (29) Tā kā Programmu, principā, finansē Savienība, publiskā iepirkuma līgumos, kas noslēgti saskaņā ar Programmu par Programmas finansētām darbībām, būtu jāievēro Savienības noteikumi. Šajā sakarā Savienībai vajadzētu arī būt atbildīgai par sasniedzamo mērķu noteikšanu attiecībā uz publisko iepirkumu. Finanšu regulā ir paredzēts, ka, pamatojoties uz *ex ante* novērtējuma rezultātiem, Komisijai ir jāspēj paļauties uz to personu vai subjektu sistēmām un procedūrām, kuri iegulda Savienības līdzekļus. Attiecīgajā finanšu partnerības pamat nolīgumā (FPPN) vai iemaksu nolīgumā būtu jānosaka specifiski pielāgojumi, kas veicami minētajās sistēmās un procedūrās, kā arī esošo līgumu pagarināšanas kārtība.
- (30) Programmas pamatā ir sarežģītas un pastāvīgi mainīgas tehnoloģijas. Paļaušanās uz šādām tehnoloģijām izraisa zināmu neskaidrību un risku publiskā iepirkuma līgumiem, kas noslēgti saskaņā ar Programmu, ciktāl minētie iepirkuma līgumi attiecas uz aprīkojuma vai pakalpojumu nodrošināšanas saistībām ilgtermiņā. Papildus noteikumiem, kas paredzēti Finanšu regulā, ir vajadzīgi īpaši pasākumi attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem. Tādējādi vajadzētu būt iespējai līguma slēgšanas tiesības piešķirt tāda līguma veidā, kurā ir paredzēts nosacīts maksājums pa daļām, ar zināmiem nosacījumiem veikt grozījumus jau konkrētā līguma izpildes laikā vai noteikt minimālo apjomu, par kādu slēdzami apakšuzņēmuma līgumi, jo īpaši, lai būtu iespējams piedalīties MVU un jaunuzņēmumiem. Visbeidzot, ņemot vērā tehnoloģiskās neskaidrības, kas raksturo Programmas komponentus, publiskā iepirkuma cenas vienmēr nevar aplēst precīzi, tādēļ vajadzētu būt iespējai slēgt līgumus, kuros nav noteikta fiksēta un galīga cena, un iekļaut klauzulas, kas aizsargātu Savienības finanšu intereses.

- (31) Lai veicinātu publisko pieprasījumu un inovāciju publiskajā sektorā, Programmai būtu jāveicina tās datu, informācijas un pakalpojumu izmantošana, lai atbalstītu nozares un MVU pielāgotu risinājumu izstrādi reģionālā un vietējā līmenī, izmantojot ar kosmosu saistītas inovācijas partnerības, kā minēts Finanšu regulas 1. pielikuma 7. punktā, ļaujot aptvert visus posmus no izstrādes līdz īpaši pielāgotu sadarbspējīgu kosmosa risinājumu pielietošanai un nodrošināšanai sabiedrisko pakalpojumu jomā.
- (32) Lai sasniegtu Programmas mērķus, ir svarīgi, lai būtu iespēja vajadzības gadījumā izmantot kapacitāti, ko piedāvā Savienības publiskie un privātie subjekti, kas darbojas kosmosa jomā, kā arī spēt strādāt starptautiskā līmenī ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām. Minētā iemesla dēļ būtu jāparedz iespēja izmantot visus attiecīgos instrumentus un pārvaldības metodes, kas noteiktas LESD un Finanšu regulā, un kopīgas iepirkuma procedūras.
- (33) Ciktāl tas konkrēti attiecas uz subsīdijām, pieredze liecina, ka darbu, kas vērsts uz lietotāju piesaisti un iekļūšanu tirgū un vispārējas izpratnes veicināšanu, labāk ir veikt decentralizēti, nevis lejupvērstā veidā, ko veic Komisija. Vaučeri, kas ir finansiālā atbalsta veids no subsīdijas saņēmēja trešām personām, jauniem tirgus dalībniekiem un MVU ir bijusi viena no vissekmīgākajām darbībām. Tomēr tos ir apgrūtinājis Finanšu regulā paredzētais finanšu atbalsta maksimālais apjoms. Šā iemesla dēļ minētais maksimālais apjoms Programmai būtu jāpalielina, lai ietu kopsolī ar pieaugošo lietojumu tirgos potenciālu kosmosa nozarē.

- (34) Finansējuma veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju izpildīt konkrētos darbību mērķus un sasniegt rezultātus, jo īpaši, ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver iespēja izmantot vienreizējus maksājumus, vienotas likmes un vienības izmaksas, kā arī finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
- (35) Ievērojot Padomes lēmumu 2013/755/ES¹, fiziskas personas un subjekti, kas iedibināti aizjūras zemēs vai teritorijās, ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar Programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (36) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, ko Eiropas Parlaments un Padome pieņēma, pamatojoties uz LESD 322. pantu. Minētie noteikumi ir izklāstīti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei ar dotācijām, iepirkumu, godalgām un netiešo izpildi, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, iekļauj arī vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai.

¹ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

(37) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013¹ un Padomes Regulām (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95², (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96³ un (ES) 2017/1939⁴ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pasākumus attiecībā uz pārkāpumu, arī krāpšanas, novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības gadījumā – administratīvu sodu uzlikšanu. Saskaņā jo īpaši ar Regulām (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir pilnvaras veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁵. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, ir pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Revīzijas palātai un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, – *EPPO* nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

² Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

³ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁴ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

- (38) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kā arī Eiropas kaimiņattiecību politikas valstis, saskaņā ar to attiecīgajiem nolīgumiem var piedalīties Programmā, izņemot *Galileo*, *EGNOS*, *GOVSATCOM* un *SST* apakškomponentu. Programmā, izņemot *Galileo*, *EGNOS*, *GOVSATCOM* un *SST* apakškomponentu, var piedalīties arī citas trešās valstis, pamatojoties uz nolīgumu, kas jānoslēdz saskaņā ar LESD 218. pantu. Dalībai *Galileo* un *EGNOS* vajadzētu būt atvērtai EBTA locekļēm, kas ir EEZ dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri noteikti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu¹. *Galileo* un *EGNOS* var piedalīties citas trešās valstis, pamatojoties uz nolīgumu, kas jānoslēdz saskaņā ar LESD 218. pantu. Dalībai *GOVSATCOM* vajadzētu būt atvērtai jebkurai trešai valstij, tikai pamatojoties uz nolīgumu, kas jānoslēdz saskaņā ar LESD 218. pantu.
- (39) Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, kas prasītu, lai trešās valstis atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Revīzijas palātai piešķirtu nepieciešamās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci.

¹ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

- (40) Starptautiskām organizācijām, kuru galvenā mītne neatrodas Savienībā un kuras vēlas, ka tām ir piekļuve *SST* pakalpojumiem, kuri nav publiski pieejami, būtu jāprasa, lai tās noslēdz nolīgumu saskaņā ar LESD 218. pantu. Starptautiskas organizācijas, kuru galvenā mītne atrodas Savienībā un kuras ir publiskie kosmisko aparātu īpašnieki un operatori, būtu jāuzskata par *SST* pamatlietotājiem.
- (41) Ar Publiski pieejamu informāciju par *SST* pakalpojumiem būtu jāsaprot jebkura informācija, kuru lietotājs pamatoti var uzskatīt par likumīgi piekļūstamu. Sadursmju novēršanas, atgriešanās un fragmentācijas *SST* pakalpojumu pamatā ir publiski piekļūstama ārēja *SST* informācija, kas ir pieejama pēc piekļuves pieprasījuma. Līdz ar to sadursmes novēršanas, atgriešanās un fragmentācijas *SST* pakalpojumi būtu jāsaprot kā publiski pieejami pakalpojumi, un tiem nebūtu vajadzīgs noslēgt nolīgumu saskaņā ar LESD 218. pantu. Piekļuvei tiem vajadzētu būt pieejamai pēc potenciālo lietotāju pieprasījuma.
- (42) Programmas laba publiska pārvaldība prasa skaidru pienākumu un uzdevumu sadali starp dažādajiem iesaistītajiem subjektiem, lai novērstu nevajadzīgu dublēšanos un samazinātu izmaksu pārsniegšanu un kavēšanos. Visiem pārvaldības aktoriem savas kompetences jomā un saskaņā ar saviem pienākumiem būtu jāatbalsta Programmas mērķu sasniegšana.

- (43) Dalībvalstis ilgu laiku ir bijušas aktīvas kosmosa jomā. Tām ir ar kosmosu saistītas sistēmas, infrastruktūra, valsts aģentūras un struktūras. Tādēļ tās var dot būtisku ieguldījumu Programmā, jo īpaši tās īstenošanā. Tās varētu sadarboties ar Savienību, lai veicinātu Programmas pakalpojumus un lietojumus. Komisija varētu spēt piesaistīt līdzekļus, kas ir dalībvalstu rīcībā, gūt labumu no to palīdzības un, savstarpēji vienojoties par nosacījumiem, uzticēt dalībvalstīm neregulatīvus uzdevumus Programmas īstenošanā. Turklāt attiecīgajām dalībvalstīm būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu to teritorijā izveidoto zemes staciju aizsardzību. Turklāt dalībvalstīm un Komisijai būtu jāstrādā kopā un jāsadarbojas ar attiecīgajām starptautiskajām struktūrām un regulatīvajām iestādēm, lai nodrošinātu Programmai nepieciešamā radiofrekvenču spektra pieejamību un aizsardzību attiecīgajā līmenī, nolūkā pilnībā izstrādāt un īstenot lietojumus, kuru pamatā ir piedāvātie pakalpojumi, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 243/2012/ES¹.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 243/2012/ES (2012. gada 14. marts), ar ko izveido radiofrekvenču spektra daudzgadu politikas programmu (OV L 81, 21.3.2012., 7. lpp.).

- (44) Komisijas kā Savienības vispārējo interešu veicinātājas pienākums ir īstenot Programmu, uzņemties vispārēju atbildību un veicināt tās izmantošanu. Lai optimizētu dažādo ieinteresēto personu resursus un kompetences, pamatotos gadījumos Komisijai vajadzētu būt iespējai dažus uzdevumus uzticēt citiem subjektiem. Tā kā Komisijai ir vispārējā atbildība par Programmu, tai būtu jānosaka galvenās tehniskās un operacionālās prasības, kas vajadzīgas, lai īstenotu sistēmas un izstrādātu pakalpojumus. Komisijai minētās prasības būtu jānosaka pēc apspriešanās ar dalībvalstu ekspertiem, lietotājiem un citām attiecīgām ieinteresētajām personām. Visbeidzot, atzīmējot, ka kosmosa jomā saskaņā ar LESD 4. panta 3. punktu tas, ka Savienība īsteno savu kompetenci, nedrīkst liegt dalībvalstīm īstenot savu kompetenci, Komisijai būtu jānodrošina Programmas kontekstā veikto darbību saskaņotība.

- (45) Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūras ("Aģentūra"), kura aizstāj un nomaina Eiropas GNSS aģentūru, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 912/2010¹, misija ir sniegt ieguldījumu Programmā, jo īpaši attiecībā uz drošības akreditāciju, kā arī tirgus un lejupējo lietojumu izstrādi. Tāpēc Aģentūrai būtu jāuztic konkrēti, ar minētajām jomām saistīti uzdevumi. Jo īpaši attiecībā uz drošību un ņemot vērā tās pieredzi šajā jomā, Aģentūrai vajadzētu būt atbildīgai par drošības akreditācijas uzdevumiem visām Savienības darbībām kosmosa nozarē. Pamatojoties uz tās pozitīvajiem rezultātiem attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* lietotāju piesaisti un iekļūšanu tirgū, Aģentūrai būtu arī jāuztic lietotāju piesaistes darbības saistībā ar Programmas komponentiem, kas nav *Galileo* un *EGNOS*, kā arī ar lejupējo lietojumu izstrādes pasākumi attiecībā uz visiem Programmas komponentiem. Tas ļautu Aģentūrai gūt labumu no apjomradītiem ietaupījumiem un dotu iespēju izstrādāt lietojumus, kas balstīti uz vairākiem Programmas komponentiem (integrēti lietojumi). Tomēr minētajām darbībām nebūtu jāskar pakalpojumu izmantošanas un lietotāju piesaistes darbības, kuras Komisija uzticējusi *Copernicus* pilnvarotajiem subjektiem. Lejupējo lietojumu izstrādes uzticēšanai Aģentūrai nebūtu jālīdz citiem pilnvarotiem subjektiem izstrādāt lejupējos lietojumus. Turklāt Aģentūrai būtu jāveic uzdevumi, kurus Komisija tai ir uzticējusi, izmantojot vienu vai vairākus iemaksu nolīgumus saskaņā ar FPPN, kas attiecas uz citiem ar Programmu saistītiem īpašiem uzdevumiem. Uzticot Aģentūrai uzdevumus, būtu jānodrošina atbilstoši cilvēkresursi, kā arī administratīvie un finanšu resursi.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 912/2010 (2010. gada 22. septembris), ar ko izveido Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS) aģentūru, atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1321/2004 par Eiropas satelītu radionavigācijas programmu vadības struktūru izveidi un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 683/2008 (OV L 276, 20.10.2010., 11. lpp.).

- (46) Dažos pienācīgi pamatotos gadījumos Aģentūrai būtu jāspēj uzticēt konkrētus uzdevumus dalībvalstīm vai dalībvalstu grupām. Minētais pilnvarojums būtu jāattiecina tikai uz darbībām, ko Aģentūra nespēj izpildīt pati, un tam nebūtu jāskar Programmas pārvaldība un uzdevumu sadalījums, kā noteikts šajā regulā.
- (47) *Galileo* un *EGNOS* ir sarežģītas sistēmas, kam nepieciešama intensīva koordinācija. Ņemot vērā, ka tās ir Programmas komponenti, minētā koordinēšana būtu jāveic Savienības iestādei vai struktūrai. Pamatojoties uz pēdējos gados attīstīto lietpratību, Aģentūra ir vispiemērotākā struktūra visu ar minēto sistēmu ekspluatāciju saistīto operacionālo uzdevumu koordinēšanai, izņemot starptautisko sadarbību. Tādēļ Aģentūrai būtu jāuztic *EGNOS* un *Galileo* ekspluatācijas pārvaldība. Tomēr tas nenozīmē, ka Aģentūrai vienai būtu jāveic visi uzdevumi saistībā ar minēto sistēmu ekspluatāciju. Tā varētu paļauties uz citu subjektu, jo īpaši EKA, lietpratību. Proti, EKA būtu jāuztic darbības saistībā ar sistēmu attīstību un zemes segmenta daļu un satelītu projektēšanu un izstrādi. Uzdevumu iedalīšana citiem subjektiem ir balstīta uz šādu subjektu kompetenci, un, to darot, būtu jāizvairās no darba dublēšanās.

- (48) EKA ir starptautiska organizācija ar plašu lietpratību kosmosa jomā, un 2004. gadā tā noslēdza pamat nolīgumu ar Eiropas Kopienu ("2004. gada pamat nolīgums")¹. Tāpēc tā ir svarīgs Programmas īstenošanas partneris, ar kuru būtu jāizveido piemērotas attiecības. Minētajā sakarā un ievērojot Finanšu regulu, Komisijai ar EKA un Aģentūru būtu jānoslēdz FPPN, kas reglamentē visas finansiālās attiecības starp Komisiju, Aģentūru un EKA, nodrošina to saskaņotību un atbilst 2004. gada pamat nolīgumam, jo īpaši tā 2. un 5. pantam. Tomēr, tā kā EKA nav Savienības struktūra un uz to neattiecas Savienības tiesību akti, ir būtiski paredzēt, ka EKA veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu Savienības un tās dalībvalstu interešu aizsardzību, un – attiecībā uz budžeta izpildi – tai uzticētie uzdevumi atbilst Komisijas pieņemtajiem lēmumiem. Nolīgumā būtu jāiekļauj arī visi noteikumi, kas nepieciešami, lai aizsargātu Savienības finansiālās intereses.
- (49) Eiropas Savienības Satelītkcentra (*SATCEN*) darbība kā autonoma Eiropas spēja nodrošināt piekļuvi informācijai un pakalpojumiem, kuri ir attiecīgu kosmosa aktīvu un nodrošinājuma datu izmantošanas rezultāts, tika atzīta jau Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 541/2014/ES² īstenošanā.

¹ OV L 261, 6.8.2004., 64. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 541/2014/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības atbalsta sistēmu (OV L 158, 27.5.2014., 227. lpp.).

- (50) Lai strukturāli nostiprinātu lietotāju pārstāvību *GOVSATCOM* pārvaldībā un apkopotu lietotāju vajadzības un prasības pāri valstu un civilmilitārām robežām, attiecīgajiem Savienības subjektiem, kuriem ir cieši sakari ar lietotājiem (piemēram, Eiropas Aizsardzības aģentūrai, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai (*Frontex*), Eiropas Jūras drošības aģentūrai, Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūrai, Eiropas Savienības Aģentūrai tiesībaizsardzības sadarbībai, Militārās plānošanas un īstenošanas centram/Civilās plānošanas un īstenošanas centram un Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centram) jāveic koordinatora loma attiecībā uz konkrētām lietotāju grupām. Apkopojuma līmenī Aģentūrai un Eiropas Aizsardzības aģentūrai būtu jākoordinē ar lietotājiem saistīti aspekti civilo lietotāju kopienā, un tās varētu uzraudzīt operacionālo izmantošanu, pieprasījumu, atbilstību prasībām un jaunām vajadzībām un prasībām.
- (51) Ņemot vērā ar kosmosu saistīto darbību nozīmi Savienības ekonomikā un Savienības iedzīvotāju dzīvē un šo sistēmu un lietotņu, kuri pamatojas uz šīm sistēmām, divējādā lietojuma dabu, Programmas galvenajai prioritātei vajadzētu būt šādai: panākt un uzturēt augstu drošības līmeni, jo īpaši, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses, tostarp arī attiecībā uz klasificētu un citu sensitīvu neklasificētu informāciju.

- (52) Neskarot dalībvalstu prerogatīvas nacionālās drošības jomā, Komisijai un Augstajam pārstāvim katram to attiecīgās kompetences jomā būtu jānodrošina Programmas drošība saskaņā ar šo regulu un – attiecīgā gadījumā – ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2021/...¹⁺.
- (53) Ņemot vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) specifisko lietpratību un tā regulāros sakarus ar trešo valstu iestādēm un starptautiskām organizācijām, EĀDD var palīdzēt Komisijai veikt dažus uzdevumus saistībā ar Programmas drošību ārējo attiecību jomā saskaņā ar Padomes Lēmumu 2010/427/ES².

¹ Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/... (... gada ...) par tādu sistēmu un pakalpojumu drošību, kurus ievieš, darbina un izmanto Savienības Kosmosa programmas ietvaros un kuri var ietekmēt Savienības drošību, un ar ko atceļ Lēmumu 2014/496/KĀDP (OV L ...).

⁺ OV: lūgums ievietot numuru tekstā un ievietot zemspītras piezīmē numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci lēmumam, kas ietverts ST 10108/19.

² Padomes Lēmums (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (2010/427/ES) (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp.).

- (54) Neskarot dalībvalstu ekskluzīvo atbildību valsts drošības jomā, kā noteikts LES 4. panta 2. punktā, un dalībvalstu tiesības aizsargāt savas būtiskās drošības intereses saskaņā ar LESD 346. pantu, būtu jāizveido īpaša drošības pārvaldība, lai nodrošinātu Programmas raitu īstenošanu. Minētajai pārvaldībai vajadzētu būt balstītai uz trim pamatprincipiem. Pirmkārt, ir būtiski, lai dalībvalstu plašā, unikālā pieredze drošības jautājumos būtu pēc iespējas lielākā mērā ņemta vērā. Otrkārt, lai izvairītos no interešu konfliktiem un jebkādam nepilnībām drošības noteikumu piemērošanā, operacionālās funkcijas būtu jānošķir no drošības akreditācijas funkcijām. Treškārt, subjekts, kas atbildīgs par visu Programmas komponentu vai to daļas pārvaldību, ir arī tas, kas var vislabāk pārvaldīt tam uzticēto uzdevumu drošību. Programmas drošība balstītos uz pieredzi, kas pēdējo gadu laikā gūta *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus* īstenošanā. Labai drošības pārvaldībai vajadzīga arī pienācīga uzdevumu sadale starp dažādajiem rīcībbspēkiem. Tā kā par Programmu ir atbildīga Komisija, tai, neskarot dalībvalstu prerogatīvas nacionālās drošības jomā, būtu jānosaka katram Programmas komponentam piemērojamās vispārējās drošības prasības.
- (55) Eiropas kosmosa infrastruktūru – gan zemes, gan kosmosa – kiberdrošība ir būtiska, lai nodrošinātu sistēmu darbību un pakalpojumu nepārtrauktību. Tāpēc, nosakot drošības prasības, būtu pienācīgi jāņem vērā nepieciešamība aizsargāt sistēmas un to pakalpojumus pret kiberuzbrukumiem, tostarp, izmantojot jaunās tehnoloģijas.

- (56) Komisijai vajadzības gadījumā pēc riska un apdraudējuma analīzes būtu jānosaka drošības uzraudzības struktūra. Minētajai drošības uzraudzības struktūrai vajadzētu būt subjektam, kas reaģē uz norādījumiem, kas izstrādāti saskaņā ar Lēmuma (KĀDP) 2021/...⁺ darbības jomu. Attiecībā uz *Galileo* šai struktūrai vajadzētu būt *Galileo* drošības uzraudzības centram. Attiecībā uz Lēmuma (KĀDP) 2021/...⁺ īstenošanu Drošības akreditācijas padomes uzdevumam vajadzētu būt tikai sniegt Padomei vai Augstajam pārstāvim informāciju, kas saistīta ar sistēmas drošības akreditāciju.
- (57) Ņemot vērā Programmas unikalitāti un sarežģītību un tās saikni ar drošību, drošības akreditācija būtu jāveic, pamatojoties uz vispāratzītiem un iedibinātiem principiem. Līdz ar to ir nepieciešams, lai drošības akreditācijas darbības veiktu, pamatojoties uz kolektīvu atbildību par Savienības un tās dalībvalstu drošību, cenšoties panākt vienprātību un iesaistot visas drošības jomā iesaistītās personas, un lai tiktu ieviesta procedūra pastāvīgai riska uzraudzībai. Tehniskas drošības akreditācijas darbības obligāti jāuztic speciālistiem, kuriem ir pienācīga kvalifikācija sarežģītu sistēmu akreditācijas jomā un kuriem ir atbilstīgs drošības pielāgšanas līmenis.

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā numuru lēmumam, kas ietverts ST 10108/19.

- (58) Ar ES klasificēto informāciju (ESKI) rīkojas saskaņā ar drošības noteikumiem, kas izklāstīti Padomes Lēmumā 2013/488/ES¹ un Komisijas Lēmumā (ES, *Euratom*) 2015/444². Saskaņā ar Lēmumu 2013/488/ES dalībvalstīm ir jāievēro tajā noteiktie principi un minimālie standarti, lai nodrošinātu, ka ESKI tiek sniegta līdzvērtīgs aizsardzības līmenis.
- (59) Lai garantētu drošu informācijas apmaiņu, būtu jānoslēdz attiecīgi nolīgumi ar mērķi nodrošināt ESKI aizsardzību, kas Programmas kontekstā tiek sniegta trešām valstīm un starptautiskām organizācijām.
- (60) Svarīgs Programmas mērķis ir nodrošināt tās drošību un stiprināt stratēģisko autonomiju visās svarīgākajās tehnoloģijās un vērtības ķēdēs, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku, tostarp brīvu un godīgu tirdzniecību, un izmantot kosmosa sniegtās iespējas Savienības un tās dalībvalstu drošībai. Lai minēto mērķi sasniegtu, konkrētos gadījumos ir jānosaka attiecināmības un dalības nosacījumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu Savienības operacionālo sistēmu integritātes, drošības un noturības aizsardzību. Tam nevajadzētu mazināt vajadzību pēc konkurētspējas un rentabilitātes. Izvērtējot tiesību subjektus, kurus kontrolē trešā valsts vai trešās valsts subjekts, Komisijai būtu jāņem vērā principi un kritēriji, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/452³.

¹ Padomes Lēmums (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (2013/488/ES) (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp.).

² Komisijas Lēmums (ES, *Euratom*) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/452 (2019. gada 19. marts), ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai (OV L 79I, 21.3.2019., 1. lpp.).

- (61) Programmas kontekstā ir daļa informācijas, ar ko, lai gan tā nav klasificēta, ir jārīkojas saskaņā ar jau spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem vai valstu tiesību aktiem, noteikumiem un normatīvajiem aktiem, tostarp, nosakot izplatīšanas ierobežojumus.
- (62) Aizvien lielāks skaits galveno ekonomikas nozaru, jo īpaši transports, telesakari, lauksaimniecība un enerģētika, arvien biežāk izmanto satelītnavigācijas un Zemes novērošanas sistēmas. Programmai būtu jāizmanto sinerģijas starp minētajām nozarēm, ņemot vērā ieguvumus, ko kosmosa tehnoloģijas sniedz šīm nozarēm, jāatbalsta savietojamu iekārtu izstrāde un jāveicina attiecīgu standartu un sertifikāciju izstrāde. Palielinās arī sinerģijas starp kosmosa darbībām un darbībām, kas saistītas ar Savienības un tās dalībvalstu drošību un aizsardzību. Tāpēc ar pilnīgu satelītnavigācijas kontroli būtu jāgarantē Savienības tehnoloģiskā neatkarība, tostarp ilgākā termiņā infrastruktūras aprīkojuma komponentu neatkarība, un jānodrošina tās stratēģiskā autonomija.
- (63) *Galileo* mērķis ir izveidot un ekspluatēt pirmo globālās satelītnavigācijas un pozicionēšanas infrastruktūru, kas īpaši izstrādāta civilām vajadzībām un ko var izmantot dažādi publiskie un privātie aktori Eiropā un visā pasaulē. *Galileo* darbojas neatkarīgi no citām jau esošām vai potenciālām sistēmām, tādējādi cita starpā sekmējot Savienības stratēģisko autonomiju. *Galileo* otrā paaudze būtu pakāpeniski jāizvērs līdz 2030. gadam, sākotnēji ar samazinātu operacionālo spēju.

- (64) *EGNOS* programmas mērķis ir uzlabot to atvērto signālu kvalitāti, ko pārraida esošās globālās satelītnavigācijas sistēmas, jo īpaši to signālu kvalitāti, ko pārraida *Galileo*. *EGNOS* piedāvātajiem pakalpojumiem līdz 2026. gada beigām prioritārā kārtā būtu jāpārklāj to dalībvalstu teritorijas, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā, minētajam nolūkam aptverot arī Kipru, Azoru salas, Kanāriju salas un Madeiru. Aviācijas jomā visām minētajām teritorijām būtu jāgūst labums no *EGNOS* aeronavigācijas pakalpojumiem visos *EGNOS* atbalstītajos veikspējas līmeņos. Ņemot vērā tehnisko iespējamību un – attiecībā uz dzīvības aizsardzību – pamatojoties uz starptautiskiem nolīgumiem, *EGNOS* nodrošināto pakalpojumu ģeogrāfisko pārklājumu varētu paplašināt, aptverot citus pasaules reģionus. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139¹ un nepieciešamo *Galileo* pakalpojumu kvalitātes pārraudzību aviācijas vajadzībām, jāatzīmē, ka, – lai gan *Galileo* raidītos signālus var efektīvi izmantot, lai atvieglotu gaisa kuģa atrašanās vietas noteikšanu visos lidojuma posmos ar nepieciešamo pastiprināšanas sistēmu, tostarp reģionālu, vietēju un aviācijas elektronikas sistēmu gaisa kuģī, – tikai tādas reģionālas vai vietējas pastiprināšanas sistēmas kā *EGNOS* Eiropā ir uzskatāmas par gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) pakalpojumiem un aeronavigācijas pakalpojumiem (*ANS*). *EGNOS* dzīvības aizsardzības pakalpojums būtu jānodrošina saskaņā ar piemērojamajiem Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas standartiem ("*ICAO* standarti").

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.).

- (65) Ir noteikti jānodrošina *Galileo* un *EGNOS* ilgtspēja un to sniegto pakalpojumu nepārtrauktība, pieejamība, precizitāte, uzticamība un drošība. Mainīgā vidē un strauji augoša tirgus apstākļos to izstrāde būtu jāturpina un būtu jā sagatavo minēto sistēmu jaunās paaudzes versijas, tostarp saistīto kosmosa un zemes segmentu attīstība.
- (66) Termins "komercpakalpojums", kas izmantots Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1285/2013¹, vairs nav piemērots, ņemot vērā minētā pakalpojuma attīstību. Tā vietā Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2017/224² ir nodalīti divi atsevišķi pakalpojumi, proti, augstas precizitātes pakalpojums un autentificēšanas pakalpojums.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1285/2013 (2013. gada 11. decembris) par Eiropas satelītu navigācijas sistēmu ieviešanu un ekspluatāciju un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 876/2002 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 683/2008 (OV L 347, 20.12.2013., 1. lpp.).

² Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2017/224 (2017. gada 8. februāris), ar ko nosaka tehniskās un darbības specifikācijas, kuras ļauj komercpakalpojumiem, ko piedāvā saskaņā ar *Galileo* programmu izveidotā sistēma, atbilst funkcijai, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1285/2013 2. panta 4. punkta c) apakšpunktā (OV L 34, 9.2.2017., 36. lpp.).

- (67) Lai optimizētu sniegto pakalpojumu izmantošanu, *Galileo* un *EGNOS* sniegtajiem pakalpojumiem vajadzētu būt saderīgiem un sadarbspējīgiem lietotāju līmenī un, ciktāl tas iespējams, arī ar citām satelītnavigācijas sistēmām, kā arī ar tradicionālajiem radionavigācijas līdzekļiem, ja šāda saderība un sadarbspēja ir paredzēta starptautiskā nolīgumā, neskarot Savienības stratēģiskās autonomijas mērķi.
- (68) Ņemot vērā uz zemes bāzētās infrastruktūras svarīgumu *Galileo* un *EGNOS* un tās ietekmi uz to drošību, infrastruktūras atrašanās vietu vajadzētu noteikt Komisijai. Izvēršot sistēmu infrastruktūru, kas bāzēta uz zemes, vajadzētu arī turpmāk ievērot atvērtu un pārredzamu procedūru, kurā – attiecīgā gadījumā – varētu būt iesaistīta Aģentūra, pamatojoties uz tās kompetences jomu.
- (69) Lai maksimāli palielinātu *Galileo* un *EGNOS* sociālekonomiskos ieguvumus, vienlaikus sniedzot ieguldījumu Savienības stratēģiskajā autonomijā, jo īpaši sensitīvos sektoros un drošuma un drošības jomā, būtu jāveicina *EGNOS* un *Galileo* sniegto pakalpojumu izmantošana citās Savienības politikās, tostarp ar regulatīviem līdzekļiem, ja tas ir pamatoti un lietderīgi. Pasākumi, ar kuriem tiek veicināta minēto pakalpojumu izmantošana visās dalībvalstīs, ir svarīga šā procesa daļa.

- (70) Programmas komponentiem būtu jāstimulē digitālo tehnoloģiju pielietošana kosmosa sistēmās, datu un pakalpojumu izplatīšana, lejupējo darbību attīstība. Šajā kontekstā īpaša uzmanība būtu jāpievērš iniciatīvām un pasākumiem, ko Komisija ierosināja 2016. gada 14. septembra paziņojumā "Konkurētspējīga digitālā vienotā tirgus savienojamība. Virzība uz Eiropas Gigabitu sabiedrību" un 2016. gada 14. septembra paziņojumā "5G Eiropai. Rīcības plāns".
- (71) *Copernicus* būtu jānodrošina autonoma piekļuve zināšanām vides jomā un svarīgākajām Zemes novērošanas un ģeoinformācijas pakalpojumu tehnoloģijām, tādējādi atbalstot Savienību, lai tā varētu sasniegt neatkarību lēmumu pieņemšanā, un darbības tādās jomās kā *inter alia* vide, klimata pārmaiņas, jūra, jūrlietas, lauksaimniecība un lauku attīstība, kultūras mantojuma saglabāšana, civilā aizsardzība, zemes un infrastruktūras monitorings, drošība, kā arī digitālā ekonomika.

- (72) Programmas *Copernicus* pamatā vajadzētu būt turpmāk norādītajām darbībām un sasniegumiem, tai būtu jānodrošina minēto darbību un sasniegumu nepārtrauktība un tie būtu jāpastiprina: darbības un sasniegumi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 377/2014¹, ar ko izveido Eiropas Zemes novērošanas un monitoringa programmu *Copernicus*, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 911/2010², ar kuru izveidoja iepriekšējo Eiropas Globālās vides un drošības novērošanas (*GMES*) programmu un noteikumus tās sākotnējo darbību īstenošanai, ņemot vērā jaunākās tendences pētniecībā, tehnoloģiju attīstību un jauninājumus, kas ietekmē Zemes novērošanas jomu, kā arī "lielo datu" analītikas attīstību un mākslīgo intelektu un saistītās stratēģijas un iniciatīvas Savienības līmenī kā Komisija norādījusi tās 2020. gada 19. februāra Baltajā grāmatā par mākslīgo intelektu "Eiropeska pieeja — izcilība un uzticēšanās" un tās 2020. gada 19. februāra paziņojumā "Eiropas Datu stratēģija". Jaunu aktīvu izstrādē Komisijai būtu cieši jāsadarbojas ar dalībvalstīm, EKA, Eiropas Meteoroloģisko satelītu izmantošanas organizāciju (*EUMETSAT*) un – attiecīgā gadījumā – ar citiem subjektiem, kuriem pieder attiecīgi kosmosa un *in situ* resursi. Pēc iespējas lielākā mērā programmai *Copernicus* būtu jāizmanto dalībvalstu, EKA, *EUMETSAT*, kā arī citu subjektu, tostarp komerciālo iniciatīvu Savienībā, spējas veikt Zemes novērošanu no kosmosa, tādējādi dodot arī ieguldījumu dzīvotspējīgas komerciālas kosmosa nozares attīstībā Eiropā. Ciktāl tas ir iespējami un piemēroti, programmai *Copernicus* būtu arī jāizmanto pieejamie *in situ* un palīgdati, kurus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/2/EK³ nodrošina galvenokārt dalībvalstis. Komisijai būtu jāsadarbojas ar dalībvalstīm un Eiropas Vides aģentūru, lai nodrošinātu, ka *Copernicus* var efektīvi piekļūt *in situ* datu kopām un tās izmantot.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 377/2014 (2014. gada 3. aprīlis), ar ko izveido programmu *Copernicus* un atceļ Regulu (ES) Nr. 911/2010 (OV L 122, 24.4.2014, 44. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 911/2010 (2010. gada 22. septembris) par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*) un tās sākotnējām darbībām (2011.–2013.) (OV L 276, 20.10.2010., 1. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/2/EK (2007. gada 14. marts), ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*) (OV L 108, 25.4.2007, 1. lpp.).

- (73) *Copernicus* vajadzētu īstenot saskaņā ar mērķiem, kādi ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2003/98/EK¹, jo īpaši – pārredzamība, tādu apstākļu radīšana, kas veicina pakalpojumu attīstību, un ieguldījums ekonomikas izaugsmē un jaunu darbvietu radīšanā Savienībā. *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai vajadzētu būt pieejamiem brīvi un atvērtā veidā.
- (74) Viss *Copernicus* potenciāls Savienības sabiedrībai un ekonomikai – ne tikai tiešajiem labuma guvējiem – būtu jāatrisina pilnībā, veicot aktīvākus lietotāju piesaistes pasākumus, un tālab ir nepieciešama turpmāka rīcība, lai datus varētu izmantot arī nespeciālisti un lai tādējādi veicinātu izaugsmi, darbvietu radīšanu un zināšanu pārnesi.
- (75) *Copernicus* ir uz lietotājiem orientēta programma. Tās attīstībai būtu jābalstās uz *Copernicus* pamatlietotāju prasībām, kuras mainās, vienlaikus arī apzinoties, ka parādās jaunas publisku vai privātu lietotāju kopienas. *Copernicus* vajadzētu balstīties uz analīzi, kurā pētītas iespējas, kā apmierināt mainīgās lietotāju vajadzības, tostarp tās, kas saistītas ar Savienības politiku īstenošanu un uzraudzību, kam ir vajadzīga nepārtraukta, efektīva lietotāju iesaistīšanās, jo īpaši attiecībā uz prasību definēšanu un validēšanu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/98/ES (2003. gada 17. novembris) par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu (OV L 345, 31.12.2003., 90. lpp.).

- (76) *Copernicus* jau darbojas. Tādēļ ir svarīgi nodrošināt jau esošās infrastruktūras un pakalpojumu nepārtrauktību, vienlaikus pielāgojoties mainīgajām lietotāju vajadzībām, tirgus videi, jo īpaši tam, ka kosmosa jomā parādās jauni privātie aktori, un sabiedriski politiskajām norisēm, attiecībā uz kurām nepieciešama ātra reaģēšana. Tālab ir jāpilnveido *Copernicus* funkcionālā struktūra, lai labāk atspoguļotu pāreju no pirmā posma operacionālajiem pakalpojumiem uz tādu pakalpojumu sniegšanu jaunām lietotāju kopienām, kuri ir uzlaboti un sekmīgāk mērķorientēti, un jāstimulē lejupējie tirgi, kuriem ir pievienotā vērtība. Minētajā nolūkā tās turpmākajā īstenošanā būtu jāieņem tāda pieeja, kurā ievērota datu vērtības ķēde, proti, datu iegūšana, datu un informācijas apstrāde, izplatīšana un izmantošana, darbības saistībā ar lietotāju piesaisti, nonākšanu tirgū un spēju veidošanu, kamēr stratēģiskās plānošanas procesā saskaņā ar programmu "Apvārsnis Eiropa" tiktu apzinātas pētniecības un inovācijas darbības, kurās būtu jāizmanto *Copernicus*.

- (77) Attiecībā uz datu iegūšanu, *Copernicus* satvarā īstenoto darbību mērķim vajadzētu būt esošās kosmosa infrastruktūras pabeigšanai un uzturēšanai, satelītu ilgtermiņa aizstāšanas sagatavošanai to darbību beigās, kā arī jaunu misiju – jo īpaši jaunu novērošanas sistēmu – uzsākšanai, lai atbalstītu centienus risināt globālo klimata pārmaiņu problemātiku, piemēram, antropogēno CO₂ un citu siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu. Ar *Copernicus* satvarā veiktajām darbībām būtu jāpaplašina globālais monitoringa pārklājums, aptverot polāros reģionus, un jāatbalsta vidiskās atbilstības nodrošināšana, likumā noteiktais vides monitorings un ziņošana un novatoriskas vidiskas lietotnes lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, ūdens un jūras resursu apsaimniekošanā un kultūras mantojuma jomā, piemēram, kultūraugu uzraudzībai, ūdens resursu apsaimniekošanai un uzlabotam ugunsgrēku monitoringam. To darot, *Copernicus* būtu jāpiesaista un maksimāli jāizmanto investīcijas, kas veiktas iepriekšējā finansēšanas periodā (no 2014. līdz 2020. gadam), tostarp dalībvalstu, EKA un *EUMETSAT* investīcijas, vienlaikus apzinot jaunus operacionālos un darbījumbūvības modeļus, lai vēl vairāk papildinātu *Copernicus* jaudu. *Copernicus* varētu arī balstīties uz veiksmīgām partnerībām ar dalībvalstīm, lai turpinātu attīstīt savu drošības dimensiju saskaņā ar piemērotiem pārvaldības mehānismiem, nolūkā reaģēt uz mainīgajām lietotāju vajadzībām drošības jomā.

- (78) Attiecībā uz datu un informācijas apstrādes funkciju *Copernicus* būtu jānodrošina *Copernicus* pakalpojumu stabilitāte ilgtermiņā un turpmāka pilnveidošana, sniedzot informāciju, lai apmierinātu publiskā sektora vajadzības un prasības, kas izriet no Savienības starptautiskajām saistībām, un lai maksimāli izmantotu komerciālas izmantošanas iespējas. Jo īpaši Eiropas, valstu, vietējā un pasaules mērogā *Copernicus* būtu jāsniedz informācija par atmosfēras ķīmisko sastāvu un gaisa kvalitāti; informācija par okeānu stāvokli un dinamiku; informācija, kas atbalsta zemes un ledus monitoringu, sekmējot Savienības, valstu un vietējo politiku īstenošanu; informācija, kas atbalsta pielāgošanos klimata pārmaiņām un to seku mazināšanu; ģeotelpiskā informācija, kas atbalsta ārkārtas situāciju pārvaldību, tostarp ar preventīvām darbībām, vidiskās atbilstības nodrošināšanu, kā arī civilo drošību, tostarp atbalstu Savienības ārējai darbībai. Komisijai vajadzētu apzināt atbilstīgas līgumiskas vienošanās, kas sekmētu pakalpojumu sniegšanas ilgtspēju.

- (79) Īstenojot *Copernicus* pakalpojumus, Komisijai būtu jāpaļaujas uz kompetentiem subjektiem, attiecīgajām Savienības aģentūrām, valstu struktūru grupām vai konsorcijiem, vai uz jebkuru attiecīgu struktūru, kas potenciāli var pretendēt uz iemaksu nolīguma noslēgšanu. Izraugoties minētos subjektus, Komisijai būtu jānodrošina, ka pakalpojumu darbības un pakalpojumu sniegšana netiek pārtraukta un ka attiecībā uz drošības ziņā sensitīviem datiem, attiecīgajiem subjektiem – kopējās ārpolitikas un drošības politikas un jo īpaši Eiropas kopējās drošības un aizsardzības politikas kontekstā, – ir ātrās brīdināšanas un krīzes situāciju pārraudzības spējas. Saskaņā ar Finanšu regulas 154. panta 2. punktu personām un subjektiem, kam uzticēta Savienības līdzekļu īstenošana, ir pienākums ievērot nediskriminācijas principu attiecībā uz visām dalībvalstīm. Minētā principa ievērošana būtu jānodrošina, izmantojot attiecīgos ieguldījumu nolīgumus, kuri attiecas uz *Copernicus* pakalpojumu sniegšanu.
- (80) *Copernicus* pakalpojumu īstenošanai vajadzētu atvieglināt to, ka sabiedrība sāk izmantot šos pakalpojumus, jo lietotāji varētu prognozēt pakalpojumu pieejamību un attīstību, kā arī sadarbību ar dalībvalstīm un citām personām. Minētajā nolūkā Komisijai un tās pilnvarotajiem subjektiem būtu cieši jāiesaistās ar galvenajām *Copernicus* lietotāju kopienām visā Eiropā, lai turpinātu pilnveidot *Copernicus* pakalpojumu un produktu portfeli, nolūkā nodrošināt, ka tiek apmierinātas mainīgās publiskā sektora un politikas vajadzības un ka tādējādi var tikt maksimāli palielināta Zemes novērošanas datu izmantošana. Komisijai un dalībvalstīm būtu jāsadarbojas, lai izstrādātu *Copernicus in situ* komponentu un atvieglinātu *Copernicus in situ* datu integrēšanu kosmosa datu kopās modernizētiem *Copernicus* pakalpojumiem.

- (81) *Copernicus* brīvā, pilnīgā un atvērtā datu piekļuves politika ir novērtēta kā viens no sekmīgākajiem *Copernicus* īstenošanas elementiem, un tai ir bijusi ļoti būtiska loma spēcīga pieprasījuma sekmēšanā pēc tā datiem un informācijas, tādējādi padarot *Copernicus* par vienu no lielākajiem Zemes novērošanas datu sniedzējiem pasaulē. Ir skaidrs, ka ir jānodrošina ilgtermiņa un droša nepārtrauktība, ciktāl ir runa par datu brīvu, pilnīgu un atvērtu sniegšanu, un ir jāgarantē piekļuve šiem datiem, lai sasniegtu vērienīgos mērķus, kas noteikti Kosmosa stratēģijā Eiropai. *Copernicus* dati galvenokārt tiek radīti Eiropas iedzīvotāju labā, un, padarot minētos datus brīvi pieejamus visā pasaulē, tiek maksimāli palielinātas Savienības uzņēmumu un akadēmisko aprindu sadarbības iespējas un tiek dots ieguldījums efektīvas Eiropas kosmosa ekosistēmas izveidē. Ja tiek noteikti jebkādi ierobežojumi piekļuvei *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai, tiem būtu jāatbilst *Copernicus* datu politikai, kā noteikts šajā regulā un Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 1159/2013¹.

¹ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 1159/2013 (2013. gada 12. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 911/2010 par Eiropas Zemes novērošanas programmu (*GMES*), paredzot licencēšanas un reģistrācijas nosacījumus *GMES* lietotājiem un nosakot kritērijus attiecībā uz piekļuves ierobežošanu *GMES* datiem un *GMES* pakalpojumu informācijai (OV L 309, 19.11.2013., 1. lpp.).

- (82) Dati un informācija, kas sagatavoti *Copernicus* satvarā, būtu jādara pieejami pilnībā, atklāti un bez maksas, ievērojot atbilstīgus nosacījumus un ierobežojumus, lai veicinātu to lietošanu un kopīgošanu un lai stiprinātu Eiropas Zemes novērošanas tirgus, jo īpaši lejupējā nozarē, tādējādi veicinot izaugsmi un darbvietu radīšanu Savienībā. Šādi darītiem pieejamiem datiem un informācijai būtu jāsaglabā augsta līmeņa saskaņotība, nepārtrauktība, uzticamība un kvalitāte. Tas prasa plaša mēroga un lietotājam draudzīgu piekļuvi *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai, kā arī šo datu un informācijas apstrādei un izmantošanai dažādos laika nogriežņu līmeņos, attiecībā uz kuriem Komisijai būtu jāturpina piemērot integrētu pieeju gan Savienības, gan arī dalībvalstu līmenī, dodot iespēju tos integrēt arī ar citiem datu un informācijas avotiem. Tāpēc Komisijai būtu jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka *Copernicus* dati un *Copernicus* informācija ir viegli un efektīvi pieejami un izmantojami, jo īpaši, sekmējot datu un informācijas piekļuves pakalpojumus (*DIAS*) dalībvalstīs un, ja iespējams, veicinot sadarbību starp esošajām Eiropas Zemes novērošanas datu infrastruktūrām, lai izveidotu sinerģijas ar minētajiem aktīviem nolūkā maksimāli palielināt un stiprināt *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas nonākšanu tirgū.
- (83) Komisijai būtu jāsadarbojas ar datu sniedzējiem, lai vienotos par licencēšanas nosacījumiem attiecībā uz trešo personu datiem, nolūkā atvieglināt to izmantošanu *Copernicus* satvarā, nodrošinot atbilstību šai regulai un piemērojamajām trešo personu tiesībām. Ņemot vērā to, ka daži *Copernicus* dati un *Copernicus* informācija, tostarp augstas izšķirtspējas attēli, var ietekmēt Savienības vai dalībvalstu drošību, pienācīgi pamatotos gadījumos varētu pieņemt pasākumus, lai novērstu riskus un apdraudējumu Savienības vai dalībvalstu drošībai.

- (84) Lai veicinātu un atvieglinātu veidu, kādā valsts, reģionālas un vietējas iestādes, MVU, zinātnieki un pētnieki var izmantot Zemes novērošanas datus un tehnoloģijas, ar lietotāju piesaistes pasākumiem būtu jāveicina tādi specializēti *Copernicus* datu izplatīšanas tīkli – tostarp valsts un reģionālo struktūru līmenī – kā *Copernicus Relays* un *Copernicus Academies*. Šajā nolūkā Komisijai un dalībvalstīm būtu jācenšas izveidot ciešāku saikni starp *Copernicus* un Savienības un valstu politikām, lai veicinātu pieprasījumu pēc komerciālām lietotnēm un pakalpojumiem un dotu iespēju uzņēmumiem, jo īpaši MVU un jaunuzņēmumiem, izstrādāt lietotnes, kas balstās uz *Copernicus* datiem un *Copernicus* informāciju, ar mērķi Eiropā izveidot konkurētspējīgu Zemes novērošanas datu ekosistēmu.
- (85) Starptautiskajā arēnā programmai *Copernicus* būtu jāsniedz precīza un uzticama informācija sadarbībai ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām un Savienības ārpolitikas un attīstības sadarbības politikas atbalstam. *Copernicus* būtu jāuzskata par Eiropas devumu Zemes novērošanas sistēmu globālajam tīklam, Zemes novērošanas satelītu komitejai, 1992. gada Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferencei, ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai un Sendai ietvarprogrammai katastrofu riska mazināšanai. Komisijai būtu jāizveido vai jāuztur pienācīga sadarbība ar attiecīgajām ANO struktūrām un Pasaules Meteoroloģijas organizāciju.

- (86) Īstenojot *Copernicus*, Komisijai vajadzības gadījumā būtu jāpaļaujas uz Eiropas starptautiskajām organizācijām, ar kurām tā jau ir izveidojusi partnerības, jo īpaši EKA kosmosa komponentu izstrādē, koordinēšanā, īstenošanā un pilnveidē, attiecīgā gadījumā piekļuvē trešo personu datiem un, ja to neveic citi subjekti, specializētu misiju darbībā. Turklāt specializētu misiju vai to daļu īstenošanā Komisijai vajadzētu paļauties uz *EUMETSAT* un – attiecīgā gadījumā – piekļūt papildinošās misijas datiem saskaņā ar tās lietpratību un pilnvarojumu.
- (87) Pakalpojumu jomā Komisijai būtu pienācīgi jāizmanto specifiskās spējas, ko sniedz tādas Savienības aģentūras kā Eiropas Vides aģentūra, Eiropas Jūras drošības aģentūra, *Frontex*, *SATCEN*, kā arī starpvaldību Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centrs, un Eiropas investīcijas, kuras, izmantojot *Mercator Ocean*, jau ir veiktas jūras vides monitoringa pakalpojumos. Drošības jautājumos – kopā ar Augsto pārstāvi – tiktu meklēta visaptveroša pieeja Savienības līmenī. Komisijas Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*) jau no paša sākuma ir bijis aktīvi iesaistīts *GMES* iniciatīvā un ir atbalstījis norises, kas attiecas uz *Galileo* un *SWE* apakškomponentu. Ievērojot Regulu (ES) Nr. 377/2014, *JRC* pārvalda *Copernicus* ārkārtas situāciju pārvaldības pakalpojumu un *Copernicus* zemes monitoringa pakalpojuma globālo komponentu, tas piedalās datu un informācijas kvalitātes un piemērotības mērķim izvērtēšanā, kā arī turpmākajā attīstībā. *Copernicus* īstenošanas nolūkā Komisijai arī turpmāk būtu jāpaļaujas uz *JRC* zinātniskajiem un tehniskajiem atzinumiem.

- (88) Pēc Eiropas Parlamenta un Padomes pieprasījumiem Savienība ar Lēmumu Nr. 541/2014/ES izveidoja atbalsta sistēmu kosmisko objektu novērošanai un uzraudzībai (*SST*). Kosmiskās atlūzas ir kļuvušas par nopietnu apdraudējumu kosmosa darbību drošībai, drošumam un ilgtspējai. Tāpēc *SST* apakškomponentam ir būtiska nozīme, lai saglabātu Programmas komponentu nepārtrauktību un to ieguldījumu Savienības politikās. Cenšoties novērst kosmisko atlūzu izplatīšanos, *SST* apakškomponents palīdz nodrošināt ilgtspējīgu un garantētu piekļuvi kosmosam un tā izmantošanai, kas ir globāls kopīgs mērķis. Minētajā kontekstā *STT* varētu palīdzēt sagatavot Eiropas Zemes orbītas "attīrīšanas" projektus.
- (89) *SST* apakškomponentā vajadzētu turpināt pilnveidot snieguma un autonomijas spēju. Šajā nolūkā *SST* apakškomponentam būtu jānovēd pie autonomas Eiropas kosmisko objektu kataloga izveides, pamatojoties uz *SST* sensoru tīklu datiem. Attiecīgā gadījumā Savienība varētu apsvērt iespēju padarīt dažus no saviem datiem pieejamus komerciāliem, nekomerciāliem un pētniecības nolūkiem. *SST* apakškomponentam arī būtu jāturpina atbalstīt *SST* pakalpojumu ekspluatāciju un sniegšanu. Tā kā *SST* pakalpojumi ir vērsti uz lietotājiem, ir jāievieš atbilstoši mehānismi nolūkā ievākt lietotāju prasības, tostarp attiecībā uz drošību un relevantas informācijas pārsūtīšanu valsts iestādēm un no tām, lai uzlabotu sistēmas efektivitāti, vienlaikus respektējot nacionālās drošuma un drošības politikas.

- (90) *SST* pakalpojumu sniegšana būtu jābalsta uz Savienības un dalībvalstu sadarbību un uz valstu esošās un nākotnes lietpratības un aktīvu izmantošanu, tostarp tās lietpratības un to aktīvu izmantošanu, kas izstrādāti ar EKA vai Savienības starpniecību. Vajadzētu būt iespējamam sniegt finansiālu atbalstu jaunu *SST* sensoru izstrādei. Ņemot vērā *SST* sensitīvo raksturu, kontrolei pār valstu sensoriem un to ekspluatāciju, apkopi un atjaunošanu un datu apstrādi, kuras rezultātā tiek sniegti *SST* pakalpojumi, būtu jāpaliek to dalībvalstu pārziņā, kuras piedalās *STT* apakškomponentā.
- (91) Dalībvalstīm, kuru rīcībā ir piemērotas spējas, kas pieejamas *STT* apakškomponenta vajadzībām vai kurām ir piekļuve tām, būtu jāspēj piedalīties *SST* pakalpojumu sniegšanā. Dalībvalstis, kas piedalās saskaņā ar Lēmumu Nr. 541/2014/ES izveidotajā konsorcijā, būtu jāuzskata par tādām, kuru rīcībā ir piemērotas spējas, kas pieejamas *STT* apakškomponenta vajadzībām vai kurām ir piekļuve tām. Dalībvalstīm, kuras vēlas piedalīties *STT* pakalpojumu sniegšanā, būtu jāiesniedz vienots kopējs priekšlikums un jāpierāda atbilstība citiem elementiem, kas saistīti ar operacionālo konfigurāciju. Būtu jāizstrādā attiecīgi noteikumi par minēto dalībvalstu atlasīšanu un organizēšanu.

- (92) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai attiecībā uz detalizētu procedūru un elementu pieņemšanu, lai noteiktu dalībvalstu dalību *SST* pakalpojumu sniegšanā. Ja dalībvalstis, kas vēlas piedalīties *STT* pakalpojumu sniegšanā, nav iesniegušas kopīgu priekšlikumu vai ja Komisija uzskata, ka šāds priekšlikums neatbilst izvirzītajiem kritērijiem, Komisijai būtu jāspēj uzsākt otro posmu attiecībā uz dalībvalstu dalību *STT* pakalpojumu sniegšanā noteikšanu. Minētā otrā posma procedūrām un elementiem būtu jādefinē orbītas, kas jāaptver, un jāņem vērā nepieciešamība maksimāli palielināt dalībvalstu dalību *SST* pakalpojumu sniegšanā. Ja minētās procedūras un elementi paredz, ka Komisijai ir iespēja izraudzīties vairākus priekšlikumus visu orbītu aptveršanai, būtu jāparedz arī atbilstoši mehānismi koordinācijai starp dalībvalstu grupām un efektīvs risinājums, kā aptvert visus *SST* pakalpojumus. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹.
- (93) Kad *SST* apakškomponents būs izveidots, tam būtu jāievēro principi par darbību papildināmību un uz lietotājiem vērstu, augstas kvalitātes *SST* pakalpojumu nepārtrauktību, un tam vajadzētu pamatoties uz labāko lietpratību. *SST* apakškomponentam tādēļ būtu jāizvairās no nevajadzīgas dublēšanās. Spēju redundancei būtu jānodrošina *SST* pakalpojumu nepārtrauktība, kvalitāte un robustums. Ekspertu grupu darbībām vajadzētu palīdzēt izvairīties no šādas nevajadzīgas dublēšanās.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (94) Lai kosmosā veiktām darbībām garantētu drošumu, drošību un ilgtspēju, *SST* apakškomponentam būtu arī jāsekmē tādi jau pastāvoši riska mazināšanas pasākumi kā *COPUOS* pamatnostādnes kosmisko atlūzu daudzuma mazināšanai un pamatnostādnes par kosmosā veiktu darbību ilgtermiņa ilgtspēju. Lai mazinātu sadursmju risku, *SST* apakškomponentam būtu arī jācenšas rast sinerģijas ar aktīvām kosmisko atlūzu aizvākšanas iniciatīvām un pasivizācijas pasākumiem. *SST* apakškomponentam būtu jāpalīdz nodrošināt miermīlīgu kosmosa izmantošanu un izpēti. Kosmosa darbību pieaugums var ietekmēt starptautiskās iniciatīvas kosmosa satiksmes pārvaldības jomā. Savienībai minētās norises būtu jāpārtrauc, un tā var ņemt tās vērā saistībā ar pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas termiņa vidusposma pārskatīšanu.
- (95) Saistībā ar *SST*, *SWE* un *NEO* apakškomponentu darbībām būtu jāņem vērā sadarbība ar starptautiskajiem partneriem, jo īpaši ar Amerikas Savienotajām Valstīm, starptautiskām organizācijām un citām trešām personām, jo īpaši ar mērķi izvairīties no sadursmēm kosmosā, novērst kosmisko atlūzu izplatīšanos un palielināt gatavību reaģēt uz ekstremālu kosmosa laikapstākļu sekām un Zemei tuviem kosmiskajiem objektiem.
- (96) Padomes Drošības komiteja ir ieteikusi izveidot riska pārvaldības struktūru, lai nodrošinātu, ka Lēmuma Nr. 541/2014/ES īstenošanā datu drošības jautājumi tiek pienācīgi ņemti vērā. Minētajā nolūkā un ņemot vērā jau paveikto darbu, dalībvalstīm, kuras piedalās *SST* apakškomponentā, būtu jāizveido atbilstošas riska pārvaldības struktūras un procedūras.

- (97) Ekstremāli un nozīmīgi kosmosa laikapstākļi var apdraudēt iedzīvotāju drošību un traucēt kosmosa un zemes infrastruktūru darbību. Tāpēc Programmas ietvaros būtu jāizveido *SWE* apakškomponents, kura mērķis ir novērtēt ar kosmosa laikapstākļiem saistīto risku un attiecīgās lietotāju vajadzības, palielinot informētību par minēto risku, nodrošinot uz lietotāju orientētu *SWE* pakalpojumu sniegšanu un uzlabojot dalībvalstu spējas sniegt *SWE* pakalpojumus. Komisijai par prioritārām būtu jānosaka nozares, kurām tiks sniegti operacionāli *SWE* pakalpojumi, ņemot vērā lietotāju vajadzības, riskus un tehnoloģisko gatavību. Ilgtermiņā var pievērsties vajadzībām citās nozarēs. Pakalpojumu sniegšanai Savienības līmenī saskaņā ar lietotāju vajadzībām būtu vajadzīgas mērķtiecīgas, saskaņotas un nepārtrauktas pētniecības un izstrādes *SWE* pakalpojumu attīstības atbalstam. *SWE* pakalpojumu sniegšanai būtu jābalstās uz valstu un Savienības esošajām spējām un būtu jānodrošina plaša dalībvalstu, Eiropas un starptautisku organizāciju dalība un privātā sektora iesaiste.
- (98) Komisijas 2017. gada 1. marta Baltajā grāmatā par Eiropas nākotni, 27 ES dalībvalstu valstu un valdību vadītāju 2017. gada 25. marta Romas deklarācijā un vairākās Eiropas Parlamenta rezolūcijās ir atgādināts, ka Savienībai ir būtiska loma centienos nodrošināt drošu un noturīgu Eiropu, kura spēj risināt tādas problēmas kā reģionālie konflikti, terorisms, kiberdraudi, un pieaugošais migrācijas spiediens. Droša un garantēta piekļuve satelītsakariem ir neaizstājams instruments drošības jomas aktoriem, un minētā svarīgā drošības resursa apvienošana un koplietošana Savienības līmenī stiprina Savienību, kas aizsargā savus iedzīvotājus.

- (99) Eiropadomes 2013. gada 19.–20. decembra secinājumos pausts gandarījums par priekšdarbiem, lai sagatavotu valdības satelītsakaru (*GOVSATCOM*) nākamo paaudzi, cieši sadarbojoties dalībvalstīm, Komisijai un EKA. *GOVSATCOM* ir arī atzīti par vienu no elementiem 2016. gada jūnija Globālajā Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā. *GOVSATCOM* būtu jāsniedz ieguldījums ES atbildes pasākumos uz hibrīddraudiem un jāsniedz atbalsts ES jūras drošības stratēģijai un ES Arktikas politikai.
- (100) *GOVSATCOM* ir uz lietotāju orientēta programma ar spēcīgu drošības dimensiju. *GOVSATCOM* izmantošanas gadījumus attiecīgajiem aktoriem būtu jāspēj analizēt trīs galvenajos atzaros: krīzes pārvaldība, kas var ietvert civilās un militārās kopējās drošības un aizsardzības politikas misijas un operācijas, dabas un cilvēka izraisītas katastrofas, humanitārās krīzes un ārkārtas situācijas jūrā; uzraudzība, kas var ietvert robežuzraudzību, pierobežu uzraudzību, jūras robežu uzraudzību, jūras uzraudzību un nelikumīgas tirdzniecības uzraudzību; un svarīgākās infrastruktūras, kas var ietvert diplomātisko tīklu, policijas sakarus, digitālo infrastruktūru, piemēram, datu centri, serveri, kritiskās infrastruktūras, piemēram, enerģētika, transports un ūdens barjeras, piemēram, dambji, un kosmosa infrastruktūras.

- (101) *GOVSATCOM* jaudu un pakalpojumus Savienības un dalībvalstu aktoriem būtu jāizmanto kritiskās drošības un drošuma misijās un operācijās. Tāpēc, ciktāl ir runa par neatkarību no trešām personām (trešām valstīm un trešo valstu subjektiem), ir vajadzīgs pienācīgs šīs neatkarības līmenis, kas aptver visus *GOVSATCOM* elementus, piemēram, kosmosa un zemes tehnoloģijas komponentu, apakšsistēmu un sistēmu līmenī, ražošanas nozares, kosmosa sistēmu īpašniekus un operatorus, un zemes sistēmu komponentu fizisko atrašanās vietu.
- (102) Satelītsakari ir ierobežots resurss, ko ierobežo satelītu jauda, frekvence un ģeogrāfiskais pārklājums. Tādēļ, lai *GOVSATCOM* būtu rentabla un varētu gūt labumu no apjomradītiem ietaupījumiem, tai ir jāoptimizē atbilde starp to, kāds ir *GOVSATCOM* lietotāju pieprasījums, un to, kāds ir piedāvājums, kas nodrošināts saskaņā ar *GOVSATCOM* līgumiem attiecībā uz satelītu jaudu un pakalpojumiem. Tā kā gan pieprasījums, gan potenciālais piedāvājums ar laiku mainās, ir vajadzīga pastāvīga pārraudzība un elastība, lai pielāgotu *GOVSATCOM* pakalpojumus.
- (103) Operacionālo prasību pamatā vajadzētu būt lietošanas gadījumu analīzei. Pakalpojumu portfelis būtu jāizstrādā, ņemot vērā šīs operacionālās prasības apvienojumā ar drošības prasībām. Ar pakalpojumu portfeli būtu jāveido piemērojamais atsauces līmenis *GOVSATCOM* pakalpojumiem. Lai uzturētu vislabāko iespējamo atbilstību starp pieprasījumu un sniegtajiem pakalpojumiem, vajadzētu būtu iespējamam regulāri atjaunināt *GOVSATCOM* pakalpojumu portfeli.

- (104) Pirmajā *GOVSATCOM* posmā, aptuveni līdz 2025. gadam, tiktu izmantota pašreizējā jauda. Šajā kontekstā *GOVSATCOM* jauda Komisijai būtu jāiepērk no tām dalībvalstīm, kurās ir nacionālās sistēmas un jauda kosmosa jomā, un no komerciāliem satelītsakaru vai pakalpojumu sniedzējiem, ņemot vērā Savienības būtiskās drošības intereses. Minētajā pirmajā posmā *GOVSATCOM* pakalpojumi tiktu ieviesti pakāpeniski. Ja pirmajā posmā, veicot detalizētu nākotnes piedāvājuma un pieprasījuma analīzi, atklājas, ka šī pieeja nav pietiekama, lai segtu augošo pieprasījumu, vajadzētu būt iespējamam pieņemt lēmumu pāriet uz otro posmu un pēc pasūtījuma izstrādāt papildu kosmosa infrastruktūru vai jaudas ar vienu vai vairākām publiskā un privātā sektora partnerībām, piemēram, ar Savienības satelītu operatoriem.
- (105) Lai optimizētu pieejamo satelītsakaru resursus, garantētu piekļuvi tādās neparedzamās situācijās kā, piemēram, dabas katastrofas, un nodrošinātu operacionālo efektivitāti un īsu apgrozījuma laiku, ir nepieciešams vajadzīgais zemes segments, piemēram, *GOVSATCOM* centri un potenciāli citi zemes elementi. Zemes segments būtu jāprojektē, pamatojoties uz operacionālajām un drošības prasībām. Lai mazinātu riskus, *GOVSATCOM* centrs var sastāvēt no vairākiem fiziskiem objektiem. Var būt nepieciešami citi zemes segmenta elementi, piemēram, enkurstacijas.
- (106) Satelītsakaru lietotājiem lietotāju aprīkojumā vislielākā nozīme ir operacionālajai saskarnei. Ar *GOVSATCOM* pieeju būtu jāpanāk, ka vairums lietotāju var turpināt izmantot savu esošo *GOVSATCOM* pakalpojumu aprīkojumu.

- (107) Operacionālās efektivitātes interesēs lietotāji ir norādījuši, ka ir svarīgi tiekties uz lietotāju aprīkojuma sadarbību un uz tādu lietotāju aprīkojumu, kurā var izmantot dažādas satelītu sistēmas. Šajā jomā var būt nepieciešama pētniecība un izstrāde.
- (108) Īstenošanas līmenī uzdevumi un pienākumi būtu jāsadala starp specializētiem subjektiem, piemēram, EAA, EĀDD, EKA, Aģentūru un citām Savienības aģentūrām tādā veidā, lai nodrošinātu, ka tās ievēro savu galveno lomu, jo īpaši ar lietotājiem saistītos aspektos.
- (109) Kompetentajai *GOVSATCOM* iestādei ir nozīmīga loma attiecībā uz to, lai pārraudzītu, ka lietotāji un citi valsts subjekti, kuriem ir loma *GOVSATCOM*, atbilst koplietošanas un prioritizācijas noteikumiem un drošības procedūrām, kā noteikts drošības prasībās. Dalībvalstij, kura nav izraudzījies kompetento *GOVSATCOM* iestādi, jebkurā gadījumā būtu jāizraugās kontaktpunkts visu to konstatēto traucējumu pārvaldībai, kas ietekmē *GOVSATCOM*.

- (110) Dalībvalstīm, Padomei, Komisijai un EĀDD būtu jāspēj kļūt par *GOVSATCOM* dalībniekiem, ciktāl tie izvēlas autorizēt *GOVSATCOM* lietotājus vai nodrošināt jaudu, objektus vai iekārtas. Ņemot vērā to, ka dalībvalstu ziņā ir lemt par to vai autorizēt *GOVSATCOM* lietotājus vai nodrošināt jaudu, objektus vai iekārtas, dalībvalstīm nevarētu uzlikt par pienākumu kļūt par *GOVSATCOM* dalībniekiem vai izmitināt *GOVSATCOM* infrastruktūru. Tādējādi *GOVSATCOM* komponents neskartu dalībvalstu tiesības *GOVSATCOM* nepiedalīties, tostarp saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem vai konstitucionālajām prasībām saistībā ar politikām, kas attiecas uz nepieskaņošanos un nepiedalīšanos militārās aliansēs.
- (111) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras attiecībā uz *GOVSATCOM* pakalpojumu operacionālo prasību un *GOVSATCOM* pakalpojumu portfeļa pieņemšanu būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.

- (112) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras attiecībā uz detalizētu noteikumu pieņemšanu par *GOVSATCOM* apvienoto satelītu komunikācijas spēju koplietošanu un prioritizāciju būtu jāpiešķir Komisijai. Paredzot detalizētus noteikumus par koplietošanu un prioritizāciju, Komisijai būtu jāņem vērā operacionālās un drošības prasības, kā arī riska un *GOVSATCOM* dalībnieku paredzamā pieprasījuma analīze. Lai gan principā, *GOVSATCOM* pakalpojumi *GOVSATCOM* lietotājiem būtu jāsniedz bez maksas, tomēr – ja minētajā analīzē tiek secināts, ka trūkst jaudas, un lai izvairītos no tirgus izkropļojuma, – cenu noteikšanas politiku varētu izstrādāt kā daļu no minētajiem detalizētajiem noteikumiem par kopīgu izmantošanu un prioritizāciju. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (113) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras attiecībā uz *GOVSATCOM* zemes segmenta infrastruktūras atrašanās vietu būtu jāpiešķir Komisijai. Šādu atrašanās vietu atlasē Komisijai būtu jāspēj ņemt vērā operacionālās un drošības prasības, kā arī esošo infrastruktūru. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.

- (114) Ar Regulu (ES) Nr. 912/2010 ir izveidota Savienības aģentūra, kuras nosaukums ir Eiropas GNSS aģentūra, lai tā pārvaldītu konkrētus *Galileo* un *EGNOS* satelītnavigācijas programmu aspektus. Ar šo regulu Eiropas GNSS aģentūrai tiek uzticēti jauni uzdevumi, īpaši drošības akreditācija, ne tikai attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS*, bet arī attiecībā uz citiem Programmas komponentiem. Eiropas GNSS aģentūras nosaukums, uzdevumi un organizatoriskie aspekti tāpēc būtu attiecīgi jāpielāgo.
- (115) Saskaņā ar Lēmumu 2010/803/ES¹ Aģentūras mītne atrodas Prāgā. Aģentūras uzdevumu īstenošanas nolūkā Aģentūras personāls var atrasties kādā no *Galileo* vai *EGNOS* zemes centriem, kas ir minēti Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2016/413², lai veiktu attiecīgajā nolīgumā paredzētās Programmas darbības. Turklāt, lai Aģentūra darbotos pēc iespējas efektīvāk un lietderīgāk, vienā vai vairākās dalībvalstīs vietējiem birojiem varētu piešķirt ierobežotu skaitu darbinieku. Šādai personāla piešķiršanai ārpus Aģentūras mītnes vai *Galileo* un *EGNOS* uz zemes esošiem centriem nevajadzētu būt par iemeslu tam, ka Aģentūras pamatdarbības tiek pārceltas uz šādiem vietējiem birojiem.

¹ 2010/803/ES: Lēmums, ko ar kopēju vienošanos pieņēmuši dalībvalstu valdību pārstāvji (2010. gada 10. decembris), ar ko nosaka Eiropas GNSS aģentūras atrašanās vietu (OV L 342, 28.12.2010., 15. lpp.).

² Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2016/413 (2016. gada 18. marts), ar ko nosaka saskaņā ar *Galileo* programmu izveidotās sistēmas uz zemes esošās infrastruktūras atrašanās vietu un paredz tās darbības nodrošināšanai nepieciešamos pasākumus, un atceļ Īstenošanas lēmumu 2012/117/ES (OV L 74, 19.3.2016., 45. lpp.).

- (116) Ņemot vērā tās paplašināto darbības jomu, kam vairs nevajadzētu būt ierobežotai, aptverot vienīgi *Galileo* un *EGNOS*, Eiropas *GNSS* aģentūras nosaukums no šā brīža būtu jāmaina. Tomēr Eiropas *GNSS* aģentūras darbības nepārtrauktība – tostarp attiecībā uz tiesībām un pienākumiem, personālu un visu pieņemto lēmumu spēkā esību – būtu jānodrošina Aģentūras satvarā.
- (117) Ņemot vērā Aģentūras pilnvaras un Komisijas lomu Programmas īstenošanā, ir lietderīgi paredzēt, ka dažus no lēmumiem, ko pieņem Administratīvā padome, nevajadzētu pieņemt bez Komisijas pārstāvju labvēlīga balsojuma.
- (118) Neskarot Komisijas pilnvaras, Administratīvā padome, Drošības akreditācijas padomei un izpilddirektoram savu pienākumu izpildē vajadzētu būt neatkarīgiem un būtu jārīkojas sabiedrības interesēs.
- (119) Ir iespējams un tiešām ticams, ka dažu Programmas komponentu pamatā varētu būt sensitīvu vai ar aizsardzību saistītu valsts infrastruktūru izmantošana. Šādā gadījumā valsts drošības apsvērumu dēļ būtu nepieciešams noteikt, ka Administratīvās padomes un Drošības akreditācijas padomes sanāsmēs – pamatojoties uz principu "nepieciešamība zināt" – var piedalīties dalībvalstu pārstāvji un Komisijas pārstāvji. Administratīvajā padomē balsošanā piedalās tikai to dalībvalstu pārstāvji, kurām ir šāda infrastruktūra, un Komisijas pārstāvis. Administratīvās padomes un Drošības akreditācijas padomes reglamentā izklāsta situācijas, kurās jāpiemēro minētā procedūra.

- (120) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu¹ 22. un 23. punktu, šo Programmu būtu jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas ievākta saskaņā ar īpašām pārraudzības prasībām, bet vienlaikus izvairoties no administratīva sloga, jo īpaši dalībvalstīm, un no pārmērīga regulējuma. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmanto par pamatu, lai izvērtētu Programmas ietekmi uz vietas.
- (121) Tiek prognozēts, ka uz *Copernicus* un *Galileo* balstīto pakalpojumu izmantošana būtiski ietekmēs Eiropas ekonomiku kopumā. Tomēr šķiet, ka *ad hoc* mērījumi un gadījumu izpēte pašlaik ir lielā pārsvarā. Komisijai (*Eurostat*) būtu jānosaka attiecīgi statistikas mērījumi un rādītāji, kas būtu pamats sistemātiskai un autoritatīvai Savienības kosmosa darbību ietekmes pārraudzībai.
- (122) Eiropas Parlaments un Padome būtu nekavējoties jāinformē par darba programmām.

¹ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (123) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai attiecībā uz: līdzekļu pārdali starp Programmas budžeta izdevumu kategorijām; iemaksu lēmumu pieņemšanu attiecībā uz iemaksu nolīgumiem; tādu tehnisko un operacionālo prasību noteikšanu, kas vajadzīgas Programmas komponentu un to sniegto pakalpojumu īstenošanai un attīstībai; lemšanu par FPPN; tādu pasākumu pieņemšanu, kas vajadzīgi netraucētai *Galileo* un *EGNOS* darbībai un to pieņemšanai tirgū; detalizētu noteikumu pieņemšanu par piekļuvi *SST* pakalpojumiem un attiecīgajām procedūrām; pieņemt daudzgadu plānu un galvenos snieguma rādītājus Savienības *SST* pakalpojumu izstrādei; detalizētu noteikumu pieņemšanu par to, kā darbojas organizatoriskā sistēma dalībvalstu dalībai *SST* apakškomponentā; *SWE* pakalpojumu atlasī; un darba programmu pieņemšanu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. Komisijai būtu jāsaņem palīdzība no Programmas komitejas, kurai būtu jātiekas īpašā sastāvā.

- (124) Tā kā Programmas komponenti ir orientēti uz lietotāju, to īstenošanai un attīstībai ir nepieciešama nepārtraukta, efektīva lietotāju iesaiste, īpaši attiecībā uz pakalpojumu prasību definēšanu un validāciju. Lai palielinātu Programmas vērtību lietotājiem, būtu aktīvi jātiecas pēc viņu ieguldījuma, regulāri apspriežoties ar gala lietotājiem dalībvalstu publiskajā un privātajā sektorā un attiecīgā gadījumā ar starptautiskajām organizācijām. Šādā nolūkā būtu jāizveido darba grupa ("lietotāju forums"), lai palīdzētu Programmas komitejai apzināt lietotāju prasības un pārbaudīt pakalpojumu atbilstību, kā arī identificēt sniegto pakalpojumu trūkumus. Programmas komitejas reglamentam būtu jāparedz lietotāju foruma organizācija tā, lai ņemtu vērā katra Programmas komponenta un katra komponenta satvarā sniegtā pakalpojuma specifiku. Kad vien iespējams, dalībvalstīm būtu jāsniedz ieguldījums lietotāju forumā, sistemātiski un koordinēti apspriežoties ar lietotājiem valstu līmenī.

- (125) Labai publiskai pārvaldībai ir vajadzīga vienāda Programmas vadība, ātrāka lēmumu pieņemšana un vienlīdzīga piekļuve informācijai, tāpēc pārstāvjiem no subjektiem, kam uzticēti ar Programmu saistīti uzdevumi, vajadzētu būt iespējai kā novērotājiem piedalīties saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011 izveidotās Programmas komitejas darbā. Šo pašu iemeslu dēļ tādu trešo valstu un starptautisku organizāciju pārstāvjiem, kuras ar Savienību noslēgušas starptautisku nolīgumu, attiecībā uz Programmu vai tās komponentiem vai apakškomponentiem varētu būt iespēja piedalīties Programmas komitejas darbā, ievērojot drošības prasības un kā paredzēts šāda nolīguma noteikumos. Pārstāvjiem no subjektiem, kuriem uzticēti ar Programmu saistīti uzdevumi, no trešām valstīm un starptautiskām organizācijām nevajadzētu būt tiesīgiem piedalīties Programmas komitejas balsošanas procedūrās. Nosacījumi novērotāju un *ad hoc* dalībnieku dalībai būtu jānosaka Programmas komitejas reglamentā.

- (126) Lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi novērtēts Programmas progress virzībā uz tās mērķu sasniegšanu, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai attiecībā uz noteikumu papildināšanu par *Copernicus* datiem un *Copernicus* informāciju, kas *Copernicus* lietotājiem jāsniedz attiecībā uz specifikācijām un nosacījumiem un procedūrām, lai piekļūtu šādiem datiem un šādai informācijai, un lai tos izmantotu, attiecībā uz šīs regulas pielikuma grozīšanu attiecībā uz rādītājiem, ja to uzskata par nepieciešamu, un lai šo regulu papildinātu ar noteikumiem par uzraudzības un novērtēšanas satvara izveidi. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

- (127) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka rīcības mēroga un ietekmes dēļ, kas pārsniedz ikvienas atsevišķas dalībvalsts finansiālās un tehniskās iespējas, to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (128) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus Programmas drošības prasību īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. Dalībvalstīm būtu jāspēj īstenot maksimālu kontroli pār Programmas drošības prasībām. Pieņemot īstenošanas aktus Programmas drošības jomā, Komisijai būtu jāsaņem palīdzība no Programmas komitejas, kas tiekas īpašā drošības sastāvā. Ņemot vērā drošības jautājumu sensitīvo raksturu, Programmas komitejas priekšsēdētājam būtu jācenšas rast tādus risinājumus, kuriem komitejā ir visplašākais iespējamais atbalsts. Gadījumos, kad Programmas komiteja atzinumu nesniedz, īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka Programmas vispārējās drošības prasības, Komisijai pieņemt nevajadzētu.

- (129) Programma būtu jāizveido septiņiem gadiem, lai tās ilgumu saskaņotu ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, kas noteikts Padomes Regulā (ES, *Euratom*) 2020/2093¹ ("2021.–2027. gada DFS"). Minētajam laika ierobežojumam nebūtu jāattiecas uz Aģentūru, kas veic pati savus uzdevumus.
- (130) Lai nodrošinātu nepārtrauktību atbalsta sniegšanā attiecīgajā politikas jomā un lai īstenošana varētu sākties no 2021.–2027. gada DFS darbības sākuma, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā un to būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra.
- (131) Tādēļ būtu jāatceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) No 377/2014 un Lēmums 541/2014/ES,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

¹ Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp.).

I SADAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido Savienības kosmosa programmu ("Programma") uz DFS 2021.–2027. gadam darbības laiku. Šajā regulā ir noteikti Programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi, kā arī Programmas īstenošanas noteikumi.

Ar šo regulu izveido Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru ("Aģentūra"), kas aizstāj ar Regulu (ES) Nr. 912/2010 izveidoto Eiropas GNSS aģentūru un ir tās pēctece, un paredz Aģentūras darbības noteikumus.

2. pants
Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "kosmiskais aparāts" ir pa orbītu riņķojošs objekts, kas radīts konkrētas funkcijas vai misijas pildīšanai – piemēram, sakariem, navigācijai vai Zemes novērošanai –, tostarp satelīti, nesējraķešu augšējās pakāpes un atgriezes modulis; kosmisko aparātu, kas vairs nevar pildīt misiju, kurai tas bija radīts, uzskata par nefunkcionējošu; rezerves kosmisko aparātu vai gaidstāves režīmā esošu kosmisko aparātu, kas gaida iespējamo reaktivāciju, uzskata par funkcionējošu;
- 2) "kosmisks objekts" ir jebkurš cilvēka radīts priekšmets kosmosā;
- 3) "Zemei tuvi objekti" jeb "*NEO*" ir dabīgi objekti Saules sistēmā, kuri tuvojas Zemei;
- 4) "kosmiskās atlūzas" ir jebkurš Zemes orbītā esošs vai Zemes atmosfērā atgriezies kosmiskais objekts, tostarp kosmiskais aparāts vai tā fragmenti un daļas, kas vairs nav funkcionāli vai nekalpo konkrētam nolūkam, tostarp raķešu vai mākslīgo pavadoņu (satelītu) daļas vai neaktīvi mākslīgie pavadoņi (satelīti);

- 5) "kosmosa laikapstākļu notikumi" jeb "*SWE*" ir dabiskas izcelsmes izmaiņas kosmosa vidē uz Saules un ap Zemi, tostarp Saules uzliesmojumi, Saules lādēto daļiņu plūsma, Saules vēja izmaiņas, koronālās masas izvirdumi, ģeomagnētiskās vētras un dinamika, radiācijas vētras un jonosfēras traucējumi, kas var ietekmēt Zemi un kosmosā esošas infrastruktūras;
- 6) "kosmosa situācijas apzināšanās" jeb "*SSA*" ir holistiska pieeja, tostarp visaptverošas zināšanas un izpratne par galvenajiem kosmosa apdraudējumiem, kas ietver sadursmes starp kosmiskiem objektiem, fragmentāciju un kosmisko objektu atgriešanos atmosfērā, kosmosa laikapstākļu notikumus un Zemei tuvos objektus;
- 7) "kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības sistēma" jeb "*SST* sistēma" ir uz zemes un kosmosā esošu sensoru tīkls, kas spēj novērot un uzraudzīt kosmiskos objektus un kam ir apstrādes spējas ar mērķi sniegt datus, informāciju un pakalpojumus saistībā ar kosmiskajiem objektiem, kuri pa orbītu riņķo ap Zemi;
- 8) "*SST* sensors" ir ierīce vai ierīču apvienojums, piemēram, uz zemes vai kosmosā esoši radari, lāzeri un teleskopi, kas spēj veikt kosmosa novērošanu vai uzraudzību un kas var mērīt tādus fizikālus parametrus saistībā ar kosmiskajiem objektiem kā, piemēram, to lielums, atrašanās vieta un ātrums;
- 9) "*SST* dati" ir *SST* sensoru iegūti kosmisko objektu, tostarp kosmisko atlūzu, fizikālie parametri vai kosmisko objektu orbitālie parametri, kas atvasināti no *SST* sensoru novērojumiem *SST* apakškomponenta satvarā;

- 10) "SST informācija" ir apstrādāti SST dati, kuri saņēmējam ir tūlītēji izmantojami;
- 11) "atgriešanās līnija" ir *Galileo* meklēšanas un glābšanas atbalsta pakalpojuma funkcionālā spēja; *Galileo* meklēšanas un glābšanas atbalsta pakalpojums sekmēs gaisa kuģu globālās novērošanas pakalpojumu – novērošanu, ko definējusi Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija (ICAO);
- 12) "*Copernicus Sentinels*" ir specializēti *Copernicus* satelīti, kosmiskie aparāti vai kosmisko aparātu derīgā krava Zemes novērošanai no kosmosa;
- 13) "*Copernicus* dati" ir *Copernicus Sentinels* sniegtie dati, tostarp to metadati;
- 14) "*Copernicus* trešās personas dati un informācija" ir telpiskie dati un informācija, kas licencēti vai darīti pieejami izmantošanai *Copernicus*, bet iegūti no citiem avotiem, nevis no *Copernicus Sentinels*;
- 15) "*Copernicus in situ* dati" ir novērošanas dati no sensoriem, kuri atrodas uz zemes, jūrā vai gaisā, kā arī atsauces dati un palīgdati, kas licencēti vai nodrošināti izmantošanai *Copernicus*;
- 16) "*Copernicus* informācija" ir informācija, ko *Copernicus* pakalpojumi ģenerē pēc apstrādes vai modelēšanas, tostarp tās metadati;

- 17) "*Copernicus* piedalīgās valstis" ir trešās valstis, kas sniedz finansiālu ieguldījumu un piedalās *Copernicus* saskaņā ar noteikumiem, kuri paredzēti ar Savienību noslēgtā starptautiskā nolīgumā;
- 18) "*Copernicus* pamatlietotāji" ir Savienības iestādes un struktūras un tās Eiropas, valsts vai reģionālās publiskās struktūras Savienībā vai *Copernicus* piedalīgajās valstīs, kurām uzticēta sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas misija, kas saistīta ar sabiedrisko politiku civilajā jomā, piemēram vides, civilās aizsardzības, drošuma, tostarp infrastruktūras drošuma, vai drošības politiku noteikšanu, īstenošanu, izpildes nodrošināšanu vai uzraudzību, kuras gūst labumu no *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijas un kurām ir papildu loma *Copernicus* attīstības virzīšanā;
- 19) "citi *Copernicus* lietotāji" ir pētniecības un izglītības organizācijas, komerciālas un privātas struktūras, labdarības organizācijas, nevalstiskās organizācijas un starptautiskas organizācijas, kas gūst labumu no *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijas;
- 20) "*Copernicus* lietotāji" ir *Copernicus* pamatlietotāji un citi *Copernicus* lietotāji;
- 21) "*Copernicus* pakalpojumi" ir pakalpojumi ar pievienoto vērtību Savienības un dalībvalstu vispārējās un kopējās interesēs, kurus finansē no Programmas un kuri transformē Zemes novērošanas datus, *Copernicus in situ* datus un citus palīgdatumus par apstrādātu, apkopotu un interpretētu informāciju, kas pielāgota *Copernicus* lietotāju vajadzībām;

- 22) "*GOVSATCOM* lietotājs" ir publiska iestāde, struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana, starptautiska organizācija vai fiziska vai juridiska persona, kura pienācīgi autorizēta un kurai uzticēti uzdevumi, kas saistīti ar drošībai būtisku misiju, operāciju un infrastruktūras uzraudzību un pārvaldību;
- 23) "*GOVSATCOM* centrs" ir operacionāls centrs, kura galvenā funkcija ir drošā veidā sasaistīt *GOVSATCOM* lietotājus ar *GOVSATCOM* jaudas un pakalpojumu nodrošinātājiem un tādējādi jebkurā brīdī optimizēt piedāvājumu un pieprasījumu;
- 24) "*GOVSATCOM* izmantošanas gadījums" ir operacionāls scenārijs konkrētā vidē, kurā ir pieprasīti *GOVSATCOM* pakalpojumi;
- 25) "ES klasificēta informācija" jeb "ESKI" ir jebkura informācija vai materiāli, kuriem piemērota ES drošības klasifikācija un kuru neatļauta izpaušana varētu izraisīt dažāda līmeņa apdraudējumu Savienības vai vienas vai vairāku tās dalībvalstu interesēm;
- 26) "sensitīva neklasificēta informācija" ir neklasificēta informācija Komisijas Lēmuma (ES, *Euratom*) 2015/443¹ 9. panta nozīmē, saskaņā ar kuru pienākums aizsargāt sensitīvu neklasificētu informāciju attiecas tikai uz Komisiju un Savienības aģentūrām un struktūrām, kuru pienākums saskaņā ar tiesību aktiem ir piemērot Komisijas drošības noteikumus;

¹ Komisijas Lēmums (ES, *Euratom*) 2015/443 (2015. gada 13. marts) par drošību Komisijā (OV L 72, 17.3.2015., 41. lpp.).

- 27) "finansējuma apvienošanas darbība" ir Savienības budžeta atbalstītas darbības – tostarp Finanšu regulas 2. panta 6. punktā minētā finansējuma apvienošanas mehānisma ietvaros – , kuras apvieno neatmaksājamā atbalsta formas vai finanšu instrumentus vai budžeta garantijas no Savienības budžeta ar atmaksājama atbalsta formām no attīstības vai citām publiskām finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un ieguldītājiem;
- 28) "tiesību subjekts" ir fiziska persona vai juridiska persona, kas izveidota un par tādu atzīta saskaņā ar Savienības, valsts vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kam piemīt tiesībsubjektība un spēja rīkoties savā vārdā, īstenot tiesības un uzņemties pienākumus, vai subjekts, kas nav juridiska persona, kā minēts Finanšu regulas 197. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- 29) "fiduciārs subjekts" ir tiesību subjekts, kas ir neatkarīgs no Komisijas vai trešās personas un kas saņem datus no Komisijas vai minētās trešās personas minēto datu drošas uzglabāšanas un drošas apiešanās ar tiem nolūkā.

3. pants
Programmas komponenti

1. Programmai ir šādi komponenti:

- a) "*Galileo*" – autonoma civila globāla navigācijas satelītu sistēma (*GNSS*), kas ir civilā kontrolē un ko veido satelītu konstelācija, centri un globāls staciju tīkls uz zemes, un kas piedāvā pozicionēšanas, navigācijas un precīzā laika noteikšanas pakalpojumus, un kurā integrētas drošības vajadzības un prasības;
- b) "Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienests" (*EGNOS*) – civila reģionāla satelītnavigācijas sistēma, kas ir civilā kontrolē, ko veido centri un stacijas uz zemes un vairāki ģeosinhronos satelītos uzstādīti retranslatori un kas pastiprina un koriģē atvērtos signālus, ko emitē *Galileo* un citas *GNSS* sistēmas, *inter alia* gaisa satiksmes pārvaldības, aeronavigācijas pakalpojumu un citu transporta sistēmu vajadzībām;
- c) "*Copernicus*" – operacionāla, autonoma, uz lietotāju vērsta, civila Zemes novērošanas sistēma, kura ir civilā kontrolē, veidota uz esošās valstu un Eiropas spēju bāzes un piedāvā ģeotelpiskās informācijas datus un pakalpojumus un kuru veido satelīti, zemes infrastruktūra, datu un informācijas apstrādes iekārtas un sadales infrastruktūra, balstoties uz brīvu, pilnīgu un atvērtu datu politiku, un kurā attiecīgā gadījumā integrētas drošības vajadzības un prasības;

- d) "kosmosa situācijas apzināšanās" jeb "*SSA*", kas ietver šādus apakškomponentus:
 - i) "*SST* apakškomponents" – kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības sistēma, kuras mērķis ir uzlabot, pārvaldīt un sniegt datus, informāciju un pakalpojumus, kas saistīti ar orbītā ap Zemi riņķojošu kosmisko objektu novērošanu un uzraudzību;
 - ii) "*SWE* apakškomponents" – novērojumu parametri, kuri saistīti ar kosmosa laikapstākļu notikumiem; un
 - iii) "*NEO* apakškomponents" – tādu Zemei tuvo objektu riska uzraudzību, kuri tuvojas Zemei;
 - e) "*GOVSATCOM*" – civilā un valdības kontrolē esošs satelītsakaru dienests, kas dod iespēju nodrošināt satelītsakaru spējas un pakalpojumus Savienības un dalībvalstu iestādēm, kuras pārvalda drošībai būtiskas misijas un infrastruktūras.
2. Programma ietver papildu pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu un autonomu piekļuvi kosmosam Programmas vajadzībām un veicinātu inovatīvu un konkurētspējīgu Eiropas kosmosa nozari, tās augšupējās un lejupējās darbības, un stiprinātu Savienības kosmosa ekosistēmu un Savienību kā globālu rīcībspēku.

4. pants

Mērķi

1. Programmas vispārīgie mērķi ir šādi:

- a) nepārtraukti un – ja iespējams – globālā līmenī sniegt ļoti kvalitatīvus, aktuālus un attiecīgā gadījumā drošus ar kosmosu saistītus datus, informāciju un pakalpojumus vai veicināt to sniegšanu, atbildot uz pašreizējām un nākotnes vajadzībām un ar spēju atbalstīt Savienības politiskās prioritātes, kā arī ar tām saistīto, uz pierādījumiem balstīto un neatkarīgo lēmumu pieņemšanu, *inter alia* attiecībā uz klimata pārmaiņām, transportu un drošību;
- b) maksimāli palielināt sociālekonomiskos ieguvumus, jo īpaši, veicinot inovatīvu un konkurētspējīgu augšupējo un lejupējo nozaru, tostarp MVU un jaunuzņēmumu, attīstību Eiropā, tādējādi dodot iespēju izaugsmei un darbvietu radīšanai Savienībā un sekmējot pēc iespējas plašāku Programmas komponentu sniegto datu, informācijas un pakalpojumu apgūšanu un izmantošanu gan Savienībā, gan ārpus tās; vienlaikus nodrošinot sinerģijas un papildināmību ar Savienības pētniecības un tehnoloģiju izstrādes pasākumiem, kas veikti saskaņā ar Regulu (ES) .../...⁺;
- c) palielināt Savienības un tās dalībvalstu drošumu un drošību un stiprināt Savienības autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā;

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā tās regulas numuru, kas ietverta dokumentā ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

- d) veicināt Savienības kā globālā aktora lomu kosmosa nozarē, veicināt starptautisko sadarbību, stiprināt Eiropas kosmosa diplomātiju, tostarp sekmējot savstarpīguma un godīgas konkurences principus, un stiprināt tās lomu globālu problēmu risināšanā, globālu iniciatīvu atbalstā, tostarp attiecībā uz ilgtspējīgu attīstību, un padziļinot izpratni par kosmosu kā cilvēces kopīgu mantojumu;
- e) stiprināt visu to kosmosa darbību drošumu, drošību un ilgtspēju, kas attiecas uz kosmiskajiem objektiem un atlūzu izplatīšanos, kā arī kosmosa vidi, īstenojot atbilstīgus pasākumus, tostarp, izstrādājot un ieviešot tehnoloģijas kosmisko aparātu likvidēšanai ekspluatācijas darbības beigās un kosmisko atlūzu likvidēšanai.

2. Programmas konkrētie mērķi ir šādi:

- a) attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS*: sniegt ilgtermiņa, modernus un drošus pozicionēšanas, navigācijas un precīzā laika noteikšanas pakalpojumus, vienlaikus nodrošinot pakalpojumu nepārtrauktību un noturību;
- b) attiecībā uz *Copernicus*: ilgtermiņā un ilgtspējīgi sniegt precīzus un uzticamus Zemes novērošanas datus, informāciju un pakalpojumus, integrējot citus datu avotus, lai palīdzētu formulēt, īstenot un pārraudzīt Savienības un tās dalībvalstu politikas un darbības, kas balstītas uz lietotāju prasībām;

- c) attiecībā uz *SSA*: uzlabot spējas novērot, uzraudzīt un identificēt kosmiskos objektus un kosmiskās atlūzas ar mērķi *SST* apakškomponentā vēl vairāk uzlabot snieguma un autonomijas spēju Savienības līmenī, sniegt *SWE* pakalpojumus un kartēt un tīklot dalībvalstu jaudas *NEO* apakškomponentā;
- d) attiecībā uz *GOVSATCOM*: nodrošināt *GOVSATCOM* lietotājiem uzticamu, drošu un rentablu satelītsakaru pakalpojumu ilgtermiņa pieejamību;
- e) atbalstīt autonomu, drošu un rentablu spēju piekļūt kosmosam, ņemot vērā Savienības būtiskās drošības intereses;
- f) veicināt spēcīgas Savienības kosmosa ekonomikas attīstību, tostarp, atbalstot kosmosa ekosistēmu un stiprinot konkurētspēju, inovāciju, uzņēmējdarbību, prasmes un spēju veidošanu visās dalībvalstīs un Savienības reģionos, jo īpaši attiecībā uz MVU un jaunuzņēmumiem vai fiziskām un juridiskām personām no Savienības, kuras darbojas vai vēlas darboties minētajā nozarē.

5. pants

Piekļuve kosmosam

1. Programma atbalsta nesējraķešu pakalpojumu iepirkumu un apkopošanu Programmas vajadzībām un – pēc dalībvalstu un starptautisku organizāciju pieprasījuma – apkopošanu to vajadzībām.

2. Sinerģijā ar citām Savienības programmām un finansēšanas shēmām un neskarot EKA darbības piekļuves kosmosam jomā, Programma var atbalstīt:
- a) pielāgumus – tostarp tehnoloģiju izstrādi – nesējraķetēm tādu sistēmu nogādāšanai kosmosā, kas nepieciešamas satelītu darbības uzsākšanai, tostarp alternatīvas tehnoloģijas un inovatīvas sistēmas piekļūšanai kosmosam, lai īstenotu Programmas komponentus;
 - b) ar kosmosu saistītās zemes infrastruktūras pielāgumus, tostarp jaunus pilnveidojumus, kas ir nepieciešami Programmas īstenošanai.

6. pants

Darbības inovatīvas un konkurētspējīgas Savienības kosmosa nozares atbalstam

1. Programma veicina spēju veidošanu visā Savienībā, atbalstot:
- a) inovācijas darbības, kuru mērķis ir pēc iespējas labāk izmantot kosmosa tehnoloģijas, infrastruktūru vai pakalpojumus, un pasākumus, kas veicina pētniecības un inovācijas darbību rezultātā iegūtu inovatīvu risinājumu ieviešanu un atbalsta lejupējās nozares attīstību, jo īpaši, izmantojot sinerģijas ar citām Savienības programmām un finanšu instrumentiem, tostarp programmu *InvestEU*;
 - b) darbības, kuru mērķis ir veicināt sabiedrības pieprasījumu un inovāciju publiskajā sektorā, lai pilnībā izmantotu sabiedrisko pakalpojumu potenciālu iedzīvotājiem un uzņēmumiem;

- c) uzņēmējdarbību, tostarp no sākumposma līdz paplašināšanai, saskaņā ar 21. pantu, balstoties uz citiem noteikumiem par piekļuvi finansējumam, kā minēts 18. pantā un III sadaļas I nodaļā, un izmantojot pirmā līguma pieeju;
- d) uzņēmējdarbībai labvēlīgas kosmosa ekosistēmas rašanos, sadarbojoties uzņēmumiem kosmosa nozares sadarbības platformu tīkla veidā, kas:
 - i) valsts un reģionālā līmenī saliedē vienkopus kosmosa, digitālo un citu nozaru aktorus, kā arī lietotājus; un
 - ii) sniedz atbalstu, iekārtas un pakalpojumus iedzīvotājiem un uzņēmumiem, lai veicinātu uzņēmējdarbību un prasmes un uzlabotu sinerģiju lejupējā nozarē, un veicinātu sadarbību ar digitālās inovācijas centriem, kas izveidoti saskaņā ar programmu "Digitālā Eiropa", kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/...¹⁺;
- e) izglītības un mācību pasākumu nodrošināšanu, jo īpaši profesionāļiem, uzņēmējiem, absolventiem un studentiem, proti, izmantojot sinerģiju ar iniciatīvām valsts un reģionālā līmenī, lai attīstītu augsta līmeņa prasmes;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/... (... gada ...), ar ko izveido programmu "Digitālā Eiropa" un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240 (OV L ..., ..., ... lpp.).

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā tās regulas numuru, kas ietverta dokumentā ST 6789/20 (2018/0227(COD)), un zemsvītras piezīmē – minētās regulas numuru, datumu, virsrakstu un OV atsauci.

- f) privātā un publiskā sektora profesionāļu, studentu un uzņēmēju piekļuvi apstrādes un testēšanas iekārtām;
 - g) sertifikācijas un standartizācijas darbības;
 - h) Eiropas piegādes ķēžu stiprināšanu visā Savienībā, izmantojot uzņēmumu, jo īpaši MVU un jaunuzņēmumu, plašu dalību visos Programmas komponentos – īpaši ar 14. pantu – un pasākumu stiprināšanu, lai stiprinātu to konkurētspēju pasaules mērogā.
2. Īstenojot 1. punktā minētās darbības, atbalsta nepieciešamību attīstīt jaudu dalībvalstīs, kurās ir jaunizveidota kosmosa nozare, lai visām dalībvalstīm nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas piedalīties Programmā.

7. pants

Asociēto trešo valstu un starptautisko organizāciju dalība Programmā

1. Dalība *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus*, kā arī *SWE* un *NEO* apakškomponentos, izņemot *SST* apakškomponentu, ir atvērta Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekļiem, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri noteikti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu.

Dalība *Copernicus* un *SWE* un *NEO* apakškomponentos, izņemot *SST* apakškomponentu, ir atvērta šādām trešām valstīm:

- a) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē minēto valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
- b) Eiropas kaimiņattiecību politikas valstis, – saskaņā ar attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē to dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm.

2. Saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti konkrētā nolīgumā, kurš noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu un kurš attiecas uz trešās valsts vai starptautiskas organizācijas dalību jebkurā Savienības programmā:

- a) dalība *Galileo* un *EGNOS* ir atvērta 1. punkta otrās daļas a) un b) apakšpunktā minētajām trešām valstīm;

- b) dalība *GOVSATCOM* ir atvērta EBTA locekļēm, kas ir EEZ dalībvalstis, kā arī 1. punkta otrās daļas a) un b) apakšpunktā minētajām trešām valstīm, un
- c) dalība *Galileo*, *EGNOS*, *Copernicus*, *GOVSATCOM*, kā arī *SWE* un *NEO* apakškomponentos, izņemot *SST* apakškomponentu, ir atvērta tām trešām valstīm, kas nav trešās valstis, uz kurām attiecas 1. punkts, un starptautiskām organizācijām.

Šā punkta pirmajā daļā minētais konkrētais nolīgums:

- a) nodrošina, ka Savienības programmās piedalīgās trešās valsts vai starptautiskās organizācijas iemaksas un ieguvumi ir taisnīgā līdzsvarā;
- b) paredz nosacījumus dalībai programmās, tostarp individuālās programmās veicamo iemaksu aprēķinu, un to administratīvās izmaksas;
- c) trešai valstij vai starptautiskajai organizācijai nepiešķir nekādas pilnvaras pieņemt lēmumus attiecībā uz Savienības programmu;
- d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses.

Šā punkta otrās daļas b) apakšpunktā minētās iemaksas ir piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.

3. Dalība Programmas komponentos vai apakškomponentos, izņemot SST apakškomponentu, saskaņā ar šo pantu trešām valstīm un starptautiskām organizācijām ir atvērta tikai ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības un tās dalībvalstu būtiskās drošības intereses, tostarp attiecībā uz klasificētas informācijas aizsardzību saskaņā ar 43. pantu.

8. pants

*Trešo valstu un starptautisku organizāciju piekļuve SST pakalpojumiem,
GOVSATCOM pakalpojumiem un Galileo publiskajam regulētajam pakalpojumam*

1. Trešās valstis un starptautiskas organizācijas *GOVSATCOM* pakalpojumiem var piekļūt ar noteikumu, ka:
 - a) tās saskaņā ar LESD 218. pantu noslēdz nolīgumu, kurā paredzēti noteikumi un nosacījumi attiecībā uz piekļuvi *GOVSATCOM* pakalpojumiem, un
 - b) tās ievēro šīs regulas 43. pantu.

2. Trešās valstis un starptautiskas organizācijas, kuru galvenā mītne neatrodas Savienībā, var piekļūt 55. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem *SST* pakalpojumiem ar noteikumu, ka:
 - a) tās saskaņā ar LESD 218. pantu noslēdz nolīgumu, kurā paredzēti noteikumi un nosacījumi piekļuvei šādiem *SST* pakalpojumiem, un
 - b) tās ievēro šīs regulas 43. pantu.
3. Lai piekļūtu publiski pieejamiem *SST* pakalpojumiem, kā minēts 54. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā, nav vajadzīgs nolīgums, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu. Lai piekļūtu minētajiem pakalpojumiem, ir vajadzīgs potenciālo lietotāju pieprasījums saskaņā ar 56. pantu.
4. Trešo valstu un starptautisko organizāciju piekļuvi *Galileo* sniegtajam publiskajam regulētajam pakalpojumam (*PRS*) reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 1104/2011/ES¹ 3. panta 5. punkts.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1104/2011/ES (2011. gada 25. oktobris) par noteikumiem par piekļuvi publiskajam regulētajam pakalpojumam, ko sniedz globālā navigācijas satelītu sistēma, kura izveidota saskaņā ar *Galileo* programmu (OV L 287, 4.11.2011., 1. lpp.).

9. pants

Īpašumtiesības uz aktīviem un aktīvu izmantošana

1. Izņemot 2. punktā paredzētos gadījumos, visu saistībā ar Programmas komponentiem radīto vai izstrādāto materiālo un nemateriālo aktīvu īpašnieks ir Savienība. Tālab Komisija nodrošina, ka attiecīgie līgumi, nolīgumi un citas vienošanās, kas saistītas ar darbībām, kuru rezultātā var tikt radīti vai izstrādāti šādi aktīvi, ietver noteikumus, kas minētajiem aktīviem nodrošina Savienības īpašumtiesības.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas radīti vai izstrādāti saistībā ar Programmas komponentiem, ja darbības, kuru rezultātā var tikt radīti vai izstrādāti šādi aktīvi:
 - a) tiek veiktas saistībā ar dotācijām vai godalgām, ko pilnībā finansē Savienība;
 - b) netiek pilnībā finansētas no Savienības puses vai
 - c) attiecas uz *PRS* uztvērēju, kuros iestrādāta ESKI, vai šādu uztvērēju komponentu izstrādi, ražošanu vai izmantošanu.
3. Komisija nodrošina, ka līgumi, nolīgumi un citas vienošanās, kas saistītas ar šā panta 2. punktā minētajām darbībām, ietver noteikumus, kuros izklāstīts atbilstošs īpašumtiesību režīms, kas attiecas uz minētajiem aktīviem, un attiecībā uz šā panta 2. punkta c) apakšpunktu – ka tie nodrošina, ka Savienība var izmantot *PRS* uztvērējus saskaņā ar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES.

4. Komisija tiecas ar trešām personām noslēgt līgumus, nolīgumus vai citas vienošanās par:
 - a) iepriekš esošajām īpašumtiesībām uz materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas radīti vai izstrādāti saistībā ar Programmas komponentiem;
 - b) īpašumtiesību vai licences tiesību iegūšanu attiecībā uz citiem materiāliem un nemateriāliem aktīviem, kas nepieciešami Programmas īstenošanai.
5. Komisija ar atbilstošu satvaru nodrošina 1. un 2. punktā minēto Savienības īpašumā esošo materiālo un nemateriālo aktīvu optimālu izmantošanu.
6. Ja 1. un 2. punktā minētie aktīvi ir intelektuālā īpašuma tiesības, Komisija pārvalda minētās tiesības pēc iespējas efektīvi, ņemot vērā:
 - a) nepieciešamību aktīvus aizsargāt un piešķirt tiem vērtību;
 - b) visu attiecīgo ieinteresēto personu leģitīmās intereses;
 - c) vajadzību pēc tirgu un jauno tehnoloģiju saskaņotas attīstības; un
 - d) vajadzību pēc Programmas komponentu sniegto pakalpojumu nepārtrauktības.

Komisija nodrošina, ka attiecīgie līgumi, nolīgumi un citas vienošanās ietver iespēju nodot minētās intelektuālā īpašuma tiesības trešām personām vai piešķirt trešām personām licences attiecībā uz minētajām tiesībām, tostarp intelektuālā īpašuma radītājam, un ka Aģentūra var brīvi izmantot minētās tiesības, ja tas nepieciešams tās uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu.

FPPN, kas paredzēts 28. panta 4. punktā, vai ieguldījumu nolīgumos, kas minēti 32. panta 1. punktā, iekļauj attiecīgus noteikumus, kuri ļauj EKA un citiem pilnvarotajiem subjektiem izmantot šā punkta pirmajā daļā minētās intelektuālā īpašuma tiesības, ja tas nepieciešams šo subjektu uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu, un minētās izmantošanas nosacījumus.

10. pants

Garantija

1. Neskarot pienākumus, kas noteikti juridiski saistošos noteikumos, pakalpojumi, dati un informācija, ko sniedz Programmas komponenti, tiek sniegti bez jebkādas tiešas vai netiešas garantijas attiecībā uz to kvalitāti, precizitāti, pieejamību, uzticamību, ātrdarbīgumu un piemērotību kādam mērķim.
2. Komisija nodrošina, ka minēto pakalpojumu, datu un informācijas lietotāji ir pienācīgi informēti par 1. punktu.

II SADAĻA

BUDŽETA IEGULDĪJUMS UN MEHĀNISMI

11. pants

Budžets

1. Finansējums Programmas īstenošanai laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim un saistīto risku segšanai ir 14,880 miljardi EUR faktiskajās cenās.

Šā punkta pirmajā daļā minētā summa tiek sadalīta šādās izdevumu kategorijās:

- a) *Galileo* un *EGNOS*: 9,017 miljardi EUR;
- b) *Copernicus*: 5,421 miljards EUR;
- c) *SSA* un *GOVSATCOM*: 0,442 miljardi EUR.

2. Komisija var pārdalīt līdzekļus starp šā panta 1. punktā minētajām izdevumu kategorijām tādā maksimālajā apjomā, kas atbilst 7,5 % no izdevumu kategorijas, kas saņem līdzekļus, vai no kategorijas, no kuras līdzekļi tiek nodrošināti. Komisija ar īstenošanas aktiem līdzekļus starp šā panta 1. punktā minētajām izdevumu kategorijām var pārdalīt, ja minētā pārdalīšana pārsniedz kumulatīvu summu, kura ir lielāka par 7,5 % no summas, kas piešķirta tai izdevumu kategorijai, kas līdzekļus saņemt, vai tai kategorijai, no kuras līdzekļi tiek sniegti. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 107. panta 3. punktā.
3. Papildu pasākumus, kā paredzēts 3. panta 2. punktā, proti, 5. un 6. pantā minētās darbības, finansē no Programmas komponentiem.
4. Programmai piešķirtās Savienības budžeta apropriācijas aptver visas darbības, kas vajadzīgas 4. pantā minēto mērķu izpildei. Šādi izdevumi var ietvert:
 - a) pētījumus un ekspertu sanāksmes, jo īpaši sanāksmes, kurās izvērtē atbilstību izmaksu un laika ierobežojumiem;
 - b) informācijas un komunikācijas pasākumus, tostarp korporatīvu saziņu par Savienības politiskajām prioritātēm, ja tām ir tieša saistība ar šīs regulas mērķiem, īpašu uzmanību pievēršot sinerģiju radīšanai ar citiem Savienības politiku virzieniem;
 - c) informācijas tehnoloģijas tīklus, kuru funkcija ir informācijas apstrāde vai apmaiņa, un administratīvās pārvaldības pasākumus, tostarp drošības jomā, ko īsteno Komisija;

- d) tehnisko un administratīvo atbalstu Programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanās, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbības, tostarp korporatīvās informācijas tehnoloģijas sistēmas.
- 5. Darbībām, kas saņem kumulatīvu finansējumu no dažādām Savienības programmām, revīziju veic tikai vienreiz, aptverot visas iesaistītās programmas un to attiecīgos piemērojamos noteikumus.
- 6. Budžeta saistības, kas attiecas uz Programmu un aptver darbības, kuras ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, var sadalīt pa vairākiem gadiem gada maksājumos.
- 7. Pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma resursus, kas tai ir piešķirti saskaņā ar dalītu pārvaldību, var pārnest uz Programmu, ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti Kopīgo noteikumu regulas 26. pantā. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minētās daļas c) apakšpunktu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

12. pants

Piešķirtie ieņēmumi

- 1. Programmas komponentu radītos ieņēmumus iemaksā Savienības budžetā un izmanto, lai finansētu komponentu, kas radījis ieņēmumus.

2. Dalībvalstis var piešķirt Programmas komponentam papildu finansiālo ieguldījumu papildu elementu segšanai ar nosacījumu, ka šādi papildu elementi attiecīgajam komponentam nerada finansiālu vai tehnisku slogu vai kavējumus. Komisija ar īstenošanas aktiem lemj, vai minētie nosacījumi ir izpildīti. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
3. Šajā pantā minēto papildu finansiālo ieguldījumu uzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 2. punktu.

13. pants

Īstenošana un Savienības finansējuma veidi

1. Programmu īsteno atbilstīgi tiešai pārvaldībai saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstīgi netiešai pārvaldībai kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.
2. Programma var nodrošināt finansējumu jebkurā no veidiem, kas noteikti Finanšu regulā, jo īpaši kā dotācijas, godalgas un iepirkumu. Tā var arī nodrošināt finansējumu finanšu instrumentu veidā finansējuma apvienošanas darbībās.
3. Ja *Copernicus* budžetu izpilda atbilstīgi netiešai pārvaldībai, var piemērot to subjektu iepirkuma noteikumus, kuriem ir uzticēti budžeta izpildes uzdevumi, ciktāl tas atļauts saskaņā ar Finanšu regulas 62. un 154. pantu. Īpašus pielāgojumus, kas vajadzīgi minētajiem iepirkuma noteikumiem, nosaka attiecīgajos iemaksu nolīgumos.

III SADAĻA

FINANŠU NOTEIKUMI

I NODAĻA

Iepirkums

14. pants

Iepirkuma principi

1. Īstenojot iepirkuma procedūras Programmas vajadzībām, līgumslēdzēja iestāde rīkojas saskaņā ar šādiem principiem:
 - a) visās dalībvalstīs visā Savienībā un visā piegādes ķēdē veicināt visplašākās un visatvērtākās dalības iespējas ekonomikas dalībniekiem, jo īpaši jaunuzņēmumiem, jauniem tirgus dalībniekiem un MVU, tostarp gadījumos, kad pretendenti slēdz apakšuzņēmuma līgumus;
 - b) nodrošināt efektīvu konkurenci un, ja vien iespējams, izvairīties no pārmērīgas paļaušanās uz vienu piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju, jo īpaši attiecībā uz kritiski svarīgām iekārtām un pakalpojumiem, vienlaikus ņemot vērā mērķi panākt tehnoloģisko neatkarību un pakalpojumu nepārtrauktību;

- c) atkāpjoties no Finanšu regulas 167. panta, attiecīgā gadījumā izmantot vairākus piegādes avotus, lai nodrošinātu labāku vispārējo kontroli pār visiem Programmas komponentiem, to izmaksām un grafiku;
- d) ievērot principu par atvērtu piekļuvi un godīgu konkurenci visā rūpniecības piegādes ķēdē, rīkojot konkursus – atklāti un laikus sniedzot informāciju, skaidri paziņojot piemērojamos publiskā iepirkuma noteikumus un procedūras, atlases un līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijus un visu citu svarīgu informāciju, lai visiem iespējamiem pretendentiem, tostarp MVU un jaunuzņēmumiem, nodrošinātu godīgas konkurences nosacījumus;
- e) pastiprināt Savienības autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā;
- f) ievērot Programmas komponentu drošības prasības un veicināt Savienības un tās dalībvalstu būtisko drošības interešu aizsardzību;
- g) veicināt pakalpojumu nepārtrauktību un uzticamību;
- h) ievērot attiecīgus sociālos un vides kritērijus.

2. Iepirkumu padome Komisijā rūpīgi izskata iepirkuma procesu attiecībā uz visiem Programmas komponentiem un uzrauga pilnvarotajiem subjektiem piešķirtā Savienības budžeta līgumisko izpildi. Attiecīgā gadījumā uzaicina visu pilnvaroto subjektu pārstāvjus.

15. pants

Līgums ar nosacījumiem maksājumu stadijām

1. Attiecībā uz operacionālām un infrastruktūrai specifiskām darbībām līgumslēdzēja iestāde var piešķirt tiesības slēgt līgumu kā līgumu ar nosacījumiem maksājumu stadijām saskaņā ar šo pantu.
2. Iepirkuma procedūras dokumentos, kas attiecas uz līgumu ar nosacījumiem maksājumu stadijām, norāda uz konkrētiem līguma ar nosacījumiem maksājumu stadijām elementiem. Konkrēti, šajos dokumentos norāda līguma priekšmetu, cenu vai cenas noteikšanas kārtību un darbu, piegāžu un pakalpojumu nodrošināšanas kārtību katrā stadijā.
3. Līgums ar nosacījumiem maksājumu stadijām ietver:
 - a) vienu nemainīgu stadiju, no kuras izriet stingras saistības veikt darbus, piegādes vai sniegt pakalpojumus, par ko noslēgts līgums uz šo stadiju, un
 - b) vienu vai vairākas citas stadijas, kas ietver nosacījumus gan budžeta, gan izpildes ziņā.
4. Saistības, kas paredzētas līguma nemainīgajā stadijā, un saistības, kas paredzētas katrā stadijā ar nosacījumiem, ir daļa no vienota veseluma, ņemot vērā iepriekšējās vai nākamajās stadijās paredzētās saistības.
5. Par katras stadijas ar nosacījumiem izpildi tiek pieņemts līgumslēdzējas iestādes lēmums, kuru darbuzņēmējam paziņo atbilstīgi līguma noteikumiem.

16. pants
Izmaksu atlīdzināšanas līgumi

1. Ievērojot 3. punktā paredzētos nosacījumus, līgumslēdzēja iestāde var slēgt pilnīgas vai daļējas izmaksu atlīdzināšanas līgumu.
2. Maksājamā cena ir summa, kas maksājama saskaņā ar izmaksu atlīdzināšanas līgumu, lai atlīdzinātu:
 - a) visas tiešās izmaksas, kuras darbuzņēmējam faktiski radušās līguma izpildē, piemēram, izdevumi par darbaspēku, materiāliem, patēriņa precēm un par līguma izpildei nepieciešamo iekārtu un infrastruktūras izmantošanu;
 - b) netiešās izmaksas;
 - c) fiksēta peļņa; un
 - d) pienācīga motivējoša maksa, kuras pamatā ir izpildes un piegādes grafiku mērķu sasniegšana.
3. Līgumslēdzēja iestāde var slēgt pilnīgas vai daļējas izmaksu atlīdzināšanas līgumu gadījumos, kad ir sarežģīti vai nelietderīgi noteikt precīzu fiksēto cenu sakarā ar līguma izpildei piemītošo nenoteiktību, jo:
 - a) līgumā ir paredzēti ļoti sarežģīti elementi vai elementi, kuru dēļ ir jāizmanto kāda jauna tehnoloģija, un tādēļ tas ietver lielu skaitu tehnisku risku; vai

- b) darbības, par kurām tiek slēgts līgums, operacionālu iemeslu dēļ ir jāsāk nekavējoties, lai gan vēl nav iespējams pilnībā noteikt precīzu fiksētu cenu, tāpēc ka pastāv būtiski riski vai tāpēc ka konkrētā līguma izpilde daļēji ir atkarīga no citu līgumu izpildes.
4. Izmaksu atlīdzināšanas līgumos nosaka maksimālo cenu. Pilnīgas vai daļējas izmaksu atlīdzināšanas līguma maksimālā cena ir maksimālā maksājamā cena. Cenu var mainīt saskaņā ar Finanšu regulas 172. pantu.

17. pants

Apakšuzņēmuma līguma slēgšana

1. Lai iedrošinātu jaunus tirgus dalībniekus, MVU un jaunuzņēmumus un to pārrobežu dalību, un lai piedāvātu visplašāko iespējamo ģeogrāfisko pārklājumu, vienlaikus aizsargājot Savienības autonomiju, līgumslēdzēja iestāde prasa, lai pretendents, izsludinot konkursa procedūru atbilstīgā apakšuzņēmuma līgumu līmenī, par kādu līguma daļu slēgtu apakšuzņēmuma līgumus ar uzņēmumiem, kas nepieder pie grupas, pie kuras pieder pretendents.
2. Pretendents pamato jebkuru atkāpi no prasības, kas veikta saskaņā ar 1. punktu.

3. Attiecībā uz līgumiem, kas pārsniedz 10 miljonus EUR, līgumslēdzēja iestāde tiecas nodrošināt, ka par vismaz 30 % no līguma vērtības konkursa kārtībā tiek slēgti dažāda līmeņa apakšuzņēmuma līgumi ar uzņēmumiem ārpus galvenā pretendenta grupas, jo īpaši, lai nodrošinātu MVU pārrobežu dalību. Komisija informē 107. panta 1. punktā minēto Programmas komiteju par minētā mērķa sasniegšanu attiecībā uz līgumiem, kas parakstīti pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

II NODAĻA

Dotācijas, godalgas un finansējuma apvienošanas darbības

18. pants

Dotācijas un godalgas

1. Savienība var segt līdz 100 % no attiecināmajām izmaksām, neskarot līdzfinansējuma principu.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 181. panta 6. punkta, kad tiek piemērotas vienotas likmes, atbildīgais kredītrīkotājs var atļaut vai noteikt saņēmēja netiešo izmaksu finansējumu, nepārsniedzot 25 % no darbības kopējām attiecināmajām tiešajām izmaksām.
3. Neatkarīgi no šā panta 2. punkta – netiešās izmaksas var deklarēt kā fiksētu summu vai vienības izmaksas, ja tas ir paredzēts 100. pantā minētajā darba programmā.

4. Atkāpjoties no Finanšu regulas 204. panta, finansiālā atbalsta maksimālā summa, ko var maksāt trešai personai, nepārsniedz 200 000 EUR.

19. pants

Kopīgi uzaicinājumi saistībā ar dotācijām

1. Komisija vai pilnvarotais subjekts Programmas kontekstā var izsludināt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus kopīgi ar subjektiem, struktūrām vai personām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.
2. Šā panta 1. punkta minētā kopīga uzaicinājuma gadījumā:
 - a) piemēro Finanšu regulas VIII sadaļā minētos noteikumus;
 - b) vērtēšanas procedūrās iesaista līdzsvaroti veidotu tādu ekspertu grupu, kurus ieceļ katra puse; un
 - c) vērtēšanas komitejas ievēro Finanšu regulas 150. pantu.
3. Dotācijas nolīgumā nosaka kārtību, kas piemērojama intelektuālā īpašuma tiesībām.

20. pants

Dotācijas iepirkumam pirmskomercializācijas posmā un inovatīvu risinājumu iepirkumam

1. Darbības var ietvert vai par galveno mērķi izvirzīt iepirkumu pirmskomercializācijas posmā vai inovatīvu risinājumu publisko iepirkumu, ko veic saņēmēji, kuri ir līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2014/24/ES¹, 2014/25/ES² un 2009/81/EK³.
2. Iepirkuma procedūras inovatīviem risinājumiem:
 - a) atbilst pārredzamības, nediskriminēšanas, vienlīdzīgas attieksmes, pareizas finanšu pārvaldības, proporcionalitātes principiem un konkurences noteikumiem;
 - b) iepirkuma pirmskomercializācijas posmā gadījumā var paredzēt īpašus nosacījumus, piemēram, noteikt, ka iepirkto darbību izpildes vieta aprobežojas tikai ar dalībvalstu un trešo valstu, kas piedalās Programmā, teritoriju;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/81/EK (2009. gada 13. jūlijs), ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK un 2004/18/EK (OV L 216, 20.8.2009., 76. lpp.).

- c) var atļaut vienā un tajā pašā procedūrā piešķirt vairāku līgumu slēgšanas tiesības (iepirkums no vairākiem avotiem); un
 - d) paredz līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu pretendenta vai pretendentiem, kas piedāvā labāko cenas un vērtības attiecību, vienlaikus nodrošinot interešu konflikta neesību.
3. Darbuzņēmējam, kas rada rezultātus iepirkumā pirmskomercializācijas posmā, pieder vismaz rezultātiem piesaistītās intelektuālā īpašuma tiesības. Līgumslēdzējām iestādēm ir vismaz tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem izmantošanai savām vajadzībām un tiesības piešķirt vai pieprasīt, lai darbuzņēmējs piešķir neekskluzīvas licences trešām personām rezultātu izmantošanai līgumslēdzējas iestādes vajadzībām ar taisnīgiem un racionāliem nosacījumiem, bez tiesībām piešķirt apakšlicences. Ja darbuzņēmējs neveic rezultātu komerciālu izmantošanu noteiktajā termiņā pēc iepirkuma pirmskomercializācijas posmā, kā noteikts līgumā, līgumslēdzējas iestādes var pieprasīt, lai tas nodod līgumslēdzējām iestādēm visas īpašumtiesības uz rezultātiem.

21. pants

Finansējuma apvienošanas darbības

Finansējuma apvienošanas darbības, par kuru īstenošanu nolemts saskaņā ar Programmu, īsteno saskaņā ar Regulu (ES) 2021/523 un Finanšu regulas X sadaļu.

III NODAĻA

Citi finanšu noteikumi

22. pants

Kumulatīvais un alternatīvais finansējums

1. Darbība, kas saskaņā ar programmu saņēmusi finansējumu, var saņemt finansējumu arī no citas Savienības programmas, ar noteikumu, ka finansējums nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Attiecīgajam darbības finansējumam piemēro attiecīgās Savienības programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas. Atbalstu no dažādajām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.
2. Darbības, kurām piešķirta izcilības zīmoga zīme saskaņā ar Programmu, var saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda vai Eiropas Sociālā fonda Plus saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 73. panta 4. punktu, ja tās atbilst šādiem kumulatīviem nosacījumiem:
 - a) tās ir izvērtētas programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
 - b) tās atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
 - c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nevar tikt finansētas saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.

23. pants

Kopīgs iepirkums

1. Papildus Finanšu regulas 165. panta noteikumiem Komisija vai Aģentūra var īstenot kopīga iepirkuma procedūras ar EKA vai citām starptautiskām organizācijām, kas iesaistītas Programmas komponentu īstenošanā.
2. Iepirkuma noteikumus, kas piemērojami saskaņā ar Finanšu regulas 165. pantu, piemēro pēc analogijas ar noteikumu, ka jebkurā gadījumā tiek piemēroti Savienības iestādēm piemērojamie procedūras noteikumi.

24. pants

Attiecināmības un dalības nosacījumi Savienības operacionālo sistēmu drošības, integritātes un noturības saglabāšanai

1. Komisija 2. punktā izklāstītos attiecināmības un dalības nosacījumus piemēro iepirkumam, dotācijām vai godalgām saskaņā ar šo sadaļu, ja tā uzskata, ka tas ir nepieciešams un lietderīgi, lai saglabātu Savienības operacionālo sistēmu drošību, integritāti un noturību, ņemot vērā mērķi – visās svarīgākajās tehnoloģijās un vērtības ķēdēs veicināt Savienības stratēģisko autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku.

Pirms piemērot attiecināmības un dalības nosacījumus saskaņā ar šā punkta pirmo daļu Komisija informē 107. panta 1. punkta e) apakšpunktā minēto Programmas komiteju un iespēju robežās ņem vērā dalībvalstu viedokļus par minēto attiecināmības un dalības nosacījumu piemērošanas jomu un pamatojumu.

2. Attiecināmības un dalības nosacījumi ir šādi:

- a) atbilstīgs tiesību subjekts ir iedibināts kādā dalībvalstī un tā vadības izpildstruktūrvienības ir iedibinātas minētajā dalībvalstī,
- b) atbilstīgs tiesību subjekts apņemas veikt visas attiecīgās darbības vienā vai vairākās dalībvalstīs; un
- c) atbilstīgu tiesību subjektu nekontrolē trešā valsts vai trešās valsts subjekts.

Šā panta nolūkā "kontrole" ir spēja tieši vai netieši izšķiroši ietekmēt tiesību subjektu ar vienu vai vairāku tiesību subjektu starpniecību.

Šā panta nolūkā "vadības izpildstruktūrvienība" ir kāda tiesību subjekta struktūrvienība, kas iecelta saskaņā ar valsts tiesību aktiem un kas attiecīgā gadījumā atskaitās izpilddirektoram vai jebkurai citai personai, kurai ir līdzvērtīgas lemtāšanas pilnvaras, un kas ir pilnvarota noteikt tiesību subjekta stratēģiju, mērķus un vispārējo virzību, un kas pārtrauga un uzrauga vadības lēmumu pieņemšanu.

3. Komisija 2. punkta pirmās daļas a) vai b) apakšpunktā minētos nosacījumus kādam konkrētam tiesību subjektam var nepiemērot, balstoties uz izvērtējumu, kura pamatā ir šādi kumulatīvi kritēriji:

- a) attiecībā uz konkrētām tehnoloģijām, precēm vai pakalpojumiem, kas vajadzīgi 1. punktā minētajām darbībām, dalībvalstīs nav viegli pieejamu aizstājēju,
- b) tiesību subjekts ir iedibināts kādā valstī, kas ir EEZ dalībvalsts vai EBTA locekle un kas ir noslēgusi starptautisku nolīgumu ar Savienību, kā minēts 7. pantā, minētajā valstī ir iedibināta tā vadības izpildstrukturvienība, un darbības, kas saistītas ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu, tiek veiktas minētajā trešā valstī vai vienā vai vairākās šādās valstīs; un
- c) tiek īstenoti pietiekami pasākumi, lai nodrošinātu ESKI aizsardzību saskaņā ar 43. pantu un Programmas komponentu, to darbības un pakalpojumu integritāti, drošību un noturību.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas b) apakšpunkta, Komisija var atkāpties no 2. punkta pirmās daļas a) vai b) apakšpunkta nosacījumu piemērošanas tādām tiesību subjektam, kas iedibināts kādā trešā valstī, kura nav EEZ dalībvalsts vai EBTA locekle, ja valstīs, kas ir EEZ vai EBTA dalībvalstis, nav viegli pieejamu aizstājēju un ir izpildīti pirmās daļas a) un c) apakšpunktā izklāstītie kritēriji.

4. Komisija var atkāpties no 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā paredzētā nosacījuma piemērošanas, ja dalībvalstī iedibinātais tiesību subjekts sniedz šādas garantijas:
- a) tiesību subjekts netiek kontrolēts tādā veidā, kas iegrožo vai ierobežo tā spēju:
 - i) īstenot iepirkumu, dotāciju vai godalgu, un
 - ii) sniegt rezultātus, jo īpaši, pildot ziņošanas pienākumus;
 - b) kontrolējošā trešā valsts vai trešās valsts subjekts apņemas saistībā ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu atturēties izmantot tiesības kontrolēt vai noteikt tiesību subjektam ziņošanas pienākumus; un
 - c) tiesību subjekts ievēro 34. panta 7. punktu.
5. To, vai tiesību subjekts izpilda 3. punkta c) apakšpunktā izklāstītos kritērijus un 4. punktā minētās garantijas, novērtē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā tiesību subjekts ir iedibināts. Komisija minēto novērtējumu ievēro.

6. Komisija 107. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajai Programmas komitejai sniedz šādu informāciju:
- a) šā panta 1. punktā minēto attiecināmības un dalības nosacījumu piemērošanas joma;
 - b) sīkāka informācija un pamatojums par atkāpēm, kas piešķirtas saskaņā ar šo pantu; un
 - c) izvērtējums, uz kuru balstīta atkāpe, kas piešķirta, ievērojot šā panta 3. un 4. punktu, – neizpaužot sensitīvu komercinformāciju.
7. Nosacījumus, kas izklāstīti 2. punktā, kritērijus, kas izklāstīti 3. punktā un garantijas, kas izklāstītas 4. punktā, attiecīgi ietver dokumentos, kas saistīti ar iepirkumu, dotāciju vai godalgu, un iepirkuma gadījumā tie piemērojami izrietošā līguma pilnu dzīves ciklu.
8. Šis pants neskar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES un 2015. gada 15. septembra Komisijas Deleģēto lēmumu¹, Regulu (ES) 2019/452, Lēmumu 2013/488/ES un Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/444, un drošības pārbaudi, ko dalībvalstis veic attiecībā uz tiesību subjektu, kuri ir iesaistīti darbībās, kam vajadzīga piekļuve ESKI, attiecībā uz kuru ir jāievēro piemērojamie valsts normatīvie akti.

¹ Komisijas Deleģētais lēmums (15.9.2015.), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1104/2011/ES attiecībā uz kopējiem minimālajiem standartiem, kas jāievēro PRP kompetentajām iestādēm C(2015) 6123.

Ja līgumi, kas izriet no šā panta piemērošanas, ir klasificēti, attiecināmības un dalības nosacījumi, ko Komisija piemēro saskaņā ar 1. pantu, neskar valsts drošības iestāžu kompetenci.

Šis pants neietekmē, negroza un nav pretrunā nevienai no esošajām iestādes drošības pielaides un personāla drošības pielaides procedūrām dalībvalstī.

25. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja kāda trešā valsts Programmā piedalās ar lēmumu, kas pieņemts, ievērojot starptautisku nolīgumu, vai pamatojoties uz kādu citu juridisku instrumentu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, *OLAF* un Revīzijas palāta varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013.

IV SADAĻA

PROGRAMMAS PĀRVALDĪBA

26. pants

Pārvaldības principi

Programmas pārvaldība balstās uz šādiem principiem:

- a) skaidrs uzdevumu un pienākumu sadalījums starp katra Programmas komponenta un pasākuma īstenošanā iesaistītajiem subjektiem, jo īpaši starp dalībvalstīm, Komisiju, Aģentūru, EKA un *EUMETSAT*, pamatojoties uz to attiecīgo kompetenci un izvairoties no jebkādas uzdevumu un pienākumu pārklāšanās;
- b) pārvaldības struktūras piemērotība katra Programmas komponenta un pasākuma konkrētajām vajadzībām;
- c) stingra Programmas kontrole, tostarp tas, ka visi subjekti stingri ievēro izmaksas, grafiku un sniegumu savu attiecīgo lomu un uzdevumu satvarā saskaņā ar šo regulu;
- d) pārredzama un izmaksu ziņā efektīva pārvaldība;

- e) pakalpojuma nepārtrauktība un nepieciešamās infrastruktūras nepārtrauktība, tostarp aizsardzība pret attiecīgiem apdraudējumiem;
- f) sistemātiski un strukturēti tiek ņemtas vērā Programmas komponentu sniegto datu, informācijas un pakalpojumu lietotāju vajadzības, kā arī saistītā zinātnes un tehnoloģiju attīstība;
- g) pastāvīgi centieni kontrolēt un samazināt riskus.

27. pants

Dalībvalstu loma

1. Dalībvalstis var piedalīties Programmā. Dalībvalstis, kas piedalās Programmā, iegulda savu tehnisko kompetenci, zinātību un palīdzību, jo īpaši drošuma un drošības jomā, vai – attiecīgā gadījumā un ja iespējams – darot Savienībai pieejamus datus, informāciju, pakalpojumus un infrastruktūru, kas ir to rīcībā vai atrodas to teritorijā, tostarp, nodrošinot efektīvu un netraucētu piekļuvi *Copernicus in situ* datiem un to izmantošanu un sadarbojoties ar Komisiju, lai uzlabotu Programmai vajadzīgo *Copernicus in situ* datu pieejamību, ņemot vērā piemērojamās licences un pienākumus.

2. Komisija, izmantojot iemaksu nolīgumus, var uzticēt konkrētus uzdevumus dalībvalstu organizācijām, ja attiecīgās dalībvalstis šādas organizācijas ir izraudzījušās. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem iemaksu lēmumus attiecībā uz iemaksu nolīgumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā konsultēšanās procedūru, kas minēta ar 107. panta 2. punktā.
3. Dažos pienācīgi pamatotos gadījumos 29. pantā minēto uzdevumu veikšanai Aģentūra, izmantojot iemaksu nolīgumus, var uzticēt konkrētus uzdevumus dalībvalsts organizācijām, ja attiecīgā dalībvalsts šādas organizācijas ir izraudzījusies.
4. Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu raitu Programmas darbību, tostarp, atbilstīgā līmenī palīdzot aizsargāt šai programmai nepieciešamo radiofrekvenču spektru.
5. Dalībvalstis un Komisija var sadarboties, lai paplašinātu Programmas komponentu nodrošināto datu, informācijas un pakalpojumu izmantošanu.
6. Kad vien iespējams, dalībvalstu ieguldījums 107. panta 6. punktā minētajā lietotāju forumā ir balstīts uz sistemātisku un koordinētu apspriešanos ar galalietotāju kopienām valsts līmenī, jo īpaši attiecībā uz *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus*.

7. Dalībvalstis un Komisija sadarbojas, lai izstrādātu *Copernicus in situ* komponentu un kalibrēšanas pakalpojumus uz zemes, kas vajadzīgi kosmosa sistēmu ieviešanai, un veicinātu *Copernicus in situ* datus un atsauces datu kopu pilnīga potenciāla izmantošanu, pamatojoties uz esošajām spējām.
8. Drošības jomā dalībvalstis veic 34. panta 6. punktā minētos uzdevumus.

28. pants

Komisijas loma

1. Komisijai ir vispārēja atbildība par Programmas īstenošanu, tostarp drošības jomā, neskarot dalībvalstu prerogatīvas nacionālās drošības jomā. Komisija saskaņā ar šo regulu un atbilstoši lietotāju prasībām nosaka Programmas prioritātes un ilgtermiņa attīstību un uzrauga tās īstenošanu, neskarot citas Savienības politikas.
2. Komisija pārvalda jebkuru Programmas komponentu vai apakškomponentu, kas nav uzticēts citam subjektam, jo īpaši *GOVSATCOM*, *NEO* apakškomponentu, *SWE* apakškomponentu un 55. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētās darbības.

3. Komisija nodrošina skaidru uzdevumu un pienākumu sadalījumu starp dažādiem Programmā iesaistītajiem subjektiem un koordinē minēto subjektu darbības. Komisija arī nodrošina, ka visi pilnvarotie subjekti, kas iesaistīti Programmas īstenošanā, aizsargā Savienības intereses, garantē Savienības līdzekļu pareizu pārvaldību un ievēro Finanšu regulu un šo regulu.
4. Komisija ar Aģentūru un, ņemot vērā 2004. gada pamat nolīgumu, ar EKA noslēdz FPPN, kā paredzēts Finanšu regulas 130. pantā.
5. Ja tas vajadzīgs Programmas raitai darbībai un to pakalpojumu netraucētai sniegšanai, ko nodrošina Programmas komponenti, Komisija – pēc apspriešanās ar lietotājiem, tostarp ar 107. panta 6. punktā minētā lietotāju foruma starpniecību, un visām citām ieinteresētajām personām – , izmantojot īstenošanas aktus, nosaka tehniskās un operacionālās prasības, kas vajadzīgas minēto komponentu un to sniegto pakalpojumu īstenošanai un attīstībai. Kad Komisija nosaka minētās tehniskās un operacionālās prasības, tā cenšas nesamazināt vispārējo drošības līmeni un noteikti izpilda atgriezeniskās saderības prasības.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

6. Neskarot Aģentūras vai citu pilnvaroto subjektu uzdevumus, Komisija nodrošina, ka tiek veicināta un maksimizēta Programmas komponentu sniegto datu un pakalpojumu ieviešana un izmantošana publiskajā un privātajā sektorā, tostarp, atbalstot minēto pakalpojumu un lietotājdraudzīgu saskarņu atbilstīgu izstrādi un gādājot par vides stabilitāti ilgtermiņā. Tā izstrādā attiecīgas sinerģijas starp dažādu Programmas komponentu lietojumiem. Tā nodrošina Programmas un citu Savienības darbību un programmu papildināmību, saskaņotību, sinerģijas un saiknes starp tām.
7. Attiecīgā gadījumā Komisija nodrošina Programmas kontekstā veikto darbību saskaņotību ar darbībām, kuras kosmosa jomā tiek veiktas Savienības, valstu vai starptautiskā līmenī. Tā mudina dalībvalstis uz savstarpēju sadarbību un, ja tas attiecas uz Programmu, veicina dalībvalstu tehnoloģisko spēju un norišu kosmosa jomā konvergenci. Minētajā nolūkā Komisija – attiecīgā gadījumā un to attiecīgajā kompetences jomā – sadarbojas ar Aģentūru un EKA.
8. Komisija informē 107. pantā minēto Programmas komiteju par starpposma rezultātiem un galarezultātiem, kas iegūti, izvērtējot iepirkuma procedūras un līgumus, tostarp apakšuzņēmuma līgumus, ar publiskā un privātā sektora subjektiem.

29. pants
Aģentūras loma

1. Aģentūrai ir šādi savi uzdevumi:
 - a) ar Drošības akreditācijas padomes starpniecību nodrošināt visu Programmas komponentu drošības akreditāciju saskaņā ar V sadaļas II nodaļu;
 - b) pildīt 34. panta 3. un 5. punktā minētos uzdevumus;
 - c) veikt komunikācijas, tirgus attīstības un veicināšanas darbības attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* piedāvātajiem pakalpojumiem, jo īpaši darbības, kas saistītas ar ieviešanu tirgū un lietotāju vajadzību koordinēšanu;
 - d) veikt komunikācijas, tirgus attīstības un veicināšanas darbības attiecībā uz *Copernicus* piedāvātajiem datiem, informāciju un pakalpojumiem, neskarot citu pilnvaroto subjektu un Komisijas veiktās darbības;
 - e) nodrošināt Komisijai lietpratību, tostarp ar mērķi sagatavot leņķpējas ar kosmosu saistītas pētniecības prioritātes.
2. Komisija uztic Aģentūrai šādus uzdevumus:
 - a) pārvaldīt *EGNOS* un *Galileo* ekspluatāciju, kā paredzēts 44. pantā;

- b) visaptveroši koordinēt ar lietotājiem saistītos *GOVSATCOM* aspektus ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, attiecīgajām Savienības aģentūrām, EĀDD un citiem subjektiem krīzes pārvarēšanas misijās un operācijās;
 - c) īstenot darbības, kas saistītas ar tādu lejupējo lietojumu un pakalpojumu izstrādi, kuri balstās uz Programmas komponentiem un pamatelementiem un integrētiem lietojumiem, kuru pamatā ir *Galileo*, *EGNOS* un *Copernicus* sniegtie dati un pakalpojumi, tostarp, ja finansējums šādām darbībām ir darīts pieejams programmas "Apvārsnis Eiropa" kontekstā, vai ja tas nepieciešams, lai sasniegtu 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētos mērķus;
 - d) veikt darbības, kas saistītas ar tādu datu, informācijas un pakalpojumu izmantošanu lietotāju vidū, kurus piedāvā citi Programmas komponenti, nevis *Galileo* un *EGNOS*; neietekmējot *Copernicus* darbības un *Copernicus* pakalpojumus, kas uzticēti citiem subjektiem;
 - e) veikt konkrētas darbības, kas minētas 6. pantā.
3. Komisija, pamatojoties uz 102. panta 5. punktā minētajiem novērtējumiem, var uzticēt Aģentūrai citus uzdevumus ar noteikumu, ka tie nedublē darbības, ko Programmas kontekstā veic citi pilnvarotie subjekti, un ar noteikumu, ka to mērķis ir uzlabot Programmas pasākumu īstenošanas efektivitāti.
4. Ja Aģentūrai tiek uzticētas darbības, to īstenošanai tiek nodrošināti atbilstīgi finanšu resursi, cilvēkresursi un administratīvie resursi.

5. Atkāpjoties no Finanšu regulas 62. panta 1. punkta un ņemot vērā Komisijas veikto Savienības interešu aizsardzības novērtējumu, Aģentūra, izmantojot iemaksu nolīgumus, var uzticēt konkrētas darbības citiem subjektiem to attiecīgās kompetences jomās, ievērojot Komisijai piemērotos netiešas pārvaldības nosacījumus.

30. pants

EKA loma

1. Ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības intereses, EKA uztic šādus uzdevumus:
- a) attiecībā uz *Copernicus*:
 - i) kosmosa komponenta koordinācija un kosmosa komponenta īstenošana un tā attīstība;
 - ii) *Copernicus* kosmosa infrastruktūras projektēšana, izstrāde un izbūve, tostarp minētās infrastruktūras un ar to saistītā iepirkuma operācijas, izņemot gadījumus, kad minētās operācijas veic citi subjekti, un
 - iii) attiecīgā gadījumā – piekļuves trešo personu datiem nodrošināšana;
 - b) attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS*: zemes segmenta un satelītu daļu attīstība, projektēšana un izstrāde, tostarp testēšana un validēšana;

- c) attiecībā uz visiem Programmas komponentiem: augšupējas pētniecības un izstrādes darbības EKA lietpratības jomās.
- 2. Pamatojoties uz Komisijas veiktu novērtējumu, EKA var uzticēt citus uzdevumus, kas pamatojas uz Programmas vajadzībām, ar noteikumu, ka minētie uzdevumi nedublē darbības, ko Programmas kontekstā veic cits pilnvarotais subjekts, un ka tie cenšas uzlabot Programmas pasākumu īstenošanas efektivitāti.
- 3. Neskarot 31. pantā minēto FPPN, Komisija vai Aģentūra var lūgt EKA nodrošināt tehnisko lietpratību un informāciju, kas vajadzīga, lai veiktu tām ar šo regulu uzticētos uzdevumus, ievērojot nosacījumus, par kuriem panākta savstarpēja vienošanās.

31. pants

Finanšu partnerības pamat nolīgums

- 1. FPPN, kas minēts 28. panta 4. punktā:
 - a) skaidri nosaka Komisijas, Aģentūras un EKA lomu, atbildību un pienākumus attiecībā uz katru Programmas komponentu un nepieciešamos koordinācijas un kontroles mehānismus;
 - b) prasa, lai EKA piemērotu Savienības drošības noteikumu, kas paredzēti starp Savienību un tās iestādēm un aģentūrām, ar EKA noslēgtos drošības nolīgumos, jo īpaši attiecībā uz klasificētas informācijas apstrādi;

- c) paredz nosacījumus EKA uzticēto līdzekļu pārvaldībai, jo īpaši attiecībā uz publisko iepirkumu, tostarp Savienības iepirkuma noteikumu piemērošanu, veicot iepirkumus Savienības vārdā un uzdevumā, vai piemērojot noteikumus saskaņā ar Finanšu regulas 154. pantu attiecībā uz subjektiem, kam uzticēta Savienības līdzekļu īstenošana, kā arī par pārvaldības procedūrām, gaidāmajiem rezultātiem, kas mērāmi ar snieguma rādītājiem, piemērojamajiem pasākumiem gadījumā, ja līgumu izpilde ir nepilnīga vai krāpnieciska izmaksu, grafika un rezultātu ziņā, kā arī saziņas stratēģiju un noteikumiem par īpašumtiesībām uz visiem materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem; minētie nosacījumi atbilst šīs regulas III un V sadaļai un Finanšu regulai;
- d) prasa, lai ikreiz, kad Aģentūra vai EKA izveido piedāvājumu izvērtēšanas padomi iepirkumam, kas veikts saskaņā ar FPPN, Komisijas eksperti un attiecīgā gadījumā cits pilnvarotais subjekts piedalās kā dalībnieks piedāvājumu izvērtēšanas padomes sanāksmēs. Šāda dalība neietekmē piedāvājumu izvērtēšanas padomes tehnisko neatkarību;
- e) paredz uzraudzības un kontroles pasākumus, kas jo īpaši ietver:
 - i) izmaksu prognozēšanas sistēmu;
 - ii) sistemātisku informācijas sniegšanu Komisijai vai – attiecīgā gadījumā – Aģentūrai par izmaksām un grafiku; un

iii) gadījumā, ja notiek novirzīšanās no plānotā budžeta, izpildes un grafika, koriģējošus pasākumus, ar ko nodrošina uzdevumu izpildi piešķirtā budžeta robežās;

f) par katru Programmas komponentu nosaka principus EKA atlīdzībai, kurai jābūt samērīgai ar apstākļiem, kādos darbības tiek īstenotas, pienācīgi ņemot vērā krīzes un nestabilitātes situācijas un – attiecīgā gadījumā – pamatojoties uz sniegumu; atlīdzība sedz vienīgi vispārējās netiešās izmaksas, kas saistītas ar darbībām, kuras EKA uzticējusi Savienība;

g) paredz, ka EKA veic atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu Savienības interešu aizsardzību un lai ievērotu lēmumus, kurus Komisija pieņemusi attiecībā uz katru Programmas komponentu, piemērojot šo regulu;

2. Komisija ar īstenošanas aktiem lemj par FPPN. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru. Par FPPN un par tā īstenošanu krietnu laiku pirms tā noslēgšanas pilnībā informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

3. Saskaņā ar šā panta 1. punktā minēto FPPN uzdevumus, kas minēti 29. panta 2. un 3. punktā, uztic Aģentūrai un uzdevumus, kas minēti 30. panta 1. punktā, uztic EKA, izmantojot iemaksu nolīgumus. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem iemaksu lēmumu attiecībā uz iemaksu nolīgumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru. Par iemaksu nolīgumiem un par to īstenošanu krietnu laiku pirms to noslēgšanas pilnībā informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

32. pants

EUMETSAT un citu subjektu loma

1. Subjektiem, kas nav 29. un 30. pantā minētie subjekti, Komisija, izmantojot iemaksu nolīgumus, var uzticēt šādu uzdevumu pilnīgu vai daļēju īstenošanu:
- a) *Copernicus* kosmosa infrastruktūras vai tās daļu modernizāciju, ekspluatācijas sagatavošanu un ekspluatāciju un – attiecīgā gadījumā – piekļuves papildinošas misijas datiem pārvaldību var uzticēt *EUMETSAT*;

b) *Copernicus* pakalpojumu vai to daļu īstenošanu – attiecīgām aģentūrām, struktūrām vai organizācijām, piemēram, Eiropas Vides aģentūrai *Frontex*, Eiropas Jūras drošības aģentūrai, *Satcen* un Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centram; minētajām aģentūrām, struktūrām vai organizācijām uzticētos uzdevumus veic objektos, kas atrodas Savienībā; aģentūra, struktūra vai organizācija, kura tai uzticētos uzdevumus jau pārceļ uz Savienību, var turpināt veikt minētos uzdevumus vietā ārpus Savienības uz ierobežotu laikposmu, kas beidzas, vēlākais, 2023. gada 31. decembrī.

2. Šādu pilnvaroto subjektu atlases kritēriji jo īpaši atspoguļo to spēju nodrošināt nepārtrauktību un – attiecīgā gadījumā – ekspluatācijas drošību, neradot traucējumus Programmas darbībām.
3. Kad vien iespējams, šā panta 1. punktā minēto iemaksu nolīgumu nosacījumi ir saskaņā ar 31. panta 1. punktā minētā FPPN nosacījumiem.
4. Par šā panta 1. punktā minēto iemaksu lēmumu attiecībā uz iemaksu nolīgumu notiek apspriešanās ar Programmas komiteju saskaņā ar 107. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru. Programmas komiteju iepriekš informē par iemaksu nolīgumiem, ko Savienība – kuru pārstāv Komisija – gatavojas slēgt ar šā panta 1. punktā minētajiem subjektiem.

V SADAĻA

PROGRAMMAS DROŠĪBA

I NODAĻA

Programmas drošība

33. pants

Drošības principi

Programmas drošība balstās uz šādiem principiem:

- a) ņemt vērā dalībvalstu gūto pieredzi drošības jomā un smelties iedvesmu no to labākās prakses;
- b) izmantot Padomes un Komisijas drošības noteikumus, kuri *inter alia* paredz nodalīt operacionālās funkcijas un ar akreditāciju saistītās funkcijas.

34. pants
Drošības pārvaldība

1. Komisija savā kompetences jomā un ar Aģentūras atbalstu nodrošina augstu drošības pakāpi, jo īpaši attiecībā uz:
 - a) gan zemes, gan kosmosa infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas aizsardzību, jo īpaši pret fiziskiem uzbrukumiem vai kiberuzbrukumiem, tostarp datplūsmu traucējumiem;
 - b) tehnoloģiju nodošanas kontroli un pārvaldību;
 - c) iegūto kompetenču un zinātības attīstību un saglabāšanu Savienībā;
 - d) sensitīvas neklasificētas informācijas un klasificētas informācijas aizsardzību.

2. Šā panta 1. punkta nolūkā Komisija nodrošina, ka katram Programmas komponentam tiek veikta riska un apdraudējuma analīze. Pamatojoties uz minēto analīzi, Komisija ar īstenošanas aktiem līdz 2023. gada beigām katram Programmas komponentam nosaka vispārējās drošības prasības. To darot, Komisija ņem vērā minēto prasību ietekmi uz netraucētu attiecīgā komponenta darbību, jo īpaši izmaksu, riska pārvaldības un grafika ziņā, un nodrošina, ka netiek samazināts vispārējais drošības līmenis un ka netiek traucēta uz attiecīgo komponentu balstīto esošo iekārtu darbība, un ņem vērā kiberdrošības riskus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Pēc šīs regulas stāšanās spēkā Komisija paziņo indikatīvu sarakstu ar īstenošanas aktiem, kas jāiesniedz un jāapspriež Programmas komitejai, tiekoties drošības sastāvā. Minētajam sarakstam pievieno minēto īstenošanas aktu indikatīvu iesniegšanas grafiku.

3. Par Programmas komponenta pārvaldību atbildīgais subjekts ir atbildīgs par attiecīgā komponenta operacionālo drošību un šajā nolūkā veic riska un apdraudējuma analīzi un visas darbības, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu un uzraudzītu attiecīgā komponenta drošību, jo īpaši nosakot tehniskās specifikācijas un operacionālās procedūras, un pārbauga mēģināto darbību atbilstību vispārējām drošības prasībām, kas minētas šā panta 2. punktā. Ievērojot 29. pantu, attiecībā uz *Galileo* un *EGNOS* minētais subjekts ir Aģentūra.
4. Pamatojoties uz riska un apdraudējuma analīzi, Komisija attiecīgā gadījumā nosaka struktūru, kas pārbauga drošību un ievēro norādījumus, kuri izstrādāti Lēmuma (KĀDP) 2021/...⁺ darbības jomā. Šī struktūra darbojas saskaņā ar 2. punktā minētajām drošības prasībām. Attiecībā uz *Galileo* programmu minētā struktūra ir *Galileo* drošības uzraudzības centrs.
5. Aģentūra:
 - a) nodrošina visu Programmas komponentu drošības akreditāciju saskaņā ar šīs sadaļas II nodaļu un neskarot dalībvalstu kompetenci;

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā tā lēmuma numuru, kas ietverts dokumentā ST 10108/19.

- b) nodrošina *Galileo* drošības uzraudzības centra darbību saskaņā ar šā panta 2. punktā minētajām prasībām un norādījumiem, kas izstrādāti Lēmuma (KĀDP) 2021/...⁺ darbības jomā;
 - c) pilda uzdevumus, kuri tai uzticēti saskaņā ar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES;
 - d) nodrošina Komisijai tehnisko lietpratību un sniedz visu informāciju, kas tai vajadzīga, lai pildītu savus uzdevumus saskaņā ar šo regulu.
6. Lai nodrošinātu tādas zemes infrastruktūras aizsardzību, kas ir Programmas neatņemama sastāvdaļa un kas atrodas to teritorijā, dalībvalstis:
- a) veic pasākumus, kas ir vismaz līdzvērtīgi tiem pasākumiem, kuri nepieciešami:
 - i) Eiropas kritisko infrastruktūru aizsardzībai tādā nozīmē, kas paredzēta Padomes Direktīvā 2008/114/EK¹; un
 - ii) savas valsts kritisko infrastruktūru aizsardzībai;
 - b) pilda drošības akreditācijas uzdevumus, kas minēti šīs regulas 42. pantā.

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā tā lēmuma numuru, kas ietverts dokumentā ST 10108/19.

¹ Padomes Direktīva 2008/114/EK (2008. gada 8. decembris) par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas Kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību (OV L 345, 23.12.2008., 75. lpp.).

7. Programmā iesaistītie subjekti veic visus nepieciešamos pasākumus, tostarp ņemot vērā riska analīzē aktualizētos jautājumus, lai nodrošinātu Programmas drošību.

35. pants

Izvērsto sistēmu un pakalpojumu drošība

Ja sistēmu darbība var apdraudēt Savienības vai tās dalībvalstu drošību, piemēro Lēmumā (KĀDP) 2021/...⁺ izklāstītās procedūras.

II NODAĻA

Drošības akreditācija

36. pants

Drošības akreditācijas iestāde

Aģentūrā izveidotā Drošības akreditācijas padome ir visu Programmas komponentu drošības akreditācijas iestāde.

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā tā lēmuma numuru, kas ietverts dokumentā ST 10108/19.

37. pants

Vispārējie drošības akreditācijas principi

Drošības akreditācijas darbības attiecībā uz visiem Programmas komponentiem veic saskaņā ar šādiem principiem:

- a) drošības akreditācijas darbības tiek veiktas un lēmumi tiek pieņemti, ņemot vērā kolektīvu atbildību par Savienības un dalībvalstu drošību;
- b) tiek pieliktas pūles, lai Drošības akreditācijas padomes lēmumi tiktu pieņemti ar konsensu;
- c) drošības akreditācijas darbības tiek veiktas, izmantojot riska novērtēšanas un pārvaldības pieeju, ņemot vērā riskus, kas apdraud attiecīgā komponenta drošību, kā arī visu riska mazināšanas pasākumu ietekmi uz izmaksām vai grafiku, paturot prātā mērķi – nesamazināt minētā komponenta vispārējo drošības līmeni;
- d) Drošības akreditācijas padomes lēmumus par drošības akreditāciju sagatavo un pieņem speciālisti, kuriem ir pienācīga kvalifikācija sarežģītu sistēmu akreditācijas jomā, kuriem ir atbilstīgs drošības pielāides līmenis un kuri rīkojas objektīvi;
- e) tiek pieliktas pūles, lai konsultētos ar visām attiecīgajām personām, kas ir ieinteresētas attiecīgā komponenta drošības jautājumos;

- f) drošības akreditācijas darbības veic visas attiecīgā komponenta ieinteresētās personas saskaņā ar drošības akreditācijas stratēģiju, neskarot Komisijas lomu;
- g) Drošības akreditācijas padomes lēmumus par drošības akreditāciju atbilstīgi procesam, kas noteikts attiecīgajā drošības akreditācijas stratēģijā, kuru nosaka minētā padome, tiek pamatoti ar vietējiem lēmumiem par drošības akreditāciju, ko pieņēmušas dalībvalstu attiecīgās valsts drošības akreditācijas iestādes;
- h) pastāvīgs, pārredzams un pilnībā izprotams uzraudzības process nodrošina, ka attiecīgā komponenta drošības riski ir zināmi, ka ir definēti drošības pasākumi nolūkā samazināt šādus riskus līdz pieņemam līmenim, ņemot vērā Savienības un tās dalībvalstu drošības vajadzības un mērķi nodrošināt komponenta netraucētu darbību, un ka minētie pasākumi tiek piemēroti atbilstīgi padziļinātas aizsardzības koncepcijai. Šādu pasākumu efektivitāti nepārtraukti izvērtē. Procesu saistībā ar drošības riska novērtēšanu un pārvaldību veic kā iteratīvu procesu kopīgi ar attiecīgā komponenta ieinteresētajām personām;
- i) Drošības akreditācijas padome lēmumus par drošības akreditāciju pieņem pilnīgi neatkarīgi, tostarp no Komisijas un citām struktūrām, kas atbildīgas par attiecīgā komponenta īstenošanu un ar to saistīto pakalpojumu sniegšanu, kā arī neatkarīgi no Aģentūras izpilddirektora un Administratīvās padomes;

- j) drošības akreditācijas darbības tiek veiktas, pienācīgi ņemot vērā nepieciešamību pēc pienācīgas koordinācijas starp Komisiju un iestādēm, kas atbild par drošības noteikumu īstenošanu;
- k) *EGNOS* drošības akreditācija, ko veic Drošības akreditācijas padome, neskar akreditācijas darbības, kuras aviācijas jomā veic Eiropas Aviācijas drošības aģentūra.

38. pants

Drošības akreditācijas padomes uzdevumi

1. Drošības akreditācijas padome savus uzdevumus pilda, neskarot Komisijas pienākumus vai citām Aģentūras struktūrām uzticētos pienākumus, jo īpaši saistībā ar drošības jautājumiem, un neskarot dalībvalstu kompetences saistībā ar drošības akreditāciju.
2. Drošības akreditācijas padomei ir šādi uzdevumi:
 - a) noteikt un apstiprināt drošības akreditācijas stratēģiju, kurā izklāstīti šādi aspekti:
 - i) to darbību tvērums, kuras vajadzīgas, lai veiktu un uzturētu Programmas komponentu vai minēto komponentu daļu akreditāciju un visus starpsavienojumus starp Programmas komponentiem vai minēto komponentu daļām un citām sistēmām vai komponentiem;

- ii) Programmas komponentu vai minēto komponentu daļu drošības akreditācijas procesa sīks izklāsts samērīgi ar prasīto pārliecības līmeni, skaidri norādot akreditācijas nosacījumus;
 - iii) to attiecīgo ieinteresēto personu loma, kas iesaistītas akreditācijas procesā;
 - iv) akreditācijas grafiks, kas atbilst Programmas komponentu posmiem, jo īpaši attiecībā uz infrastruktūras izvēršanu, pakalpojumu sniegšanu un attīstību;
 - v) principi, kas piemērojami tādai drošības akreditācijai, kuru veic drošības jautājumos kompetenti dalībvalstu subjekti un kura attiecas uz tīkliem, kas savienoti ar sistēmām, kuras izveidotas saskaņā ar Programmas komponentiem, vai uz minēto komponentu daļām un uz iekārtām, kas savienotas ar sistēmām, kuras izveidotas ar minētajiem komponentiem;
- b) pieņemt lēmumus par drošības akreditāciju, jo īpaši par satelītu darbības uzsākšanas apstiprināšanu, par atļauju ekspluatēt sistēmas, kuras izveidotas saskaņā ar Programmas komponentiem vai minēto komponentu elementiem, to dažādās konfigurācijās un attiecībā uz dažādiem to sniegtajiem pakalpojumiem līdz signālam kosmosā un ietverot to, un par atļauju ekspluatēt zemes stacijas;

- c) pieņemt lēmumus par tīkliem un iekārtām, kas savienotas ar 45. pantā minēto *PRS* pakalpojumu vai jebkuru citu drošu pakalpojumu, kas izriet no Programmas komponentiem, vienīgi par atļauju struktūrām izstrādāt vai ražot sensitīvas *PRS* tehnoloģijas, *PRS* uztvērējus vai *PRS* drošības moduļus, vai jebkādu citu tehnoloģiju vai iekārtas, kas jāpārbauda saskaņā ar 34. panta 2. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām, ņemot vērā ieteikumus, ko sniedz drošības jautājumos kompetenti dalībvalstu subjekti, un vispārējos drošības riskus;
- d) izskatīt un – izņemot dokumentus, kurus Komisija pieņem saskaņā ar šīs regulas 34. panta 2. punktu un Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 8. pantu, – apstiprināt visu dokumentāciju, kas saistīta ar drošības akreditāciju;
- e) savā kompetences jomā konsultēt Komisiju par šīs regulas 34. panta 2. punktā un Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 8. pantā minēto tiesību aktu tekstu projektu izstrādāšanu, tostarp drošības darba procedūru izveidei, un sniegt paziņojumu ar noslēdzošo nostāju;

- f) izskatīt un apstiprināt drošības riska novērtējumu, kas sagatavots saskaņā ar šīs regulas 37. panta h) punktā minēto uzraudzības procesu, ņemot vērā atbilstību šā punkta c) apakšpunktā minētajiem dokumentiem un dokumentiem, kuri sagatavoti saskaņā ar šīs regulas 34. panta 2. punktu un Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 8. pantu; sadarboties ar Komisiju riska mazināšanas pasākumu noteikšanā;
- g) pārbaudīt drošības pasākumu īstenošanu saistībā ar Programmas komponentu drošības akreditēšanu, tālab veicot vai sponsorējot drošības novērtēšanu, apskates, revīziju vai pārskatīšanu atbilstīgi šīs regulas 42. panta 2. punktam;
- h) atzīt tādu apstiprināto produktu un pasākumu izlasi, ar kuriem aizsargā pret elektronisku signālu pārtveršanu (*TEMPEST*), un tādu apstiprināto kriptogrāfijas produktu izlasi, kurus izmanto, lai nodrošinātu Programmas komponentu drošību;
- i) apstiprināt vai – attiecīgā gadījumā – kopīgi ar attiecīgajiem drošības jautājumos kompetentajiem subjektiem apstiprināt starpsavienojumu starp sistēmām, kuras izveidotas saskaņā ar Programmas komponentiem vai minēto komponentu daļām, un citām sistēmām;
- j) vienoties ar attiecīgo dalībvalsti par 42. panta 4. punktā minēto piekļuves kontroles modeli;

- k) sagatavot riska ziņojumus un informēt Komisiju, Administratīvo padomi un izpilddirektoru par riska novērtējumu un sniegt tiem ieteikumus par atlikušā riska novēršanas iespējām attiecībā uz konkrēto lēmumu par drošības akreditāciju;
 - l) ciešā sadarbībā ar Komisiju pēc ģeogrāfiskās Padomes vai Augstākā pārstāvja pieprasījuma palīdzēt Padomei un Augstākajam pārstāvim īstenot Lēmumu (KĀDP) 2021/...⁺;
 - m) rīkot konsultācijas, kas vajadzīgas savu uzdevumu izpildei;
 - n) pieņemt un publicēt savu reglamentu.
3. Neskarot dalībvalstu pilnvaras un pienākumus, Drošības akreditācijas padomes uzraudzībā izveido ģeogrāfiskās pakārtotu struktūru, kurā pārstāvētas dalībvalstis, lai tā pildītu jo īpaši šādus uzdevumus:
- a) Programmas lidojumu šifrēšanas atslēgu pārvaldību;
 - b) tādu procedūru izveides un izpildes verifikāciju, uzraudzību un novērtēšanu, kuras izmanto *Galileo PRS* šifrēšanas atslēgu uzskaitēi, drošai rīcībai ar tām, to uzglabāšanai, izplatīšanai un iznīcināšanai.

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā tā lēmuma numuru, kas ietverts dokumentā ST 10108/19.

39. pants

Drošības akreditācijas padomes sastāvs

1. Drošības akreditācijas padomē ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts, viens Komisijas pārstāvis un viens Augstā pārstāvja pārstāvis. Drošības akreditācijas padomes locekļu amata pilnvaru laiks ir četri gadi, un šo termiņu var pagarināt.
2. Dalība Drošības akreditācijas padomes sanāksmēs balstās principu "nepieciešamība zināt". Attiecīgā gadījumā EKA pārstāvjus un Aģentūras pārstāvjus, kas nav iesaistīti drošības akreditācijā, var tikt aicināti piedalīties Drošības akreditācijas padomes sanāksmēs novērotāja statusā. Izņēmuma kārtā arī Savienības aģentūru, trešo valstu vai starptautisko organizāciju pārstāvji var tikt aicināti piedalīties Drošības akreditācijas padomes sanāksmēs kā novērotāji, ja tiek izskatīti jautājumi, kas tieši skar attiecīgās trešās valstis vai starptautiskās organizācijas, jo īpaši jautājumi, kas attiecas uz tām piederošo vai to teritorijā izveidoto infrastruktūru. Šādas trešo valstu vai starptautisko organizāciju pārstāvju dalības kārtību un šādas dalības nosacījumus izklāsta attiecīgajos nolīgumos, un tie atbilst Drošības akreditācijas padomes reglamentam.

40. pants

Drošības akreditācijas padomes balsošanas noteikumi

Ja neizdodas panākt konsensu saskaņā ar šīs regulas 37. panta b) apakšpunktā minēto vispārējo principu, Drošības akreditācijas padome lēmumus pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu saskaņā ar LES 16. pantu. Komisijas pārstāvis un Augstā pārstāvja pārstāvis balsojumā nepiedalās. Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs Drošības akreditācijas padomes vārdā paraksta tās pieņemtus lēmumus.

41. pants

Drošības akreditācijas padomes lēmumu paziņošana un ietekme

1. Drošības akreditācijas padomes lēmumi tiek adresēti Komisijai.
2. Komisija pastāvīgi informē Drošības akreditācijas padomi par to, kā Drošības akreditācijas padomes paredzētie lēmumi ietekmē Programmas komponentu pienācīgu darbību, un par atlikušā riska novēršanas plānu īstenošanu. Drošības akreditācijas padome ņem vērā visu šādu informāciju, kas saņemta no Komisijas.

3. Komisija nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi par lēmumu par drošības akreditāciju pieņemšanas ietekmi uz Programmas komponentu pienācīgu darbību. Ja Komisija uzskata, ka Drošības akreditācijas padomes pieņemts lēmums varētu būtiski ietekmēt minēto komponentu pienācīgu darbību, piemēram, izmaksu, grafika vai snieguma ziņā, tā nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi.
4. Administratīvo padomi periodiski informē par Drošības akreditācijas padomes darba virzību.
5. Drošības akreditācijas padomes darba grafiks nedrīkst kavēt 100. pantā minētajā darba programmā paredzēto darbību grafiku.

42. pants

Dalībvalstu loma drošības akreditācijā

1. Dalībvalstis nosūta Drošības akreditācijas padomei visu informāciju, ko tās uzskata par relevantu drošības akreditācijas vajadzībām.

2. Ar drošības jautājumos kompetento valsts subjektu piekrišanu un to uzraudzībā dalībvalstis ļauj Drošības akreditācijas padomes ieceltām pienācīgi autorizētām personām piekļūt visai informācijai un visām vietām un objektiem, kas saistīti ar to jurisdikcijā esošo sistēmu drošību, saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem, tostarp drošības pārbaudi, revīzijas un testu vajadzībām saskaņā ar Drošības akreditācijas padomes lēmumu un 37. panta h) punktā minētā drošības riska uzraudzības procesa vajadzībām. Minētā piekļuve notiek, nediskriminējot pēc dalībvalstu valstspiederīgo valstspiederības.
3. Šā panta 2. punktā minētās revīzijas un testus veic saskaņā ar šādiem principiem:
 - a) tiek uzsvērts, cik svarīga ir drošība un efektīva riska pārvaldība pārbaudāmajos subjektos;
 - b) konkrētos gadījumos tiek ieteikti pretpasākumi, ar kuriem mazina sekas, ko radījusi klasificētas informācijas konfidencialitātes, integritātes vai piekļuves režīma neievērošana.
4. Katra dalībvalsts atbild par piekļuves kontroles modeļa izveidi, kurā iekļauts pārskats par vai saraksts ar vietām vai objektiem, kas jāakreditē. Par piekļuves kontroles modeli iepriekš vienojas dalībvalstis un Drošības akreditācijas padome, tādējādi panākot to, ka visas dalībvalstis nodrošina vienādu piekļuves kontroles līmeni.

5. Dalībvalstis vietējā līmenī atbild par to objektu drošības akreditāciju, kas atrodas to teritorijā un ir daļa no Programmas komponentu drošības akreditācijas apgabala, un šajā nolūkā sniedz ziņojumu Drošības akreditācijas padomei.

III NODAĻA

Klasificētas informācijas aizsardzība

43. pants

Klasificētas informācijas aizsardzība

1. ar Programmu saistītas klasificētas informācijas apmaiņas aizsardzība notiek saskaņā ar starptautisku nolīgumu starp Savienību un trešo valsti vai starptautisku organizāciju par klasificētas informācijas apmaiņu vai – attiecīgā gadījumā – ar vienošanos, ko noslēgusi kompetentā Savienības iestāde vai struktūra un trešās valsts vai starptautiskas organizācijas attiecīgās iestādes, par klasificētas informācijas apmaiņu un tajā paredzētajiem nosacījumiem.

2. Fiziskās personas, kuru dzīvesvieta ir trešās valstīs, un juridiskās personas, kuras ir iedibinātas trešās valstīs, var strādāt ar ESKI, kura attiecas uz Programmu, vienīgi tad, ja tām minētajās trešās valstīs piemēro drošības noteikumus, kuri nodrošina aizsardzību līmenī, kas ir vismaz līdzvērtīgs tam, kādu nodrošina Komisijas noteikumi par drošību, kuri izklāstīti Lēmumā (ES, *Euratom*) 2015/444, un Padomes drošības noteikumi, kuri izklāstīti Lēmuma 2013/488/ES pielikumos. Trešās valsts vai starptautiskas organizācijas piemēroto drošības noteikumu līdzvērtīgumu nosaka informācijas drošības nolīgumā, kurā – attiecīgā gadījumā – ir ietverti industriālās drošības jautājumi un kuru Savienība noslēdz ar attiecīgo trešo valsti vai starptautisko organizāciju, saskaņā ar LESD 218. pantā paredzēto procedūru un ņemot vērā Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu.
3. Neskarot Lēmuma 2013/488/ES 13. pantu un noteikumus, ar ko reglamentē industriālās drošības jomu, kā noteikts Lēmumā (ES, *Euratom*) 2015/444, fiziskai personai vai juridiskai personai, trešai valstij vai starptautiskai organizācijai var piešķirt piekļuvi ESKI, ja tas – izskatot katru gadījumu atsevišķi – tiek uzskatīts par vajadzīgu atbilstīgi šādas informācijas būtībai un saturam, saņēmēja vajadzībai pēc informācijas un Savienības gūtās priekšrocības pakāpei.

VI SADAĻA

Galileo un EGNOS

44. pants

Attiecināmās darbības

Galileo un *EGNOS* ekspluatācija aptver šādas attiecināmās darbības:

- a) kosmosā esošās infrastruktūras apsaimniekošanu, ekspluatāciju, apkopi, pastāvīgu uzlabošanu, attīstību un aizsardzību, tostarp modernizāciju un novecošanas pārvaldību;
- b) uz zemes esošās infrastruktūras, jo īpaši uz zemes esošo centru un staciju, kas minētas Īstenošanas lēmumā (ES) 2016/413 vai Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2017/1406¹, tīklu, objektu un atbalsta iekārtu, apsaimniekošanu, ekspluatāciju, apkopi, pastāvīgu uzlabošanu, attīstību un aizsardzību, tostarp modernizāciju un novecošanas pārvaldību;
- c) sistēmu nākamo paaudžu izstrādi un *Galileo* un *EGNOS* sniegto pakalpojumu attīstību, tostarp ņemot vērā attiecīgo ieinteresēto personu vajadzības; tas neietekmē turpmākus lēmumus par Savienības finanšu plāniem;

¹ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2017/1406 (2017. gada 31. jūlijs), ar ko nosaka *EGNOS* sistēmas uz zemes esošās infrastruktūras atrašanās vietu (OV L 200, 1.8.2017., 4. lpp.).

- d) atbalstu *Galileo* un *EGNOS* lejupēju lietojumu izstrādei un būtiski svarīgu tehnoloģisko elementu, piemēram, ar *Galileo* programmu savietojamu mikroshēmojumu un uztvērēju, izstrādei un attīstīšanai;
- e) atbalstu sertifikācijas un standartizācijas darbībām saistībā ar *Galileo* un *EGNOS*, jo īpaši transporta nozarē;
- f) *Galileo* un *EGNOS* sniegto pakalpojumu nepārtrauktu sniegšanu un, papildinot dalībvalstu un privātā sektora iniciatīvas, minēto pakalpojumu tirgus attīstību, jo īpaši, lai maksimāli palielinātu 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētos sociālekonomiskos ieguvumus;
- g) sadarbību ar citām reģionālām vai globālām satelītnavigācijas sistēmām, tostarp saderības un sadarbības veicināšanai;
- h) elementus, ar kuriem pārrauga sistēmu uzticamību un to ekspluatāciju un sniegto pakalpojumu veikspēju;
- i) darbības, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu un to pārklājuma paplašināšanas koordinēšanu.

45. pants

Galileo sniegtie pakalpojumi

1. *Galileo* sniegtie pakalpojumi ietver:
 - a) *Galileo* brīvpiekļuves pakalpojumu (*GOS*), kas lietotājam pieejams bez maksas un sniedz tādu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt lielapjoma satelītnavigācijas lietojumiem plaša patēriņa vajadzībām;
 - b) augstas precizitātes pakalpojumu (*HAS*), kas lietotājiem pieejams bez maksas un, izmantojot papildu datus, kas tiek izplatīti papildu frekvenču joslā, sniedz ļoti precīzu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt satelītnavigācijas lietojumiem profesionālām vai komerciālām vajadzībām;
 - c) signālu autentificēšanas pakalpojumu (*SAS*), kas pamatojas uz signālos ietvertiem šifrētiem kodiem un paredzēts galvenokārt satelītnavigācijas lietojumiem profesionālām vai komerciālām vajadzībām;

- d) publisku regulētu pakalpojumu (*PRS*), kas ir pieejams tikai valstu valdību pilnvarotiem lietotājiem, sensitīviem lietojumiem, kuri prasa augstu pakalpojuma nepārtrauktības līmeni, tostarp drošības un aizsardzības jomā, un kas izmanto spēcīgus, šifrētus signālus; tas dalībvalstīm, Padomei, Komisijai, EĀDD un attiecīgā gadījumā pienācīgi autorizētām Savienības aģentūrām ir bez maksas; jautājumu par to, vai pieprasīt maksu no citiem Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 2. pantā minētajiem *PRS* dalībniekiem, novērtē katrā gadījumā atsevišķi, un nolīgumos, kas noslēgti, ievērojot minētā lēmuma 3. panta 5. punktu, paredz atbilstīgus noteikumus; piekļuvi *PRS* regulē saskaņā ar Lēmumu Nr. 1104/2011/ES;
- e) ārkārtas situāciju pakalpojumu (*ES*), kas lietotājiem ir bez maksas un kas, izstarojot signālus, raida brīdinājumus par dabas katastrofām vai citām ārkārtas situācijām konkrētos apgabalos; to attiecīgā gadījumā nodrošina sadarbībā ar dalībvalstu nacionālajām civilās aizsardzības iestādēm;
- f) precīzā laika noteikšanas pakalpojumu (*TS*), kas lietotājam ir bez maksas un kas sniedz precīzu un stabilu atsauces laiku, kā arī ļauj realizēt koordinēto universālo laiku, veicinot precīzā laika noteikšanas lietojumu attīstību uz *Galileo* bāzes un izmantošanu kritiski svarīgiem lietojumiem.

2. *Galileo* arī palīdz nodrošināt:

- a) *COSPAS-SARSAT* sistēmas meklēšanas un glābšanas atbalsta pakalpojumu (*SAR*), detektējot bāku raidītos trauksmes signālus un retranslējot tām ziņojumus, izmantojot atgriešanās līniju;
- b) Savienības vai starptautiskā līmenī standartizētus integritātes uzraudzības pakalpojumus, ko izmanto dzīvības aizsardzības pakalpojumu vajadzībām, pamatojoties uz *Galileo* brīvpiekļuves pakalpojuma signāliem un apvienojumā ar *EGNOS* un citām satelītnavigācijas sistēmām;
- c) informāciju par kosmosa laikapstākļiem ar *GNSS* pakalpojumu centra starpniecību, kā minēts Īstenošanas lēmumā (ES) 2016/413, un agrīnās brīdināšanas pakalpojumus ar *Galileo* uz zemes esošās infrastruktūras starpniecību, kas galvenokārt paredzēti, lai *Galileo* un citu *GNSS* pakalpojumu lietotājiem samazinātu iespējamo risku, kas saistīts ar kosmosu.

46. pants

EGNOS sniegtie pakalpojumi

1. *EGNOS* sniegtie pakalpojumi ietver:

- a) *EGNOS* brīvpiekļuves pakalpojumu (*EOS*), kas pieejams bez tiešām lietotāja maksām un sniedz tādu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt lielapjoma satelītnavigācijas lietojumiem plaša patēriņa vajadzībām;

- b) *EGNOS* datu piekļuves pakalpojumu (*EDAS*), kas pieejams bez tiešām lietotāja maksām un sniedz tādu pozicionēšanas un sinhronizācijas informāciju, kura paredzēta galvenokārt satelītnavigācijas lietojumiem profesionālām vai komerciālām vajadzībām, un piedāvā labāku veiktspēju un datus ar lielāku pievienoto vērtību nekā tos, ko iegūst, izmantojot *EOS*;
 - c) dzīvības aizsardzības pakalpojumu (*SoL*), kas pieejams bez tiešām lietotāja maksām un sniedz pozicionēšanas un laika sinhronizācijas informāciju, kurai piemīt augsts nepārtrauktības, pieejamības un precizitātes līmenis, tostarp integritātes ziņojumu, kas ļauj brīdināt lietotājus par *Galileo* un citu *GNSS* atteici vai par to izstarotiem signāliem ārpus pielaišanas intervāla, kurus *EGNOS* pastiprina pārklājuma zonā, un kas paredzēts galvenokārt lietotājiem, kuriem drošība ir būtiska, jo īpaši civilās aviācijas nozarē aeronavigācijas pakalpojumu vajadzībām saskaņā ar *ICAO* standartiem vai citās transporta nozarēs.
2. Līdz 2026. gada beigām šā panta 1. punktā minētos pakalpojumus prioritārā kārtā sniedz visu to dalībvalstu teritorijā, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā, tostarp minētajā nolūkā aptverot Kipru, Azoru salas, Kanāriju salas un Madeiru.
3. *EGNOS* ģeogrāfisko pārklājumu var paplašināt, aptverot citus pasaules reģionus, jo īpaši kandidātvalstu teritorijas, to trešo valstu teritorijas, kuras ir asociētas ar Eiropas vienoto gaisa telpu, un Eiropas kaimiņattiecību politikā asociēto valstu teritorijas, ja tas ir tehniski iespējams un atbilstoši 34. panta 2. punktā minētajām drošības prasībām, un – dzīvības aizsardzības (*SoL*) pakalpojuma gadījumā – balstoties uz starptautiskiem nolīgumiem.

4. *EGNOS* ģeogrāfiskā pārklājuma paplašināšanas saskaņā ar šā panta 3. punktu izmaksas, tostarp saistītās ekspluatācijas izmaksas, kas ir specifiskas minētajiem reģioniem, no 11. pantā minētā budžeta nesiedz. Šādu darbību finansēšanai Komisija apsver citas programmas vai instrumentu. Šāda paplašināšana nedrīkst aizkavēt šā panta 1. punktā minēto pakalpojumu piedāvāšanu visā to dalībvalstu teritorijā, kas ģeogrāfiski atrodas Eiropā.

47. pants

Galileo un EGNOS īstenošanas pasākumi

Ja nepieciešams netraucētai *Galileo* un *EGNOS* darbībai un to pieņemšanai tirgū, Komisija vajadzības gadījumā ar īstenošanas aktiem nosaka pasākumus, kas vajadzīgi, lai:

- a) pārvaldītu un mazinātu *Galileo* un *EGNOS* ekspluatācijai piemītošos riskus, lai jo īpaši nodrošinātu pakalpojuma nepārtrauktību;
- b) precizētu būtiskos lēmumu pieņemšanas posmus, kas ir īpaši nozīmīgi *Galileo* un *EGNOS* īstenošanas uzraudzībai un izvērtēšanai;
- c) atbilstīgi drošības prasībām un ievērojot atklātu un pārredzamu procedūru, noteiktu to centru atrašanās vietu, kas pieder pie *Galileo* un *EGNOS* uz zemes esošās infrastruktūras, un nodrošinātu to darbību;

- d) noteiktu tehniskās un operacionālās specifikācijas attiecībā uz 45. panta 1. punkta c), e) un f) apakšpunktā un 45. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētajiem pakalpojumiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

48. pants

Saderība, sadarbspēja un standartizācija

1. *Galileo* un *EGNOS*, un to sniegtie pakalpojumi ir saderīgi un sadarbspējīgi no tehniskā viedokļa, tostarp lietotāja līmenī.
2. *Galileo* un *EGNOS* un to sniegtie pakalpojumi ir saderīgi un sadarbspējīgi ar citām satelītnavigācijas sistēmām un ar tradicionālajiem radionavigācijas līdzekļiem gadījumā, ja nepieciešamās saderības un sadarbspējas prasības ir noteiktas starptautiskos nolīgumos.

VII SADAĻA

Copernicus

I NODAĻA

Vispārīgie noteikumi

49. pants

Copernicus darbības joma

1. *Copernicus* īsteno, balstoties uz iepriekšējām investīcijām, tostarp no tādām ieinteresētajām personām kā EKA un *EUMETSAT*, un attiecīgā gadījumā un rentabli piesaistot valsts vai reģionālās dalībvalstu spējas un ņemot vērā salīdzināmu datu un informācijas komercpiegādātāju spējas un nepieciešamību veicināt konkurenci un tirgus attīstību, vienlaikus maksimāli palielinot iespējas Eiropas lietotājiem.
2. *Copernicus* sniedz datus un informāciju, pamatojoties uz *Copernicus* lietotāju vajadzībām un balstoties uz datu politiku, kas paredz, ka dati ir bezmaksas, pilnīgi un atvērti.
3. *Copernicus* atbalsta Savienības un tās dalībvalstu politiku izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, jo īpaši tādās jomās kā vide, klimata pārmaiņas, jūra, jūrlietas, atmosfēra, lauksaimniecība un lauku attīstība, kultūras mantojuma saglabāšana, civilā aizsardzība, infrastruktūras monitorings, drošums un drošība, kā arī digitālā ekonomika, lai vēl vairāk samazinātu administratīvo slogu.

4. *Copernicus* veido šādi elementi:

- a) datu iegūšana, kas ietver:
 - i) *Copernicus Sentinels* izstrādi un ekspluatāciju;
 - ii) piekļuvi Zemes novērošanas no kosmosa trešās personas datiem;
 - iii) piekļuvi *in situ* datiem un citiem palīgdatiem;
- b) ar *Copernicus* pakalpojumu starpniecību nodrošināta datu un informācijas apstrāde, kas ietver darbības, ar kurām ģenerē informāciju ar pievienoto vērtību vides monitoringa, ziņošanas un atbilstības nodrošināšanas, civilās aizsardzības un drošības pakalpojumu atbalstam;
- c) datu piekļuve un izplatīšana, kas ietver infrastruktūru un pakalpojumus, ar kuriem nodrošina *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas atrašanu, skatīšanu, pieejamību, izplatīšanu, izmantošanu un ilgtermiņa saglabāšanu lietotājam draudzīgā veidā;
- d) lietotāju piesaiste, tirgus attīstība un spēju veidošana saskaņā ar 28. panta 6. punktu, kas ietver attiecīgas darbības, resursus un pakalpojumus, ar kuriem *Copernicus*, *Copernicus* datus un *Copernicus* pakalpojumus, kā arī saistītos lejupējos lietojumus un to izstrādi popularizē visos līmeņos, lai maksimāli palielinātu sociālekonomiskos ieguvumus, kā minēts 4. panta 1. punktā, kā arī vāktu un analizētu informāciju par *Copernicus* lietotāju vajadzībām.

5. *Copernicus* veicina novērošanas sistēmu un ar tām saistītās datu apmaiņas starptautisko koordināciju, lai tādējādi nostiprinātu tās globālo dimensiju un papildināmību, ņemot vērā starptautiskos nolīgumus un koordinācijas procesus.

II NODAĻA

Attiecināmās darbības

50. pants

Attiecināmās darbības datu iegūšanai

Attiecināmās darbības saskaņā ar *Copernicus* aptver:

- a) darbības, kuru mērķis ir nodrošināt uzlabotu nepārtrauktību pašreizējām *Copernicus Sentinel* misijām un izstrādāt, uzsākt to darbību, uzturēt un ekspluatēt turpmākus *Copernicus Sentinels*, paplašinot novērošanas tvērumu un dodot priekšroku jo īpaši novērošanas spējām antropogēno CO₂ emisiju un citu siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringam, polāro reģionu monitoringa nodrošināšanai un inovatīvu vides lietojumu sekmēšanai lauksaimniecības, mežsaimniecības, ūdens un jūras resursu apsaimniekošanas un kultūras mantojuma jomā;
- b) darbības, kuru mērķis ir nodrošināt piekļuvi *Copernicus* trešās personas datiem un informācijai, kas nepieciešami, lai ģenerētu *Copernicus* pakalpojumus vai Savienības iestāžu, aģentūru un decentralizēto dienestu lietošanai un, ja tas ir atbilstoši un rentabli, valstu vai reģionālo publisko iestāžu lietošanai;

- c) darbības, kuru mērķis ir nodrošināt un koordinēt piekļuvi *Copernicus in situ* datiem un citiem palīgdatiem, kas vajadzīgi *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas ģenerēšanai, kalibrēšanai un validēšanai, tostarp, ja tas ir atbilstoši un rentabli, esošo valstu jaudu izmantošanai un dublēšanās novēršanai.

51. pants

Attiecināmās darbības Copernicus pakalpojumiem

1. Attiecināmās darbības saskaņā ar *Copernicus* pakalpojumiem ietver:
 - a) vides monitoringa, ziņošanas un atbilstības nodrošināšanas pakalpojumi, kas aptver:
 - i) atmosfēras monitoringu globālā līmenī nolūkā sniegt informāciju par gaisa kvalitāti, īpašu uzmanību pievēršot Eiropas līmenim, un par atmosfēras ķīmisko sastāvu;
 - ii) jūras vides monitoringu nolūkā sniegt informāciju par okeāna, jūras un piekrastes ekosistēmu un to resursu un izmantošanas stāvokli un dinamiku;
 - iii) zemes un lauksaimniecības monitoringu nolūkā sniegt informāciju par zemes segumu, zemes izmantojumu un zemes izmantojuma izmaiņām, kultūras mantojuma vietām, zemes kustību, pilsētu teritorijām, iekšzemes ūdeņu daudzumu un kvalitāti, mežiem, lauksaimniecību un citiem dabas resursiem, bioloģisko daudzveidību un kriosfēru;

iv) klimata pārmaiņu monitoringu nolūkā sniegt informāciju par antropogēnām CO₂ emisijām un citu siltumnīcefekta gāzu emisijām un absorbcijām, būtiskiem klimata mainīgajiem lielumiem, klimata reanalīzēm, sezonālajām prognozēm, klimata pārmaiņu prognozēm un atribūciju, informāciju par izmaiņām polārajos reģionos un Arktikā, kā arī rādītājiem attiecīgā laika un telpas izteiksmē;

- b) ārkārtas situāciju pārvaldības pakalpojumus, kuru mērķis ir sniegt informāciju tādu publiskā sektora iestāžu atbalstam un koordinācijai, kuras ir atbildīgas par civilo aizsardzību, atbalstot civilās aizsardzības un ārkārtas reaģēšanas operācijas (uzlabojot agrīnās brīdināšanas darbības un spēju reaģēt krīzes situācijās) un novēršanas un sagatavotības darbības (risku un sekas novēršanas analīze) saistībā ar dažāda veida katastrofām;
- c) drošības pakalpojums, kura mērķis ir atbalstīt uzraudzību Savienībā un uz tās ārējām robežām, jūras uzraudzību, Savienības ārējo darbību, reaģējot uz drošības problēmām, ar kurām saskaras Savienība, un kopējās ārpolitikas un drošības politikas mērķus un pasākumus.

2. Komisija – attiecīgā gadījumā ar ārējas neatkarīgas lietpratības atbalstu – nodrošina *Copernicus* pakalpojumu piemērotību:

- a) validējot tehnisko iespējamību un piemērotību mērķim atbilstoši prasībām, ko paukušas lietotāju kopienas;
- b) novērtējot līdzekļus un risinājumus, kas ierosināti vai izmantoti, lai nodrošinātu atbilstību lietotāju kopienu prasībām un Programmas mērķiem.

52. pants

Attiecināmās darbības datu un informācijas piekļuvei un izplatīšanai

1. *Copernicus* ietver darbības, kuru mērķis ir nodrošināt uzlabotu piekļuvi visiem *Copernicus* datiem un visai *Copernicus* informācijai un – attiecīgā gadījumā – nodrošināt papildu infrastruktūru un pakalpojumus, ar ko veicina minēto datu un informācijas izplatīšanu, izmantošanu un piekļuvi tiem.
2. Ja *Copernicus* dati vai *Copernicus* informācija tiek uzskatīta par drošības ziņā sensitīvu Deleģētās regulas (ES) Nr. 1159/2013 12.–16. panta nozīmē, Komisija minēto datu un informācijas iepirkumu, iegūšanas uzraudzību, piekļuvi tiem un to izplatīšanu var uzticēt vienam vai vairākiem fiduciāriem subjektiem. Šādi subjekti izveido un uztur akreditēto lietotāju reģistru un piekļuvi ierobežotas pieejamības datiem piešķir, izmantojot nošķirtu darbplūsmu.

III NODAĻA

Copernicus datu politika

53. pants

Copernicus datu un *Copernicus* informācijas politika

1. *Copernicus* datus un *Copernicus* informāciju *Copernicus* lietotājiem nodrošina, izmantojot turpmāk izklāstīto datu politiku, kas paredz, ka dati ir bezmaksas, pilnīgi un atvērti:
 - a) *Copernicus* lietotāji var bez maksas un visā pasaulē reproducēt, izplatīt, publiskot, pielāgot un pārveidot visus *Copernicus* datus un visu *Copernicus* informāciju un kombinēt tos ar citiem datiem un citu informāciju;
 - b) politika, kas paredz, ka dati ir bezmaksas, pilnīgi un atvērti, ietver šādus ierobežojumus:
 - i) *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas formātus, laika nogriežņus un izplatīšanas raksturlielumus nosaka iepriekš;
 - ii) attiecīgā gadījumā ievēro *Copernicus* informācijas sagatavošanai izmantoto *Copernicus* trešās personas datu un informācijas licencēšanas nosacījumus;
 - iii) piemēro drošības ierobežojumus, kas izriet no 34. panta 2. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām;

- iv) nodrošina aizsardzību pret traucējumu risku sistēmā, kas sagatavo vai dara pieejamus *Copernicus* datus un *Copernicus* informāciju, un attiecībā uz pašiem datiem;
- v) nodrošina, ka lietotājiem Eiropā tiek aizsargāta uzticama piekļuve *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai.

- 2. Komisija saskaņā ar 105. pantu pieņem deleģētos aktus, ar ko šā panta 1. punktā izklāstītos īpašos noteikumus papildina attiecībā uz *Copernicus* datu un *Copernicus* informācijas specifikācijām un piekļuves un izmantošanas nosacījumiem un procedūrām.
- 3. Ja tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, 106. pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.
- 4. Komisija izdod licences un paziņojumus attiecībā uz piekļuvi *Copernicus* datiem un *Copernicus* informācijai un to izmantošanu, tostarp atribūcijas klauzulas, saskaņā ar *Copernicus* datu politiku, kas izklāstīta šajā regulā un piemērojamajos deleģētajos aktos, kuri pieņemti, ievērojot 2. punktu.

VIII SADAĻA

CITI PROGRAMMAS KOMPONENTI

I NODAĻA

Kosmosa situācijas apzināšanās (SSA)

1. SADAĻA

***SST* APAKŠKOMPONENTS**

54. pants

SST apakškomponenta darbības joma

1. *SST* apakškomponents atbalsta šādas darbības:
 - a) dalībvalstu uz zemes un kosmosā esošo *SST* sensoru, tostarp ar EKA vai Savienības privāto sektoru starpniecību izstrādāto sensoru un valsts līmenī ekspluatēto Savienības sensoru, tīkla izveidi, attīstību un ekspluatāciju nolūkā novērot un uzraudzīt kosmiskos objektus un izveidot Eiropas kosmisko objektu katalogu;
 - b) *SST* datu apstrādi un analīzi valsts līmenī nolūkā nodrošināt 55. panta 1. punktā minēto *SST* informāciju un *SST* pakalpojumus;

- c) 55. panta 1. punktā minēto *SST* pakalpojumu sniegšanu 56. pantā minētajiem *SST* lietotājiem;
 - d) monitoringu un sinerģiju veidošanu ar iniciatīvām, kas veicina, ka tiek izstrādātas un ieviestas tehnoloģijas kosmisko aparātu likvidēšanai ekspluatācijas darbmuža beigās un tehnoloģiskas sistēmas kosmisko atlūzu nepieļaušanai un likvidēšanai, kā arī ar starptautiskām iniciatīvām kosmosa satiksmes pārvaldības jomā.
2. *SST* apakškomponents nodrošina arī tehnisko un administratīvo atbalstu nolūkā nodrošināt pāreju starp Programmu un *SST* atbalsta sistēmu, kas izveidota ar Lēmumu Nr. 541/2014/ES.

55. pants
SST pakalpojumi

1. *SST* pakalpojumi ietver:
- a) sadursmes riska novērtēšanu starp kosmiskajiem aparātiem vai starp kosmiskajiem aparātiem un kosmiskajām atlūzām un iespējamu sadursmes novēršanas brīdinājumu ģenerēšanu kosmisko aparātu misiju darbības uzsākšanas stadijā, orbītā ienākšanas sākumstadijā, orbītas paaugstināšanas stadijā, stadijā, kad tos ekspluatē orbītā, un likvidēšanas stadijā;
 - b) orbītā notiekošas fragmentācijas, salūšanas vai sadursmju konstatēšanu un raksturošanu;

- c) riska novērtēšanu saistībā ar kosmisko objektu un kosmisko atlūzu nekontrolētu atgriešanos Zemes atmosfērā un ar to saistītas informācijas ģenerēšanu, tostarp varbūtējās sadursmes laikposma un iespējamās atrašanās vietas aplēses;
 - d) darbību izstrādi, gatavojoties:
 - i) kosmisko atlūzu daudzuma mazināšanai, lai samazinātu to radīšanu, un
 - ii) kosmisko atlūzu situācijas atvēršanai, pārvaldot esošās kosmiskās atlūzas.
2. *SST* pakalpojumi ir pieejami bez maksas un jebkurā laikā bez pārtraukuma un ir pielāgoti 56. pantā minēto *SST* lietotāju vajadzībām.
3. Dalībvalstis, kas piedalās *SST* apakškomponentā, Komisija un – attiecīgos gadījumos – 59. panta 1. punktā minētais *SST* atbalsta dienests nav atbildīgi par:
- a) bojājumiem, kas radušies *SST* pakalpojumu neesamības vai sniegšanas pārtraukumu dēļ;
 - b) *SST* pakalpojumu sniegšanas aizkavējumu;
 - c) ar *SST* pakalpojumiem sniegtās informācijas neprecizitāti;
 - d) darbību, kas veikta, atbildot uz sniegtajiem *SST* pakalpojumiem.

56. pants
SST lietotāji

1. Savienības *SST* lietotāji ietver šādus lietotājus:

- a) *SST* pamatlietotāji: dalībvalstis, EĀDD, Komisija, Padome, Aģentūra, kā arī publiskie un privātie kosmisko aparātu īpašnieki un operatori, kas iedibināti Savienībā;
- b) *SST* lietotāji, kas nav pamatlietotāji: citi Savienībā iedibināti publiskie un privātie subjekti.

SST pamatlietotājiem ir piekļuve visiem 55. panta 1. punktā minētajiem *SST* pakalpojumiem.

SST lietotājiem, kas nav pamatlietotāji, var būt piekļuve 55. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētajiem *SST* pakalpojumiem.

2. Starptautiski *SST* lietotāji ir trešās valstis, starptautiskas organizācijas, kuru mītne neatrodas Savienībā, un privāti subjekti, kas nav iedibināti Savienībā. Tiem ir piekļuve 55. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem *SST* pakalpojumiem ar šādiem nosacījumiem:

- a) trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, kuru mītne neatrodas Savienībā, var būt piekļuve *SST* pakalpojumiem saskaņā ar 8. panta 2. punktu;

- b) privātiem subjektiem, kas nav iedibināti Savienībā, var būt piekļuve *SST* pakalpojumiem saskaņā ar starptautisku nolīgumu, ko saskaņā ar 8. panta 2. punktu Savienība noslēgusi ar trešo valsti, kurā tie iedibināti, un ar kuru tiem tiek piešķirta minētā piekļuve.

Lai piekļūtu publiski pieejamiem *SST* pakalpojumiem, kuri minēti 55. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā nav vajadzīgs starptautisks nolīgums.

- 3. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt detalizētus noteikumus par piekļuvi *SST* pakalpojumiem un attiecīgajām procedūrām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

57. pants

Dalībvalstu dalība SST apakškomponentā

- 1. Dalībvalstis, kas vēlas piedalīties 55. panta 1. punktā minēto *SST* pakalpojumu sniegšanā, aptverot visas orbītas, iesniedz Komisijai vienu kopīgu priekšlikumu, kurā pierāda atbilstību šādiem kritērijiem:
 - a) dalībvalstu rīcībā ir vai nu piemēroti *SST* sensori, kas pieejami *SST* apakškomponenta vajadzībām, un cilvēkresursi to ekspluatācijai, vai pienācīgas operacionālās analīzes un datu apstrādes spējas, kas īpaši paredzētas *SST* un pieejamas *SST* apakškomponenta vajadzībām, vai arī tām ir piekļuve šādiem sensoriem, cilvēkresursiem vai spējām;

- b) attiecīgā dalībvalsts ir veikusi un validējusi katra *SST* aktīva sākotnējo drošības riska novērtējumu;
- c) rīcības plāns šīs regulas 54. pantā noteikto darbību īstenošanai, kurā ņemts vērā saskaņā ar Lēmuma Nr. 541/2014/ES 6. pantu pieņemtais koordinācijas plāns;
- d) dažādu darbību sadalījums starp ekspertu grupām, kuras izraudzītas saskaņā ar šīs regulas 58. pantu;
- e) noteikumi par datu koplietošanu, kas nepieciešama šīs regulas 4. pantā minēto mērķu sasniegšanai.

Attiecībā uz pirmās daļas a) un b) apakšpunktā izklāstītajiem kritērijiem – katra dalībvalsts, kas vēlas piedalīties *SST* pakalpojumu sniegšanā, atsevišķi pierāda atbilstību minētajiem kritērijiem.

Attiecībā uz pirmās daļas c), d) un e) apakšpunktā izklāstītajiem kritērijiem – visas dalībvalstis, kas vēlas piedalīties *SST* pakalpojumu sniegšanā, kolektīvi pierāda atbilstību minētajiem kritērijiem.

2. Tiek uzskatīts, ka dalībvalstis, kuras piedalās *SST* apakškomponentā un kuru izraudzītie valsts subjekti, ir dalībnieki konsorciā, kas izveidots saskaņā ar Lēmuma Nr. 541/2014/ES 7. panta 3. punktu, ir izpildījušas šā panta 1. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētos kritērijus no ... [diena, kad stājas spēkā šī regula].

3. Ja nav iesniegts kopīgs priekšlikums saskaņā ar 1. punktu vai ja Komisija uzskata, ka tādējādi iesniegts kopīgs priekšlikums neatbilst 1. punktā minētajiem kritērijiem, vismaz piecas dalībvalstis var kopīgi iesniegt Komisijai jaunu piedāvājumu, pierādot atbilstību 1. punktā minētajiem kritērijiem.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt detalizētus noteikumus par procedūrām un elementiem, kas minēti šā panta 1.–3. punktā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

58. pants

Dalībvalstu dalības SST apakškomponentā organizatoriskā sistēma

1. Katra dalībvalsts, kura iesniegusi kopīgu priekšlikumu, ko Komisija atzinusi par atbilstīgu saskaņā ar 57. panta 1. punktu, vai kuru Komisija ir izvēlējusies saskaņā ar 57. panta 3. punktā minēto procedūru, izraugās savā teritorijā izveidotu nacionālo konstituējošo subjektu, kurš to pārstāv. Izraudzītais nacionālais konstituējošais subjekts ir dalībvalsts publiska iestāde vai struktūra, kurai uzticēta šādas valsts varas īstenošana.

2. Nacionālie konstitūējošie subjekti, kas izraudzīti, ievērojot šā panta 1. punktu, noslēdz nolīgumu, ar ko izveido *SST* partnerību ("*SST* partnerības nolīgums") un nosaka to sadarbības noteikumus un mehānismus 54. pantā minēto darbību īstenošanai. *SST* partnerības nolīgumā jo īpaši ietver elementus, kas minēti 57. panta 1. punkta c), d) un e) apakšpunktā, un riska pārvaldības struktūras izveidi nolūkā nodrošināt *SST* datu un *SST* informācijas izmantošanas un drošas apmaiņas noteikumu īstenošanu.
3. Nacionālie konstitūējošie subjekti saskaņā ar daudzgadu plānu, attiecīgajiem galvenajiem snieguma rādītājiem un lietotāju prasībām, pamatojoties uz šā panta 6. punktā minēto ekspertu grupu darbību, izstrādā augstas kvalitātes Savienības *SST* pakalpojumus. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt daudzgadu plānu un galvenos snieguma rādītājus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
4. Nacionālie konstitūējošie subjekti izveido esošo un iespējamo turpmāko sensoru tīklu, lai tos ekspluatētu koordinēti un optimizēti nolūkā izveidot un pastāvīgi atjaunināt kopīgu Eiropas katalogu, neietekmējot dalībvalstu prerogatīvas nacionālās drošības jomā.
5. Dalībvalstis, kas piedalās *SST* apakškomponentā, veic drošības akreditāciju, pamatojoties uz 34. panta 2. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām.

6. Dalībvalstis, kas piedalās *SST* apakškomponentā, izraugās ekspertu grupas, kuras atbild par konkrētiem jautājumiem, kas saistīti ar dažādām *SST* darbībām. Ekspertu grupas ir pastāvīgas, tās pārvalda un apgādā ar personālu to dalībvalstu nacionālie konstituējošie subjekti, kas tās izraudzījušās, un tajās var būt eksperti no visiem nacionālajiem konstituējošajiem subjektiem.
7. Nacionālie konstituējošie subjekti un ekspertu grupas nodrošina *SST* datu, *SST* informācijas un *SST* pakalpojumu aizsardzību.
8. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem detalizētus noteikumus par to, kā darbojas organizatoriskā sistēma dalībvalstu dalībai *SST* apakškomponentā. Minētie noteikumi aptver arī iespēju, ka dalībvalsts *SST* partnerībā tiek iekļauta vēlākā posmā, kļūstot par šā panta 2. punktā minētā *SST* partnerības nolīguma pusi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

59. pants
SST atbalsta dienests

1. Komisija, ņemot vērā nacionālo konstituējošo subjektu ieteikumu, izraugās *SST* atbalsta dienestu, pamatojoties uz vislabāko lietpratību drošības jautājumos un pakalpojumu sniegšanā. *SST* atbalsta dienests:
 - a) nodrošina drošas saskarnes, kas vajadzīgas, lai *SST* informāciju centralizētu, uzglabātu un darītu pieejamu 56. pantā minētajiem *SST* lietotājiem, nodrošinot atbilstošu rīcību ar to un tās atbilstošu izsekojamību;
 - b) nodrošina ziņošanu 58. panta 2. punktā minētajai *SST* partnerībai un Komisijai par *SST* pakalpojumu veikspēju;
 - c) vāc 58. panta 2. punktā minētajai *SST* partnerībai nepieciešamās atsauksmes nolūkā nodrošināt pakalpojumu saskaņošanu ar *SST* lietotāju vēlmēm;
 - d) atbalsta, popularizē un veicina *SST* pakalpojumu izmantošanu.
2. Nacionālie konstituējošie subjekti noslēdz ar *SST* atbalsta dienestu nepieciešamās vienošanās par īstenošanu.

II IEDAĻA

SWE UN *NEO* APAKŠKOMPONENTI

60. pants *SWE darbības*

1. *SWE* apakškomponents var atbalstīt šādas darbības:
 - a) lietotāju vajadzību novērtēšana un apzināšana nozarēs, kas norādītas 2. punkta b) apakšpunktā, ar mērķi – noteikt sniedzamos *SWE* pakalpojumus;
 - b) *SWE* pakalpojumu nodrošināšana *SWE* pakalpojumu lietotājiem atbilstīgi apzinātajām lietotāju vajadzībām un tehniskajām prasībām.
2. *SWE* pakalpojumi ir pieejami nepārtraukti jebkurā laikā. Komisija ar īstenošanas aktiem izvēlas minētos pakalpojumus saskaņā ar šādiem noteikumiem:
 - a) Komisija prioritizē Savienības līmenī sniedzamos *SWE* pakalpojumus atbilstīgi *SWE* lietotāju vajadzībām, pakalpojumu tehnoloģiskajai gatavībai un riska novērtējuma rezultātiem;
 - b) *SWE* pakalpojumi var palīdzēt civilās aizsardzības darbībām un tāda plaša nozaru spektra aizsardzībai kā kosmos, transports, *GNSS*, elektroenerģijas tīkli un sakari.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

3. Publiskie un privātie subjekti, kuri sniedz *SWE* pakalpojumus, tiek izraudzīti, izmantojot uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus.

61. pants

Ar NEO saistītas darbības

1. *NEO* apakškomponents var atbalstīt šādas darbības:
 - a) dalībvalstu jaudu kartēšana Zemei tuvo objektu detektēšanas un uzraudzības jomā;
 - b) dalībvalstu iekārtu un pētniecības centru tīklu izveides veicināšana;
 - c) šā panta 2. punktā minētā pakalpojuma izstrāde;
 - d) tādu rutīnas ātrās reaģēšanas pakalpojumu izstrāde, kas spēj raksturot jaunatklātus Zemei tuvos objektus;
 - e) Zemei tuvo objektu Eiropas kataloga izveide.
2. Komisija savas kompetences jomā var ieviest procedūras, lai gadījumā, ja ir konstatēts, ka Zemei tuvojas Zemei tuvs objekts, koordinētu – iesaistoties attiecīgajām ANO struktūrām – Savienības un to valstu publiskā sektora iestāžu rīcību, kuras ir atbildīgas par civilo aizsardzību.

II NODAĻA

GOVSATCOM

62. pants

GOVSATCOM darbības joma

Saskaņā ar *GOVSATCOM* komponentu satelītsakaru jaudas un pakalpojumus apvieno kopējā Savienības satelītsakaru jaudu un pakalpojumu resursā, piemērojot atbilstīgas drošības prasības. Šis komponents ietver:

- a) 67. pantā minētās zemes segmenta infrastruktūras izstrādi, izbūvi un ekspluatāciju un iespējamu kosmosa infrastruktūru, kas minēta 102. panta 2. punktā;
- b) *GOVSATCOM* pakalpojumu sniegšanai vajadzīgo valdības un komerciālo satelītsakaru jaudu, pakalpojumu un lietotāju aprīkojuma iepirkumu;
- c) pasākumus, kas vajadzīgi *GOVSATCOM* lietotāju aprīkojuma sadarbības un standartizācijas uzlabošanai.

63. pants

GOVSATCOM jaudas un pakalpojumi

1. *GOVSATCOM* jaudas un pakalpojumus nodrošina, kā noteikts šā panta 3. punktā minētajā pakalpojumu portfēlī un saskaņā ar šā panta 2. punktā minētajām operacionālajām prasībām, 34. panta 2. punktā minētajām *GOVSATCOM* konkrētajām drošības prasībām, un ievērojot 66. pantā minētajos koplietošanas un prioritizācijas noteikumos paredzētos limitus.

Piekļuve *GOVSATCOM* jaudām un pakalpojumiem ir bez maksas *GOVSATCOM* institucionālajiem un valdības lietotājiem, ja vien Komisija nenosaka cenu politiku saskaņā ar 66. panta 2. punktu.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem operacionālās prasības *GOVSATCOM* pakalpojumiem kā tehniskās specifikācijas *GOVSATCOM* izmantošanas gadījumiem, kas jo īpaši saistīti ar krīzes pārvaldību, uzraudzību un svarīgas infrastruktūras pārvaldību, tostarp diplomātisko sakaru tīkliem. Minēto operacionālo prasību pamatā ir detalizēta *GOVSATCOM* lietotāju prasību analīze, un tajās ņem vērā prasības, kas izriet no esošajiem lietotāju aprīkojumiem un esošajiem tīkliem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pakalpojumu portfeli attiecībā uz *GOVSATCOM* pakalpojumiem kā satelītsakaru jaudu un pakalpojumu un to atribūtu kategoriju sarakstu, ietverot ģeogrāfisko pārklājumu, frekvenci, joslas platumu, lietotāju aprīkojumu un drošības elementus. Pakalpojumu portfelī ņem vērā esošos komerciāli pieejamos pakalpojumus, lai nekropļotu konkurenci iekšējā tirgū. Minētos īstenošanas aktus regulāri atjaunina, to pamatā ir šā panta 1. punktā minētās operacionālās un drošības prasības, un tie piešķir prioritāti pakalpojumiem, kurus lietotājiem sniedz atkarībā no nozīmīguma un kritiskuma. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.
4. *GOVSATCOM* lietotājiem ir piekļuve *GOVSATCOM* jaudām un pakalpojumiem, kas uzskaitīti šā panta 3. punktā minētajā pakalpojumu portfelī. Minēto piekļuvi nodrošina ar 67. panta 1. punktā minēto *GOVSATCOM* centru starpniecību.

64. pants

Satelītsakaru jaudu un pakalpojumu nodrošinātāji

Satelītsakaru jaudas un pakalpojumus saskaņā ar *GOVSATCOM* var nodrošināt šādi subjekti:

- a) *GOVSATCOM* dalībnieki, kā minēts 68. pantā, un

- b) juridiskas personas, kas pienācīgi akreditētas nodrošināt satelītsakaru jaudas vai pakalpojumus saskaņā ar 37. pantā minēto drošības akreditācijas procedūru, kuru īsteno atbilstīgi 34. panta 2. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām, kas noteiktas *GOVSATCOM* komponentam.

65. pants

GOVSATCOM lietotāji

1. Šādi subjekti var būt *GOVSATCOM* lietotāji, ar noteikumu, ka tiem ir uzticēti uzdevumi, kas saistīti ar ārkārtas un drošībai būtisku misiju, operāciju un infrastruktūras uzraudzību un pārvaldību:
 - a) Savienības vai dalībvalsts publiska iestāde vai struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana;
 - b) fiziska vai juridiska persona, kas rīkojas šā punkta a) apakšpunktā minētā subjekta vārdā un kontrolē.
2. Šā panta 1. punktā minētie *GOVSATCOM* lietotāji no *GOVSATCOM* dalībnieka, kas minēts 68. pantā, ir saņēmuši pienācīgu autorizāciju izmantot *GOVSATCOM* jaudas un pakalpojumus, un atbilst 34. panta 2. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām, kuras noteiktas *GOVSATCOM*.

66. pants

Koplietošana un prioritizācija

1. Apvienotās satelītsakaru jaudas, pakalpojumus un lietotāju aprīkojumu 68. pantā minētie *GOVSATCOM* dalībnieki koplieto un tās starp tiem tiek prioritizētas, pamatojoties uz lietotāju drošuma un drošības risku analīzi. Šādā analīzē ņem vērā pašreizējo sakaru infrastruktūru un esošo spēju pieejamību, tostarp arī to ģeogrāfisko pārklājumu, Savienības un valstu līmenī. Minētajā koplietošanā un prioritizācijā piešķir prioritāti *GOVSATCOM* lietotājiem atkarībā no to relevances un kritiskuma.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem detalizētus noteikumus par satelītsakaru jaudu, pakalpojumu un lietotāju aprīkojuma koplietošanu un prioritizāciju, ņemot vērā paredzamo pieprasījumu pēc dažādiem *GOVSATCOM* izmantošanas gadījumiem, drošības risku analīzi attiecībā uz šiem izmantošanas gadījumiem un – attiecīgā gadījumā – izmaksu efektivitāti.

Minētajos noteikumos definējot cenu politiku, Komisija nodrošina, ka *GOVSATCOM* jaudu un pakalpojumu sniegšana nekropļo tirgu, un *GOVSATCOM* jaudu pietiekamību.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Satelītsakaru jaudu un pakalpojumu koplietošanu un prioritizāciju starp *GOVSATCOM* lietotājiem, kuriem autorizāciju piešķīris viens un tas pats *GOVSATCOM* dalībnieks, nosaka un īsteno minētais *GOVSATCOM* dalībnieks.

67. pants

Zemes segmenta infrastruktūra un ekspluatācija

1. Zemes segments ietver infrastruktūru, kas nepieciešama, lai būtu iespējams sniegt pakalpojumus *GOVSATCOM* lietotājiem saskaņā ar 66. pantu, jo īpaši *GOVSATCOM* centrus, kas iepērkami saskaņā ar šo komponentu, lai *GOVSATCOM* lietotājus savienotu ar satelītsakaru jaudu un pakalpojumu nodrošinātājiem. Zemes segments un tā ekspluatācija atbilst 34. panta 2. punktā minētajām vispārējās drošības prasībām, kas definētas *GOVSATCOM*.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka zemes segmenta infrastruktūras atrašanās vietu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru, un tie neskar dalībvalsts tiesības pieņemt lēmumu nekādu šādu infrastruktūru neizmitināt.

68. pants

GOVSATCOM dalībnieki un kompetentās iestādes

1. Dalībvalstis, Padome, Komisija un EĀDD ir *GOVSATCOM* dalībnieki, ciktāl tie piešķir autorizāciju *GOVSATCOM* lietotājiem vai nodrošina satelītsakaru jaudas vai zemes segmenta objektus, vai daļu no zemes segmenta iekārtām.

Ja Padome, Komisija vai EĀDD piešķir autorizāciju *GOVSATCOM* lietotājiem vai nodrošina satelītsakaru jaudas vai zemes segmenta objektus, zemes segmenta iekārtu daļu kādas dalībvalsts teritorijā, šāda autorizācija vai nodrošināšana nav pretrunā neitralitātes vai nepieskaņošanās noteikumiem, kas paredzēti minētās dalībvalsts konstitucionālajās tiesībās.

2. Savienības aģentūras drīkst kļūt par *GOVSATCOM* dalībniecēm tikai tad, ja tas ir nepieciešams to uzdevumu pildīšanai un saskaņā ar detalizētiem noteikumiem, kuri paredzēti administratīvā nolīgumā, kas noslēgts ar attiecīgo aģentūru un Savienības iestādi, kas to uzrauga.
3. Trešās valstis un starptautiskās organizācijas drīkst kļūt par *GOVSATCOM* dalībniecēm saskaņā ar 7. pantu.
4. Katrs *GOVSATCOM* dalībnieks izraugās vienu kompetento *GOVSATCOM* iestādi.

5. Kompetentā *GOVSATCOM* iestāde nodrošina, ka:

- a) pakalpojumu izmantošana atbilst piemērojamajām drošības prasībām;
- b) *GOVSATCOM* lietotāju piekļuves tiesības ir noteiktas un tiek pārvaldītas;
- c) lietotāju aprīkojumu un ar tiem saistītos elektronisko sakaru savienojumus un informāciju izmanto un pārvalda saskaņā ar piemērojamajām drošības prasībām;
- d) ir izveidots centrālais kontaktpunkts, kura uzdevums ir vajadzības gadījumā palīdzēt ziņošanā par drošības riskiem un apdraudējumiem, jo īpaši par to, ka konstatēti potenciāli kaitīgi elektromagnētiskie traucējumi, kas ietekmē pakalpojumus saskaņā ar šo komponentu.

69. pants

GOVSATCOM piedāvājuma un pieprasījuma uzraudzība

Lai optimizētu līdzsvaru starp *GOVSATCOM* pakalpojumu piedāvājumu un pieprasījumu, Komisija pastāvīgi uzrauga *GOVSATCOM* jaudas, tostarp orbītā esošo *GOVSATCOM* jaudu apvienošanu un koplietošanu, un pakalpojumu piedāvājuma un pieprasījuma attīstību, ņemot vērā jaunus riskus un apdraudējumus, kā arī jaunu tehnoloģiju attīstību.

IX SADAĻA
EIROPAS SAVIENĪBAS
KOSMOSA PROGRAMMAS AĢENTŪRA

I NODAĻA
Vispārīgie noteikumi, kas attiecas uz Aģentūru

70. pants

Aģentūras juridiskais statuss

1. Aģentūra ir Savienības struktūra. Tai ir juridiskas personas statuss.
2. Visās dalībvalstīs Aģentūrai ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko saskaņā ar šo valstu tiesību aktiem piešķir juridiskām personām. Tā var jo īpaši iegādāties vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesā.
3. Aģentūru pārstāv izpilddirektors.

71. pants

Aģentūras mītne un vietējie biroji

1. Aģentūras mītne atrodas Prāgā, Čehijā.
2. Aģentūras personāls var atrasties kādā no *Galileo* vai *EGNOS* zemes centriem, kas minēti Īstenošanas Lēmumā (ES) 2016/413 vai (ES) 2017/1406, lai veiktu Programmas pasākumus, kuri ir paredzēti attiecīgajā nolīgumā.
3. Atkarībā no Programmas vajadzībām dalībvalstīs var izveidot vietējos birojus saskaņā ar 79. panta 2. punktā noteikto procedūru.

II NODAĻA

Aģentūras darbības organizācija

72. pants

Administratīvā un pārvaldības struktūra

1. Aģentūras administratīvo un pārvaldības struktūru veido:
 - a) Administratīvā padome;
 - b) izpilddirektors;
 - c) Drošības akreditācijas padome.

2. Administratīvā padome, izpilddirektors un Drošības akreditācijas padome sadarbojas, lai nodrošinātu Aģentūras darbību un koordināciju saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas Aģentūras iekšējos noteikumos, piemēram, Administratīvās padomes reglamentā, Drošības akreditācijas padomes reglamentā, Aģentūrai piemērojamos finanšu noteikumos, Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu ("Civildienesta noteikumi") īstenošanas noteikumos un noteikumos, kas reglamentē piekļuvi dokumentiem.

73. pants

Administratīvā padome

1. Administratīvajā padomē ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts un trīs Komisijas pārstāvji, un tiem visiem ir balsstiesības. Administratīvajā padomē ir arī viens Eiropas Parlamenta izraudzīts pārstāvis bez balsstiesībām.
2. Saskaņā ar Administratīvās padomes reglamentā paredzētajiem nosacījumiem Administratīvās padomes sanāksmēs novērotāja statusā jautājumos, kas ir tieši ar tiem saistīti, var tikt aicināti piedalīties Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks, Padomes pārstāvis, Augstā pārstāvja pārstāvis un EKA pārstāvis.
3. Katram Administratīvās padomes loceklim ir aizstājējs. Aizstājējs loekli pārstāv viņa prombūtnes laikā.

4. Katra dalībvalsts izvirza vienu Administratīvās padomes locekli un viņa aizstājēju, ņemot vērā viņu zināšanas Aģentūras uzdevumu jomā un attiecīgās vadības, administratīvās un budžeta pārvaldības prasmes. Lai nodrošinātu Administratīvās padomes darba nepārtrauktību, Eiropas Parlaments, Komisija un dalībvalstis cenšas ierobežot savu pārstāvju nomaiņu Administratīvajā padomē. Visas puses tiecas panākt vīriešu un sieviešu līdzsvarotu pārstāvību Administratīvajā padomē.
5. Administratīvās padomes locekļu un viņu aizstājēju amata pilnvaru termiņš ir četri gadi, un to var pagarināt.
6. Attiecīgā gadījumā trešo valstu vai starptautisko organizāciju pārstāvju dalību un šādas dalības nosacījumus paredz 98. pantā minētajos nolīgumos, un tie atbilst Administratīvās padomes reglamentam. Minētajiem pārstāvjiem balsstiesību nav.

74. pants

Administratīvās padomes priekšsēdētājs

1. Administratīvā padome ievēl priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku no tās balsstiesīgo locekļu vidus. Priekšsēdētāja vietnieks automātiski aizstāj priekšsēdētāju, ja viņš nevar pildīt savus pienākumus.

2. Priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amata pilnvaru termiņš ir divi gadi, un to var vienreiz pagarināt. Katrs amata termiņš beidzas, kad minētā persona vairs nav Administratīvās padomes loceklis.
3. Administratīvā padome ir tiesīga atlaist priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku, vai abus.

75. pants

Administratīvās padomes sanāksmes

1. Administratīvās padomes sanāksmes sasauk tās priekšsēdētājs.
2. Izpilddirektors piedalās Administratīvās padomes apspriedēs, ja vien priekšsēdētājs nav pieņēmis citādu lēmumu. Izpilddirektoram nav balsstiesību.
3. Administratīvā padome regulāri – vismaz divreiz gadā – sanāk uz kārtējo sanāksmi. Administratīvā padome sanāk arī tad, ja to ierosina priekšsēdētājs vai ja to lūdz vismaz viena trešdaļa padomes locekļu.
4. Administratīvā padome var aicināt piedalīties savās sanāksmēs novērotāja statusā jebkuru personu, kuras viedoklis var to interesēt. Administratīvās padomes locekļiem, ievērojot tās reglamentu, var palīdzēt padomdevēji vai eksperti.

5. Ja diskusija attiecas uz sensitīvas valsts infrastruktūras izmantošanu, dalībvalstu pārstāvji un Komisijas pārstāvji var apmeklēt Administratīvās padomes sanāksmes un piedalīties apspriedēs, pamatojoties uz principu "nepieciešamība zināt". Tomēr balsošanā var piedalīties tikai to dalībvalstu pārstāvji, kurām pieder šāda infrastruktūra, un Komisijas pārstāvji. Ja Administratīvās padomes priekšsēdētājs nepārstāv tādu dalībvalsti, kurai pieder šāda infrastruktūra, viņu aizstāj pārstāvji no dalībvalstīm, kurām šāda infrastruktūra pieder. Administratīvās padomes reglamentā izklāsta situācijas, kurās var piemērot šo procedūru.
6. Aģentūra nodrošina Administratīvajai padomei sekretariātu.

76. pants

Administratīvās padomes balsošanas noteikumi

1. Ja šajā regulā nav paredzēts citādi, Administratīvā padome pieņem lēmumus ar savu balsstiesīgo locekļu balsu vairākumu.

Lai ievēlētu un atlaistu Administratīvās padomes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku un lai pieņemtu budžetu un darba programmas, apstiprinātu 98. panta 2. punktā minētās vienošanās un Aģentūras drošības noteikumus, pieņemtu reglamentu, izveidotu vietējos birojus un apstiprinātu 92. pantā minētos izmitināšanas nolīgumus, ir nepieciešams divu trešdaļu visu balsstiesīgo locekļu balsu vairākums.

2. Katram dalībvalsts pārstāvim un Komisijas pārstāvim ir viena balss. Ja kāda balsstiesīga locekļa nav klāt, viņa balsstiesības ir tiesīgs izmantot viņa aizstājējs. Lēmumus, kas pamatojas uz 77. panta 2. punkta a) apakšpunktu, izņemot jautājumus, uz kuriem attiecas V sadaļas II nodaļa, vai kas pamatojas uz 77. panta 5. punktu, var pieņemt tikai tad, ja Komisijas pārstāvju balsojums ir labvēlīgs.
3. Administratīvās padomes reglamentā nosaka detalizētāku balsošanas kārtību, jo īpaši nosacījumus, saskaņā ar kuriem kāds no padomes locekļiem var rīkoties cita padomes locekļa vārdā, kā arī attiecīgā gadījumā prasības attiecībā uz kvorumu.

77. pants

Administratīvās padomes uzdevumi

1. Administratīvā padome nodrošina, ka Aģentūra pilda tai uzticētos uzdevumus atbilstīgi šajā regulā izklāstītajiem nosacījumiem un minētajā nolūkā pieņem visus vajadzīgos lēmumus. Tas neietekmē pilnvaras, kas piešķirtas Drošības akreditācijas padomei attiecībā uz darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu.
2. Administratīvā padome īsteno arī šādus uzdevumus:
 - a) ik gadus līdz 15. novembrim un pēc Komisijas atzinuma saņemšanas pieņem Aģentūras darba programmu nākamajam gadam, vispirms tajā bez izmaiņām iekļāvusi iedaļu, kuru izstrādājusi Drošības akreditācijas padome saskaņā ar 80. panta b) punktu;

- b) līdz LESD 312. pantā paredzētās daudzgadu finanšu shēmas pirmā gada 30. jūnijam un pēc Komisijas atzinuma saņemšanas – pieņem Aģentūras daudzgadu darba programmu laikposmam, kas atbilst daudzgadu finanšu shēmas ilgumam, vispirms tajā bez izmaiņām iekļaujot daļu, kuru Drošības akreditācijas padome ir izstrādājusi saskaņā ar šīs regulas 80. panta a) apakšpunktu. Par minēto daudzgadu darba programmu notiek apspriešanās ar Eiropas Parlamentu ar noteikumu, ka apspriešanās mērķis ir viedokļu apmaiņa un rezultāts Aģentūrai nav saistošs.
- c) izpilda 84. panta 5., 6., 10. un 11. punktā noteiktās budžeta pārvaldības funkcijas;
- d) pārrauga 34. panta 5. punkta b) apakšpunktā minēto *Galileo* drošības uzraudzības centra darbību;
- e) saskaņā ar šīs regulas 94. pantu pieņem kārtību, kādā īstenojama Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001¹;
- f) apspriedusies ar Drošības akreditācijas padomi par noteikumiem, kas attiecas uz drošības akreditācijas kārtību, apstiprina 98. pantā minēto kārtību;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

- g) pieņem savu uzdevumu izpildei vajadzīgās tehniskās procedūras;
- h) pieņem gada ziņojumu par Aģentūras darbībām un perspektīvu, vispirms tajā bez izmaiņām iekļāvusi iedaļu, kuru izstrādājusi Drošības akreditācijas padome saskaņā ar 80. panta c) punktu, un nosūta to Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai līdz katra gada 1. jūlijam;
- i) nodrošina atbilstīgus pēcpasākumus konstatējumiem un ieteikumiem, kas izriet no 102. pantā minētajiem izvērtējumiem un revīzijām, kā arī no *OLAF* veiktajām izmeklēšanām un visiem iekšējiem un ārējiem revīzijas ziņojumiem, un nodod budžeta lēmēj institūcijai visu informāciju, kas attiecas uz izvērtēšanas procedūru iznākumu;
- j) pirms 31. pantā minēto FPPN un 27. panta 3. punktā un 29. panta 5. punktā minēto iemaksu nolīgumu parakstīšanas par tiem ar Administratīvo padomi apspriežas izpilddirektors;
- k) pieņem 96. pantā minētos Aģentūras drošības noteikumus;
- l) pamatojoties uz izpilddirektora priekšlikumu, apstiprina krāpšanas apkarošanas stratēģiju;
- m) vajadzības gadījumā un pamatojoties uz izpilddirektora priekšlikumiem, apstiprina 79. panta 1. punkta l) apakšpunktā minētās organizatoriskās struktūras;

- n) iecel grāmatvedi, kurš var būt Komisijas grāmatvedis, uz kuru:
 - i) attiecas Civildienesta noteikumi un Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība ("nodarbināšanas kārtība"), kas noteikta Padomes Regulā (EEK, *Euratom*, EOTK) Nr. 259/68¹; un
 - ii) kurš savu pienākumu izpildē ir pilnīgi neatkarīgs;
- o) pieņem un publicē savu reglamentu.

3. Attiecībā uz Aģentūras personālu Administratīvā padome īsteno iecelēj institūcijas pilnvaras saskaņā ar Civildienesta noteikumiem un pilnvaras slēgt darba līgumus saskaņā ar nodarbināšanas kārtību ("iecelēj institūcijas pilnvaras").

Saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Civildienesta noteikumu 110. pantā, Administratīvā padome pieņem lēmumu, kas pamatots ar Civildienesta noteikumu 2. panta 1. punktu un nodarbināšanas kārtības 6. pantu, attiecīgās iecelēj institūcijas pilnvaras deleģējot izpilddirektoram un definējot nosacījumus šāda pilnvaru deleģējuma apturēšanai. Izpilddirektors ziņo Administratīvajai padomei par minēto deleģēto pilnvaru īstenošanu. Izpilddirektors ir pilnvarots šīs pilnvaras deleģēt pakārtoti.

¹ OV L 56, 4.3.1968., 1. lpp.

Piemērojot šā punkta otro daļu, īpašu izņēmuma apstākļu dēļ Administratīvā padome ar lēmumu var uz laiku apturēt iecelēj institūcijas pilnvaru deleģējumu izpilddirektoram un izpilddirektora pakārtoti deleģētās pilnvaras un īstenot tās pati vai deleģēt tās vienam no padomes locekļiem vai citam darbiniekam, kas nav izpilddirektors.

Atkāpjoties no šā punkta otrās daļas, Administratīvajai padomei ir pienākums deleģēt Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājam pirmajā daļā minētās pilnvaras attiecībā uz tādu darbinieku pieņemšanu darbā, novērtēšanu un pārklasificēšanu, kuri iesaistīti darbībās saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, un disciplinārajiem pasākumiem, kas piemērojami šādiem darbiniekiem.

Administratīvā padome saskaņā ar Civildienesta noteikumu 110. pantā paredzēto procedūru nosaka Civildienesta noteikumu un nodarbināšanas kārtības īstenošanas noteikumus. Attiecībā uz tādu darbinieku pieņemšanu darbā, novērtēšanu un pārklasificēšanu, kuri iesaistīti šīs regulas V sadaļas II nodaļā norādītajās darbībās, un attiecīgajiem veicamajiem disciplinārajiem pasākumiem Administratīvā padome vispirms konsultējas ar Drošības akreditācijas padomi un pienācīgi ņem vērā tās apsvērumus.

Administratīvā padome arī pieņem lēmumu, ar ko paredz noteikumus par valsts ekspertu norīkošanu darbā uz Aģentūru. Pirms minētā lēmuma pieņemšanas Administratīvā padome konsultējas ar Drošības akreditācijas padomi par to valsts ekspertu norīkošanu, kuri iesaistīti drošības akreditācijas darbībās saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, un pienācīgi ņem vērā tās apsvērumus.

4. Administratīvā padome ieceļ izpilddirektoru un var pagarināt vai izbeigt izpilddirektora amata pilnvaru termiņu, ievērojot 89. pantu.
5. Administratīvā padome īsteno disciplinārās pilnvaras attiecībā uz izpilddirektoru saistībā ar viņa darba rezultātiem, jo īpaši attiecībā uz drošības jautājumiem, kas ir Aģentūras kompetencē, izņemot attiecībā uz darbībām, kas veiktas saskaņā ar V sadaļas II nodaļu.

78. pants

Izpilddirektors

1. Aģentūru vada izpilddirektors. Izpilddirektors atskaitās Administratīvajai padomei.

Šis punkts neietekmē Drošības akreditācijas padomes un saskaņā ar 82. pantu tās uzraudzībā esošā Aģentūras personāla autonomiju vai neatkarību un pilnvaras, kas saskaņā ar attiecīgi 38. un 81. pantu piešķirtas Drošības akreditācijas padomei un Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājam.

2. Neskarot Komisijas un Administratīvās padomes pilnvaras, izpilddirektors, pildot savus pienākumus, ir neatkarīgs un neprasa un nepieņem nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus.

79. pants
Izpilddirektora uzdevumi

1. Izpilddirektors pilda šādus uzdevumus:
 - a) pārstāv Aģentūru un paraksta 27. panta 3. punktā un 29. panta 5. punktā un 31. pantā minētos nolīgumus;
 - b) sagatavo Administratīvās padomes darbu un piedalās Administratīvās padomes darbā bez balsstiesībām, ievērojot 75. panta 2. punkta otro daļu;
 - c) īsteno Administratīvās padomes lēmumus;
 - d) sagatavo Aģentūras daudzgadu un gada darba programmas un iesniedz tās Administratīvajai padomei apstiprināšanai, izņemot daļas, ko sagatavojusi un pieņēmusi Drošības akreditācijas padome saskaņā ar 80. panta a) un b) punktu;
 - e) īsteno daudzgadu un gada darba programmas, izņemot daļas, ko īstenojis Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs;

- f) katrai Administratīvās padomes sanāksmei sagatavo progresa ziņojumu par gada darba programmas un, attiecīgā gadījumā, daudzgadu darba programmas īstenošanu, bez izmaiņām iekļaujot iedaļu, ko sagatavojis Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs;
- g) sagatavo gada ziņojumu par Aģentūras darbībām un perspektīvu, izņemot iedaļu, ko sagatavojusi un apstiprinājusi Drošības akreditācijas padome saskaņā ar 80. panta c) punktu par darbībām saskaņā ar V sadaļu, un iesniedz to Administratīvajai padomei apstiprināšanai;
- h) īsteno Aģentūras ikdienas darba administrēšanu un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu Aģentūras darbību saskaņā ar šo regulu, tostarp pieņem iekšējās administratīvās instrukcijas un publicē paziņojumus;
- i) izstrādā Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu saskaņā ar 84. pantu un nodrošina budžeta izpildi saskaņā ar 85. pantu;
- j) nodrošina, ka Aģentūra kā *Galileo* drošības uzraudzības centra operators spēj reaģēt uz norādījumiem, kas doti saskaņā ar Lēmumu (KĀDP) 2021/...⁺, un pildīt lomu, kas paredzēta Lēmuma Nr. 1104/2011/ES 6. pantā;

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā tā lēmuma numuru, kas ietverts dokumentā ST 10108/19.

- k) nodrošina, ka 72. panta 1. punktā minētajā Aģentūras struktūrā notiek visas attiecīgās informācijas aprīte, jo īpaši saistībā ar drošību;
- l) attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar drošības akreditācijas darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, ciešā sadarbībā ar Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāju nosaka Aģentūras organizatoriskās struktūras un iesniedz tās Administratīvajai padomei apstiprināšanai; minētās struktūras atspoguļo dažādu Programmas komponentu īpašās iezīmes;
- m) attiecībā uz Aģentūras darbiniekiem īsteno iecēlējinstitūcijas pilnvaras, kas minētas 77. panta 3. punkta pirmajā daļā, ciktāl minētās pilnvaras tam ir deleģētas saskaņā ar 77. panta 3. punkta otro daļu;
- n) nodrošina, ka Drošības akreditācijas padomei, 38. panta 3. punktā un 82. panta 2. punktā minētajām struktūrām un Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājam ir pieejami sekretariāta pakalpojumi un visi pienācīgai darbībai vajadzīgie resursi;
- o) sagatavo rīcības plānu nolūkā nodrošināt pēcpasākumus saistībā ar konstatējumiem un ieteikumiem, kas izriet no 102. pantā minētajiem izvērtējumiem, izņemot rīcības plāna iedaļu par darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, un divas reizes gadā iesniedz Komisijai progresa ziņojumu, vispirms tajā bez izmaiņām iekļāvis iedaļu, kuru izstrādājusi Drošības akreditācijas padome, un šo progresa ziņojumu informatīvā nolūkā iesniedz arī Administratīvajai padomei;

- p) veic šādus pasākumus Savienības finanšu interešu aizsardzībai:
 - i) īsteno preventīvus pasākumus pret krāpšanu, korupciju vai citām nelikumīgām darbībām, kā arī efektīvus pārraudzības pasākumus;
 - ii) ja ir atklāti pārkāpumi, atgūst nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā piemēro iedarbīgas, samērīgas un atturošas administratīvas un finansiālas sankcijas;
- q) izstrādā Aģentūras stratēģiju krāpšanas apkarošanai, kura ir samērīga ar krāpšanas risku, ņemot vērā īstenojamo pasākumu izmaksu un ieguvumu analīzi un konstatējumus un ieteikumus, kas izriet no *OLAF* veiktajām izmeklēšanām, un iesniedz to Administratīvajai padomei apstiprināšanai;
- r) pēc uzaicinājuma sniedz ziņojumus Eiropas Parlamentam par savu pienākumu izpildi; Padome var uzaicināt izpilddirektoru ziņot par savu pienākumu izpildi.

2. Izpilddirektors izlemj, vai ir nepieciešams izvietot vienu vai vairākus darbiniekus vienā vai vairākās dalībvalstīs, lai Aģentūras uzdevumus veiktu efektīvā un produktīvā veidā. Pirms izpilddirektors nolemj izveidot vietējo biroju, viņš saņem Komisijas, Administratīvās padomes un attiecīgās(-o) dalībvalsts(-u) iepriekšēju piekrišanu. Lēmumā norāda vietējā birojā veicamo darbību tvērumu, izvairoties no liekām izmaksām un Aģentūras administratīvo funkciju dublēšanas. Ja iespējams, ietekmi uz personāla sadalījumu un budžetu iekļauj 84. panta 6. punktā minētajā vienotā programmdokumenta projektā.

80. pants

Drošības akreditācijas padomes pārvaldības uzdevumi

Papildus 38. pantā minētajiem uzdevumiem Drošības akreditācijas padome kā daļu no Aģentūras pārvaldības:

- a) sagatavo un apstiprina daudzgadu darba programmas daļu par operacionālajām darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, un finanšu resursiem un cilvēkresursiem, kas nepieciešami minēto darbību izpildei, un laikus iesniedz to Administratīvajai padomei iekļaušanai daudzgadu darba programmā;

- b) sagatavo un apstiprina gada darba programmas daļu par operacionālajām darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, un finanšu resursiem un cilvēkresursiem, kas nepieciešami minēto darbību izpildei, un laikus iesniedz to Administratīvajai padomei iekļaušanai gada darba programmā;
- c) sagatavo un apstiprina gada ziņojuma daļu par Aģentūras darbībām un perspektīvu, uz ko attiecas V sadaļas II nodaļa, un finanšu resursiem un cilvēkresursiem, kas nepieciešami minēto darbību un perspektīvas izpildei, un laikus iesniedz to Administratīvajai padomei iekļaušanai gada ziņojumā.

81. pants

Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs

1. Drošības akreditācijas padome ievēl priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku no tās locekļu vidus ar divu trešdaļu visu balsstiesīgo locekļu balsu vairākumu. Ja pēc divām Drošības akreditācijas padomes sanāksmēm neizdodas sasniegt divu trešdaļu balsu vairākumu, vajadzīgs vienkāršs balsu vairākums.
2. Priekšsēdētāja vietnieks automātiski aizstāj priekšsēdētāju, ja priekšsēdētājs nevar pildīt savus pienākumus.
3. Drošības akreditācijas padomei ir pilnvaras atlaist priekšsēdētāju un/vai priekšsēdētāja vietnieku. Lēmumu par atlaišanu pieņem ar divu trešdaļu balsu vairākumu.

4. Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amata pilnvaru termiņš ir divi gadi, un to var vienreiz pagarināt. Katrs amata pilnvaru termiņš beidzas, kad minētā persona vairs nav Drošības akreditācijas padomes loceklis.

82. pants

Drošības akreditācijas padomes organizatoriskie aspekti

1. Drošības akreditācijas padomei ir pieejami visi cilvēkresursi un materiālie resursi, kas tai vajadzīgi, lai neatkarīgi pildītu savus uzdevumus. Tai ir pieejama visa citu Aģentūras struktūru rīcībā esošā informācija, kas ir noderīga tās uzdevumu pildīšanā, neskarot 37. panta i) punktā minētos autonomijas un neatkarības principus.
2. Drošības akreditācijas padome un tās pārraudzībā esošie Aģentūras darbinieki darbu veic tādā veidā, kas garantē autonomiju un neatkarību no citām Aģentūras darbībām, it īpaši operacionālajām darbībām, kas saistītas ar sistēmu ekspluatāciju, saskaņā ar dažādu Programmas komponentu mērķiem. Drošības akreditācijas padomes pārraudzībā esošam Aģentūras darbiniekam vienlaikus neuzdod citus uzdevumus Aģentūrā.

Lai to panāktu, Aģentūrā izveido efektīvu organizatorisko nošķirumu starp darbiniekiem, kuri iesaistīti darbībās saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, un citiem Aģentūras darbiniekiem. Drošības akreditācijas padome nekavējoties informē izpilddirektoru, Administratīvo padomi un Komisiju par apstākļiem, kas varētu ierobežot tās autonomiju vai neatkarību. Ja risinājumu neizdodas atrast Aģentūrā, Komisija izskata šo situāciju, apspriežoties ar attiecīgajām personām. Pamatojoties uz minētās izskatīšanas iznākumu, Komisija paredz atbilstošus riska mazināšanas pasākumus, kas jāīsteno Aģentūrai, un par to informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

3. Drošības akreditācijas padome izveido īpašas pakārtotās struktūras konkrētu jautājumu risināšanai saskaņā ar padomes norādījumiem. Vienlaikus nodrošinot nepieciešamo darba nepārtrauktību, tā jo īpaši izveido komiteju, kuras uzdevums ir pārskatīt drošības analīzi, veikt testus un sagatavot attiecīgus ziņojumus par risku, lai palīdzētu sagatavot Drošības akreditācijas padomes lēmumus. Drošības akreditācijas padome var izveidot un izformēt ekspertu grupas, kas palīdz minētās komitejas darbā.

83. pants

Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāja uzdevumi

1. Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs nodrošina, ka padome drošības akreditācijas darbības veic neatkarīgi, un pilda šādus uzdevumus:
 - a) Drošības akreditācijas padomes pārraudzībā pārvalda drošības akreditācijas darbības;
 - b) Drošības akreditācijas padomes pārraudzībā īsteno to Aģentūras daudzgadu un gada darba programmu daļu, uz kuru attiecas V sadaļas II nodaļa;
 - c) sadarbojas ar izpilddirektoru, lai palīdzētu izstrādāt 84. panta 4. punktā minēto štatu saraksta projektu un Aģentūras organizatoriskās struktūras;
 - d) sagatavo progresa ziņojuma iedaļu par operacionālajām darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, un laikus iesniedz to Drošības akreditācijas padomei un izpilddirektoram iekļaušanai progresa ziņojumā;
 - e) sagatavo gada ziņojuma un rīcības plāna iedaļu par operacionālajām darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, un laikus iesniedz to izpilddirektoram;
 - f) pārstāv Aģentūru darbībās un lēmumos, uz kuriem attiecas V sadaļas II nodaļa;

g) attiecībā uz Aģentūras darbiniekiem, kuri iesaistīti darbībās saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, īsteno pilnvaras, kas minētas 77. panta 3. punkta pirmajā daļā un kas priekšsēdētājam ir deleģētas saskaņā ar 77. panta 3. punkta ceturto daļu.

2. Attiecībā uz darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu Eiropas Parlaments un Padome var aicināt Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāju ierasties uz viedokļu apmaiņu šajās iestādēs par Aģentūras darbu un perspektīvu, tostarp par daudzgadu un gada darba programmām.

III NODAĻA

Finanšu noteikumi, kas attiecas uz Aģentūru

84. pants

Aģentūras budžets

1. Neskarot citus resursus un maksājumus, Aģentūras ieņēmumi ietver Savienības iemaksu, kas iekļauta Savienības budžetā, lai nodrošinātu līdzsvaru starp ieņēmumiem un izdevumiem. Aģentūra no Savienības budžeta var saņemt *ad hoc* dotācijas.

2. Aģentūras izdevumi ietver personāla, administratīvos un infrastruktūras izdevumus, darbības izmaksas un izdevumus, kas saistīti ar Drošības akreditācijas padomes, tostarp 38. panta 3. punktā un 82. panta 3. punktā minēto struktūru, darbību un līgumiem un vienošanām, ko Aģentūra noslēgusi, lai pildītu tai uzticētos uzdevumus.
3. Ieņēmumiem un izdevumiem ir jābūt līdzsvarā.
4. Izpilddirektors, cieši sadarbojoties ar Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētāju attiecībā uz darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, izstrādā Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu nākamajam finanšu gadam, skaidri nodalot tos tāmes projekta elementus, kas attiecas uz drošības akreditācijas darbībām, no elementiem, kas attiecas uz citām Aģentūras darbībām. Drošības akreditācijas padomes priekšsēdētājs var rakstīt paziņojumu par minēto projektu, un izpilddirektors gan tāmes projektu, gan minēto paziņojumu nosūta Administratīvajai padomei un Drošības akreditācijas padomei kopā ar štatū saraksta projektu.
5. Administratīvā padome katru gadu, ņemot par pamatu ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu un cieši sadarbojoties ar Drošības akreditācijas padomi attiecībā uz darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu, sagatavo Aģentūras ieņēmumu un izdevumu tāmi nākamajam finanšu gadam.

6. Administratīvā padome katru gadu līdz 31. janvārim vienotā programmdokumenta projektu, kurā *inter alia* ietverta tāme, štatu saraksta projektu un provizorisko gada darba programmu nosūta Komisijai un trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, ar kurām Aģentūra ir noslēgusi vienošanās saskaņā ar 98. pantu.
7. Komisija ieņēmumu un izdevumu tāmi nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei ("budžeta lēmēj institūcija") kopā ar Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektu.
8. Ņemot par pamatu tāmi, Komisija Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektā iekļauj aplēses, ko tā uzskata par vajadzīgām attiecībā uz štatu sarakstu, un uz vispārējo budžetu attiecināmās subsīdijas apjomu. Komisijai vispārējā budžeta projekts jāiesniedz budžeta lēmēj institūcijai saskaņā ar LESD 314. pantu.
9. Budžeta lēmēj institūcija apstiprina iemaksu apropriācijas Aģentūrai un pieņem Aģentūras štatu sarakstu.
10. Budžetu pieņem Administratīvā padome. Tas kļūst par budžeta galīgo redakciju pēc Eiropas Savienības vispārējā budžeta pieņemšanas galīgajā redakcijā. Vajadzības gadījumā budžetu attiecīgi koriģē.

11. Administratīvā padome iespējami drīz paziņo budžeta lēmēj institūcijai par savu nodomu īstenot projektu, kam varētu būt nozīmīga finansiāla ietekme uz budžeta finansēšanu, jo īpaši par visiem projektiem, kas saistīti ar īpašumu, piemēram, ēku nomu vai pirkšanu. Tā attiecīgi informē Komisiju.
12. Ja kāda no budžeta lēmēj institūcijas iestādēm paziņojusi par nodomu nākt klajā ar atzinumu, tā atzinumu nosūta Administratīvajai padomei sešās nedēļās no projekta paziņošanas dienas.

85. pants

Aģentūras budžeta izpilde

1. Ar Aģentūras budžeta izpildi nodarbojas tās izpilddirektors.
2. Izpilddirektors ik gadu nosūta budžeta lēmēj institūcijai visu informāciju, kas nepieciešama vērtēšanas pienākumu veikšanai.

86. pants

Aģentūras pārskatu sniegšana un budžeta izpildes apstiprināšana

Aģentūras provizoriskos un galīgos pārskatus sniedz un budžeta izpildi apstiprina saskaņā ar noteikumiem un grafiku, kas paredzēts Finanšu regulā un finanšu pamatregulējumā struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 70. pantā.

87. pants

Finanšu noteikumi, kas attiecas uz Aģentūru

Aģentūrai piemērojamos finanšu noteikumus pieņem Administratīvā padome pēc apspriešanās ar Komisiju. Minētie noteikumi nenovirzās no finanšu pamatregulējuma struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 70. pantā, ja vien šādu novirzīšanos īpaši neprasa Aģentūras darbība, un Komisija ir devusi tai iepriekšēju piekrišanu.

IV NODAĻA

Aģentūras cilvēkresursi

88. pants

Aģentūras darbinieki

1. Uz Aģentūras darbiniekiem attiecas Civildienesta noteikumi, nodarbināšanas kārtība un noteikumi, ko Savienības iestādes kopīgi pieņēmušas Civildienesta noteikumu un nodarbināšanas kārtības piemērošanai.
2. Aģentūras personāls sastāv no darbiniekiem, kurus Aģentūra ir pieņēmusi darbā, lai pildītu savus uzdevumus. Viņiem ir drošības pielaides, kas atbilst tās pakāpes klasificētajai informācijai, ar kuru viņi rīkojas.

3. Aģentūras iekšējie noteikumi, tādi kā Administratīvās padomes reglaments, Drošības akreditācijas padomes reglaments, Aģentūrai piemērojamie finanšu noteikumi, Civildienesta noteikumu īstenošanas noteikumi un dokumentu piekļuves noteikumi, garantē darbinieku, kuri īsteno drošības akreditācijas darbības, autonomiju un neatkarību no darbiniekiem, kuri īsteno citas Aģentūras darbības, atbilstoši 37. panta i) punktam.

89. pants

Izpilddirektora iecelšana un amata pilnvaru termiņš

1. Izpilddirektoru pieņem darbā kā Aģentūras pagaidu darbinieku saskaņā ar nodarbināšanas kārtības 2. panta a) punktu.

Izpilddirektoru ieceļ Administratīvā padome, pamatojoties uz amata kandidāta nopelniem, dokumentāri apstiprinātām administratīvām un vadītāja spējām, kā arī atbilstīgām zināšanām un pieredzi attiecīgajās jomās un izvēloties no Komisijas piedāvātā saraksta, kurā ir vismaz trīs kandidāti, – pirms tam notiek atklāts konkurss, ko rīko pēc *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai citur publicēta aicinājuma pieteikties.

Administratīvās padomes izvēlēto kandidātu izpilddirektora amatam – tiklīdz iespējams – var aicināt sniegt paziņojumu Eiropas Parlamentam un atbildēt uz deputātu jautājumiem.

Lai noslēgtu līgumu ar izpilddirektoru, Aģentūru pārstāv Administratīvās padomes priekšsēdētājs.

Lēmumu par izpilddirektora iecelšanu Administratīvā padome pieņem ar divu trešdaļu tās locekļu balsu vairākumu.

2. Izpilddirektora amata pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Šā amatu pilnvaru termiņa beigās Komisija veic izpilddirektora darbības novērtējumu, ņemot vērā Aģentūras nākotnes uzdevumus un problēmas.

Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu un ņemot vērā pirmajā daļā minēto novērtējumu, Administratīvā padome var vienu reizi pagarināt izpilddirektora amata pilnvaru termiņu uz laikposmu, kas nav ilgāks par pieciem gadiem.

Lēmumu par izpilddirektora amata pilnvaru termiņa pagarināšanu pieņem ar divu trešdaļu Administratīvā padomes locekļu balsu vairākumu.

Izpilddirektors, kura amata pilnvaru termiņš ir pagarināts, pēc tam nepiedalās atlases procedūrā, kas attiecas uz šo pašu amata vietu.

Administratīvā padome par savu nodomu pagarināt izpilddirektora amata pilnvaru termiņu informē Eiropas Parlamentu. Pirms šādas amata pilnvaru termiņa pagarināšanas izpilddirektoru var uzaicināt sniegt paziņojumu attiecīgajās Eiropas Parlamenta komitejās un atbildēt uz to deputātu jautājumiem.

3. Izpilddirektoru no amata var atcelt Administratīvā padome, pamatojoties uz priekšlikumu, ko izteikusi Komisija vai trešdaļa Administratīvās padomes locekļu, ar lēmumu, kas pieņemts ar divu trešdaļu Administratīvās padomes locekļu balsu vairākumu.
4. Eiropas Parlaments un Padome var aicināt izpilddirektoru ierasties uz viedokļu apmaiņu šajās iestādēs par Aģentūras darbu un plāniem, tostarp par daudzgadu un gada darba programmu. Minētajā viedokļu apmaiņā netiek skatīti jautājumi par drošības akreditācijas darbībām saskaņā ar V sadaļas II nodaļu.

90. pants

Valstu ekspertu norīkošana uz Aģentūru

Aģentūra var nodarbināt valsts ekspertus no dalībvalstīm, kā arī, ievērojot 98. panta 2. punktu, – valsts ekspertus no trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām, kuras piedalās Aģentūras darbā. Minētajiem ekspertiem ir drošības pielāides, kas atbilst tās pakāpes klasificētajai informācijai, ar kuru viņi rīkojas, ievērojot 43. panta c) punktu. Civildienesta noteikumi un nodarbināšanas kārtība uz šādiem darbiniekiem neattiecas.

V NODAĻA

Citi noteikumi

91. pants

Privilēģijas un imunitāte

Uz Aģentūru un tās darbiniekiem attiecas Protokols Nr. 7 par Eiropas Savienības privilēģijām un imunitāti, kas pievienots LES un LESD.

92. pants

Mītnes nolīgums un vietējo biroju izmitināšanas nolīgumi

1. Nepieciešamos aspektus saistībā ar uzņemšanu, kas izmitinātājā dalībvalstī, kurā atrodas Aģentūras mītne, jānodrošina Aģentūrai, un iekārtām, kuru pieejamība minētajai dalībvalstij jānodrošina, līdztekus konkrētajiem noteikumiem, kas izmitinātājā dalībvalstī piemērojami izpilddirektoram, Administratīvās padomes locekļiem, Aģentūras darbiniekiem un viņu ģimenes locekļiem, nosaka mītnes nolīgumā. Mītnes nolīgumu noslēdz starp Aģentūru un attiecīgo dalībvalsti, kurā atrodas Aģentūras mītne, pēc tam, kad saņemts Administratīvās padomes apstiprinājums.

2. Ja tas nepieciešams Aģentūras vietējā biroja, kas izveidots saskaņā ar 79. panta 2. punktu, darbībai, – pēc Administratīvās padomes apstiprinājuma saņemšanas noslēdz izmitināšanas nolīgumu starp Aģentūru un attiecīgo dalībvalsti, kurā atrodas vietējais birojs.
3. Aģentūras izmitinātājas dalībvalstis nodrošina labākos iespējamus apstākļus Aģentūras netraucētai un efektīvai darbībai, tostarp eiropiski ievirzītu daudzvalodu izglītību un piemērotus transporta savienojumus.

93. pants

Valodu lietojuma kārtība Aģentūrā

1. Uz Aģentūru attiecas Padomes Regula Nr. 1¹.
2. Aģentūras darbībai vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs.

94. pants

Politika par piekļuvi Aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem

1. Uz Aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem attiecas Regula (EK) Nr. 1049/2001.

¹ Padomes Regula Nr. 1 (1958. gada 15. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV 17, 6.10.1958., 385. lpp.).

2. Administratīvā padome pieņem Regulas (EK) Nr. 1049/2001 izpildei vajadzīgos pasākumus.
3. Par lēmumiem, ko Aģentūra pieņem, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1049/2001 8. pantu, var iesniegt sūdzību ombudam vai celt prasību Eiropas Savienības Tiesā saskaņā ar LESD 228. un, attiecīgi, 263. pantu.

95. pants

Krāpšanas novēršana Aģentūrā

1. Lai saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 palīdzētu apkarot krāpšanu, korupciju un citas nelikumīgas darbības, Aģentūra sešu mēnešu laikā no darbības sākšanas pievienojas 1999. gada 25. maija Iestāžu nolīgumam par iekšējām izmeklēšanām, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)¹, un, izmantojot minētā nolīguma pielikumā doto lēmuma paraugu, pieņem attiecīgus noteikumus, kas piemērojami visiem Aģentūras darbiniekiem.
2. Eiropas Revīzijas palātai ir pilnvaras veikt gan dokumentu revīzijas, gan revīzijas uz vietas attiecībā uz visiem dotāciju saņēmējiem, darbuzņēmējiem un apakšuzņēmējiem, kas no Aģentūras saņēmuši Savienības līdzekļus.

¹ OV L 136, 31.5.1999., 15. lpp.

3. Saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas paredzēti Regulā (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 un Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013, *OLAF* var veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes uz vietas un inspekcijas, lai noskaidrotu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai cita nelikumīga darbība, kas skar Savienības finanšu intereses, saistībā ar dotāciju vai līgumu, kuru finansē Aģentūra.
4. Aģentūras sadarbības nolīgumos ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, līgumos, dotāciju nolīgumos un lēmumos par dotāciju piešķiršanu ietilpst noteikumi, kas Eiropas Revīzijas palātu un *OLAF* skaidri pilnvaro savas attiecīgās kompetences ietvaros veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas. Tas neietekmē 1., 2., un 3. punktu.

96. pants

ESKI vai sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzība Aģentūrā

Aģentūra, iepriekš apspriedusies ar Komisiju, pieņem savus drošības noteikumus, kas ir līdzvērtīgi Komisijas drošības noteikumiem ESKI un sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzībai, tostarp noteikumus par šādas informācijas apmaiņu, apstrādi un glabāšanu saskaņā ar Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/443 un (ES, *Euratom*) 2015/444.

97. pants
Aģentūras atbildība

1. Aģentūras līgumisko atbildību reglamentē tiesību akti, ko piemēro attiecīgajam līgumam.
2. Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir pieņemt spriedumu saskaņā ar šķīrējklauzulām, kas ietvertas Aģentūras noslēgtos līgumos.
3. Saistībā ar ārpuslīgumisko atbildību Aģentūra saskaņā ar vispārējiem principiem, kas ir kopīgi dalībvalstu tiesību aktiem, kompensē jebkādu kaitējumu, ko tās struktūras vai darbinieki radījuši, pildot savus pienākumus.
4. Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir strīdi attiecībā uz kompensāciju par 3. punktā minētajiem zaudējumiem.
5. Darbinieku personisko atbildību pret Aģentūru reglamentē viņiem piemērojamie noteikumi, kas paredzēti Civildienesta noteikumos vai nodarbināšanas kārtībā.

98. pants
Sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām

1. Aģentūra ir atvērta to trešo valstu un starptautisko organizāciju dalībai, kuras ar Savienību noslēgušas attiecīgus starptautiskus nolīgumus.

2. Saskaņā ar šā panta 1. punktā un 43. pantā minēto nolīgumu attiecīgajiem noteikumiem tiek izstrādāta kārtība, kurā jo īpaši noteikts, kā pēc būtības, kādā apjomā un kādā veidā attiecīgās trešās valstis un starptautiskās organizācijas piedalās Aģentūras darbā, arī noteikumi par šo valstu dalību Aģentūras iniciatīvās, finanšu iemaksām un darbiniekiem. Attiecībā uz personāla jautājumiem minētā kārtība visos gadījumos ir saskaņā ar Civildienesta noteikumiem. Attiecīgā gadījumā tā ietver arī noteikumus par apmaiņu ar klasificētu informāciju ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām un tās aizsardzību. Minētos noteikumus iepriekš apstiprina Komisija.
3. Administratīvā padome pieņem stratēģiju attiecībām ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām jautājumos, kas ir Aģentūras kompetencē, 1. punktā minēto starptautisko nolīgumu ietvaros.
4. Komisija nodrošina, ka savās attiecībās ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, Aģentūra darbojas savu pilnvaru un pastāvošā institucionālā satvara ietvaros, noslēdzot attiecīgu darba vienošanos ar izpilddirektoru.

99. pants
Interesešu konflikti

1. Administratīvās padomes un Drošības akreditācijas padomes locekļi, izpilddirektors, valstu norīkotie eksperti un novērotāji iesniedz saistību deklarāciju un interešu deklarāciju, kurā ir norādīts, vai pastāv, vai arī nepastāv kādas tiešas vai netiešas intereses, kuras varētu uzskatīt par tādām, kas ietekmē viņu neatkarību. Minētās deklarācijas:
 - a) ir precīzas un pilnīgas;
 - b) tās iesniedz rakstiski, attiecīgajām personām sākot pildīt amata pienākumus;
 - c) ik gadu atjauno; un
 - d) vajadzības gadījumā atjaunina, jo īpaši, ja attiecīgi ir mainījušies attiecīgo personu personiskie apstākļi.
2. Pirms katras sanāksmes, kurā viņi paredz piedalīties, Administratīvās padomes un Drošības akreditācijas padomes locekļi, izpilddirektors, valstu norīkotie eksperti, novērotāji un ārējie eksperti, kas piedalās *ad hoc* darba grupās, precīzi un pilnīgi deklarē, vai pastāv, vai arī nepastāv kādas intereses, kuras varētu uzskatīt par tādām, kas ietekmē viņu neatkarību attiecībā uz jebkuriem darba kārtības punktiem, un, ja šādas intereses pastāv, atturas no dalības diskusijās un no balsojuma par šādiem punktiem.

3. Administratīvā padome un Drošības akreditācijas padome savā iekšējā reglamentā paredz 1. un 2. punktā minēto interešu deklarācijas noteikumu un interešu konfliktu novēršanas un pārvaldības praktiskos aspektus.

X SADAĻA

PLĀNOŠANA, UZRAUDZĪBA, IZVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

100. pants

Darba programma

Programmu īsteno ar Finanšu regulas 110. pantā minētajām darba programmām, kas ir specifiskas un pilnīgi atsevišķas darba programmas katram Programmas komponentam. Darba programmās norāda darbības un saistīto budžetu, kas vajadzīgs, lai sasniegtu Programmas mērķus, un – attiecīgā gadījumā – kopējo summu, kas paredzēta finansējuma apvienošanas darbībām.

Komisija darba programmas pieņem ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 107. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

101. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Pielikumā ir izklāstīti rādītāji, ar kuriem ziņo par Programmas progresu virzībā uz 4. pantā noteikto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Lai nodrošinātu efektīvu novērtējumu par Programmas progresu virzībā uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 105. pantu, lai grozītu pielikumu attiecībā uz rādītājiem, ja to uzskata par nepieciešamu, kā arī lai papildinātu šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas izveidi.
3. Ja tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, 106. pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.
4. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka Programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi.

Minētajam nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm piemēro samērīgas ziņošanas prasības.
5. Šā panta 1. punkta nolūkā Savienības līdzekļu saņēmēji sniedz attiecīgu informāciju.
Datus, kas vajadzīgi darbības rezultātu verificēšanai, vāc efektīvā, lietderīgā un savlaicīgā veidā.

102. pants

Izvērtēšana

1. Komisija savlaicīgi veic Programmas izvērtējumus, lai to rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Līdz 2024. gada 30. jūnijam un – pēc šā datuma – ik pēc četriem gadiem Komisija izvērtē Programmas īstenošanu. Izvērtējums aptver visus Programmas komponentus un darbības. Tajā novērtē:
 - a) saskaņā ar Programmu sniegto pakalpojumu izpildījumu;
 - b) Programmas lietotāju vajadzību attīstību; un
 - c) kad tiek vērtēta *SSA* un *GOVSATCOM* īstenošana – koplietošanai un apvienošanai pieejamo jaudu attīstību, vai, kad tiek vērtēta *Galileo*, *Copernicus* un *EGNOS* īstenošana – konkurentu piedāvāto datu un pakalpojumu izpildījuma attīstību.

Attiecībā uz katru Programmas komponentu izvērtējumā, pamatojoties uz izmaksu un ieguvumu analīzi, novērtē arī pirmās daļas c) apakšpunktā minēto attīstību ietekmi, tostarp vajadzību mainīt cenu noteikšanas politiku vai vajadzību pēc papildu kosmosa vai zemes infrastruktūras.

Vajadzības gadījumā izvērtējumam pievieno attiecīgu priekšlikumu.

3. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo izvērtēšanu rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem.
4. Šīs regulas īstenošanā iesaistītie subjekti sniedz Komisijai datus un informāciju, kas nepieciešama, lai veiktu 1. punktā minēto izvērtēšanu.
5. Līdz 2024. gada 30. jūnijam un – pēc šā datuma – ik pēc četriem gadiem Komisija novērtē Aģentūras sniegumu attiecībā uz tās mērķiem, pilnvarām un uzdevumiem saskaņā ar Komisijas pamatnostādņēm. Izvērtēšana balstās uz izmaksu un ieguvumu analīzi. Izvērtēšanā jo īpaši aplūko, vai nav radusies vajadzība grozīt Aģentūras pilnvaras, un izvērtē jebkādu šādu grozījumu finansiālo ietekmi. Izvērtēšanā risina jautājumu par Aģentūras politiku attiecībā uz interešu konfliktiem un Drošības akreditācijas padomes neatkarību un autonomiju. Komisija var arī izvērtēt Aģentūras sniegumu, lai novērtētu iespēju tai uzticēt papildu uzdevumus saskaņā ar 29. panta 3. punktu. Vajadzības gadījumā izvērtējumam pievieno attiecīgu priekšlikumu.

Ja Komisija uzskata, ka vairs nav pamata, lai Aģentūra turpinātu veikt savu darbību, ņemot vērā tās mērķus, pilnvaras un uzdevumus, tā var ierosināt šo regulu attiecīgi grozīt.

Komisija ziņojumu par Aģentūras izvērtējumu un savus secinājumus iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Aģentūras Administratīvajai padomei un Drošības akreditācijas padomei. Izvērtēšanā izdarītos konstatējumus publisko.

103. pants

Revīzijas

Ievērojot Finanšu regulas 127. pantu, vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, tostarp tādu, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu.

104. pants

Personas datu un privātuma aizsardzība

1. Rīcība ar visa veida personas datiem saistībā ar šajā regulā paredzētajiem uzdevumiem un darbībām, tostarp rīcība, ko veic Aģentūra, notiek saskaņā ar personas datu aizsardzības jomā piemērojamiem tiesību aktiem, jo īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679¹ un (ES) 2018/1725².
2. Administratīvā padome nosaka pasākumus, kā Aģentūra piemēro Regulu (ES) 2018/1725, tostarp pasākumus, kas attiecas uz Aģentūras datu aizsardzības inspektora iecelšanu. Minētos pasākumus nosaka pēc apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

XI SADAĻA

DELEĢĒŠANA UN ĪSTENOŠANAS PASĀKUMI

105. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 53. un 101. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 53. un 101. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 53. un 101. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

106. pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētie akti, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un tos piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot deleģēto aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.
2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 105. panta 6. punktā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.

107. pants
Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Programmas komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Programmas komiteja tiek šādās dažādās specifiskās konfigurācijās:

- a) *Galileo* un *EGNOS*;
- b) *Copernicus*;
- c) *SSA*;
- d) *GOVSATCOM*;
- e) drošības konfigurācija: visi Programmas drošības aspekti, neskarot Drošības akreditācijas padomes lomu; EKA un Aģentūras pārstāvjus var aicināt piedalīties kā novērotājus; palīdzēt aicina arī EĀDD;
- f) horizontālā konfigurācija: stratēģisks pārskats par Programmas īstenošanu, saskaņotība starp dažādiem Programmas komponentiem, transversāli pasākumi un budžeta pārdale, kā minēts 11. pantā.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
4. Ja par īstenošanas akta projektu, kas minēts šīs regulas 34. panta 2. punktā, Programmas komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērots Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkts.
5. Saskaņā ar Savienības noslēgtajiem starptautiskajiem nolīgumiem Programmas komitejas sanāksmēs kā novērotājus var uzaicināt trešo valstu vai starptautisko organizāciju pārstāvjus, ievērojot Programmas komitejas reglamentā paredzētos nosacījumus un ņemot vērā Savienības drošību.
6. Programmas komiteja saskaņā ar tās reglamentu kā darba grupu izveido "Lietotāju forumu", lai tas sniegtu Programmas komitejai padomus par lietotāju prasību aspektiem, pakalpojumu attīstību un lietotāju piesaisti. Lietotāju foruma mērķis ir garantēt pastāvīgu un efektīvu lietotāju iesaisti un tikties specifiskās konfigurācijās attiecībā uz katru Programmas komponentu.

XII SADAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

108. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst minēto līdzekļu izcelsmi un nodrošina Savienības finansējuma redzamību – jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā –, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar Programmu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar Programmu, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem.

Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 4. pantā minētajiem mērķiem.
3. Aģentūra pēc savas ierosmes savas kompetences jomā var iesaistīties komunikācijas darbībās. Komunikācijas darbībām piešķirtie resursi netraucē efektīvi pildīt uzdevumus, kas minēti 29. pantā. Šādas komunikācijas darbības veic saskaņā ar attiecīgajiem Administratīvās padomes pieņemtajiem komunikācijas un izplatīšanas plāniem.

109. pants

Atcelšana

1. Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES atceļ no 2021. gada 1. janvāra.
2. Atsauces uz atceltajiem tiesību aktiem uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

110. pants

Pārejas noteikumi un pakalpojumu nepārtrauktība pēc 2027. gada

1. Šī regula neskar tādu darbību turpināšanu vai grozīšanu, kas uzsāktas, ievērojot Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES, ko minētajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai. Jo īpaši konsorcijs, kas izveidots saskaņā ar Lēmuma Nr. 541/2014/ES 7. panta 3. punktu, nodrošina SST pakalpojumus trīs mēnešus pēc tam, kad nacionālie konstituējošie subjekti parakstījuši SST partnerības nolīgumu, kas paredzēts šīs regulas 58. pantā.
2. No Programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp Programmu un pasākumiem, kuri pieņemti, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu 541/2014/ES.

3. Vajadzības gadījumā Savienības budžetā var iekļaut apropriācijas arī pēc 2027. gada, tostarp izmantojot FPPN un iemaksu nolīgumus, lai segtu izmaksas, kas nepieciešamas 4. punktā paredzēto mērķu sasniegšanai, lai varētu pārvaldīt darbības, kuras nav pabeigtas līdz Programmas beigām, kā arī lai segtu izdevumus, kas aptver kritiskas operacionālās darbības un pakalpojumu sniegšanu.

111. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

....,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

PIELIKUMS

GALVENIE RĀDĪTĀJI

Lai mazinātu administratīvo slogu un izmaksas, galvenie rādītāji strukturē to, kā tiek uzraudzīts Programmas sniegums virzībā uz 4. pantā minēto Programmas mērķu sasniegšanu.

1. Minētajā nolūkā ikgadējiem ziņojumiem vāc datus par turpmāk norādīto galveno rādītāju kopumu, par kuriem īstenošanas dati, piemēram, parametri, skaitļi un saistītās nominālās vērtības un robežvērtības, tostarp kvantitatīvie dati un kvalitatīvā gadījumu izpēte, atkarībā no piemērojamām misijas prasībām un paredzamā snieguma, ir noteikti nolīgumos, kas noslēgti ar pilnvarotajiem subjektiem:
 - 1.1. Konkrētais mērķis, kas minēts 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā
 1. rādītājs: *Galileo* un *EGNOS* sniegto navigācijas un precīzā laika noteikšanas pakalpojumu precizitāte (atsevišķi)
 2. rādītājs: *Galileo* un *EGNOS* sniegto pakalpojumu pieejamība un nepārtrauktība (atsevišķi)
 3. rādītājs: *EGNOS* pakalpojumu ģeogrāfiskais pārklājums un publicēto *EGNOS* procedūru skaits (gan APV-I, gan LPV-200)
 4. rādītājs: Savienības lietotāju apmierinātība ar *Galileo* un *EGNOS* pakalpojumiem

5. rādītājs: Ar *Galileo* un *EGNOS* savietojamu uztvērēju īpatsvars pasaulē un ES Globālās navigācijas satelītu sistēmas/satelītos funkcionālā papildinājuma sistēmas (*GNSS/SBAS*) uztvērēju tirgū.

1.2. Konkrētais mērķis, kas minēts 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā

1. rādītājs: Savienības lietotāju skaits *Copernicus* pakalpojumiem, *Copernicus* datiem un datu un informācijas piekļuves pakalpojumiem (*DIAS*), ja iespējams, sniedzot informāciju, piemēram, par lietotāju tipu, ģeogrāfisko sadalījumu un darbības nozari

2. rādītājs: Attiecīgā gadījumā – pieprasīto vai apkalpoto *Copernicus* pakalpojumu aktivizēšanas gadījumu skaits

3. rādītājs: Savienības lietotāju apmierinātība ar *Copernicus* pakalpojumiem un *DIAS*

4. rādītājs: *Copernicus* pakalpojumu un *Copernicus* datplūsmas uzticamība, pieejamība un nepārtrauktība

5. rādītājs: To jauno informācijas produktu skaits, kas piegādāti katra *Copernicus* pakalpojuma portfeli

6. rādītājs: *Copernicus Sentinels* ģenerēto datu apjoms

1.3. Konkrētais mērķis, kas minēts 4. panta 2. punkta c) apakšpunktā

1. rādītājs: *SSA* komponenta lietotāju skaits, ja iespējams, sniedzot informāciju, piemēram, par lietotāja tipu, ģeogrāfisko sadalījumu un darbības nozari

2. rādītājs: Pakalpojumu pieejamība

1.4. Konkrētais mērķis, kas minēts 4. panta 2. punkta d) apakšpunktā

1. rādītājs: *GOVSATCOM* lietotāju skaits, ja iespējams, sniedzot informāciju, piemēram, par lietotāja tipu, ģeogrāfisko sadalījumu un darbības nozari

2. rādītājs: Pakalpojumu pieejamība

1.5. Konkrētais mērķis, kas minēts 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā

1. rādītājs: Nesējraķešu izmantošanas reižu skaits Programmai (tostarp skaitļi pa nesējraķešu tipiem)

1.6. Konkrētais mērķis, kas minēts 4. panta 2. punkta f) apakšpunktā

1. rādītājs: Kosmosa nozares centru skaits un atrašanās vieta Savienībā

2. rādītājs: To MVU īpatsvars, kas iedibināti Savienībā, kā procentuālā daļā no to līgumu kopējās vērtības, kuri attiecas uz Programmu

2. izvērtējumā, kas minēts 102. pantā, ņem vērā tādu papildu elementus kā:

2.1. konkurentu sniegums navigācijas un Zemes novērošanas jomā

2.2. lietotāju piesaiste *Galileo* un *EGNOS* pakalpojumiem

- 2.3. *EGNOS* pakalpojumu integritāte
- 2.4. *Copernicus* galveno lietotāju piesaiste *Copernicus* pakalpojumiem
- 2.5. tādu Savienības vai dalībvalstu politiku skaits, kas izmanto *Copernicus* vai gūst labumu no tā
- 2.6. *SST* apakškomponenta autonomijas un Savienības neatkarības līmeņa šajā jomā analīze
- 2.7. stāvoklis tīklu veidošanā *NEO* apakškomponenta darbībām
- 2.8. *GOVSATCOM* jaudu novērtējums attiecībā pret lietotāju vajadzībām, kā minēts 69. un 102. pantā
- 2.9. *SSA* un *GOVSATCOM* pakalpojumu lietotāju apmierinātība
- 2.10. *Ariane* un *Vega* nesējraķešu izmantošanas īpatsvars tirgū kopumā, pamatojoties uz publiski pieejamiem datiem
- 2.11. lejupējās nozares attīstība, ko mēra, ja iespējams, norādot to jauno uzņēmumu skaitu, kuri izmanto Savienības kosmosa datus, informāciju un pakalpojumus, radītās darbvietas un apgrozījumu katrā dalībvalstī, izmantojot Komisijas (*Eurostat*) apsekojumus, ja tādi ir pieejami
- 2.12. Savienības kosmosa augšupējās nozares attīstība, ko mēra, ja iespējams, norādot radīto darbvietu skaitu un apgrozījumu katrā dalībvalstī un Eiropas kosmosa nozares daļu globālajā tirgū, izmantojot Komisijas (*Eurostat*) apsekojumus, ja tādi ir pieejami
